

Lærerveiledning

Kartlegging av leseferdighet

Trinn 2 og 3 på persisk (farsi)

راهنما برای معلمها

آزمایش چگونگی مهارت در خواندن

کلاس دوم و سوم

فارسی

Kartlegging av leseferdighet på persisk (farsi)

Lærerveiledning for 2. og 3. trinn

Utdanningsdirektoratet
Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring
Nasjonalt senter for leseopplæring og leseforskning

2008

آزمایش چگونگی مهارت در خواندن
فارسی

راهنما برای معلمان
کلاس دوم و سوم

2008

© Copyright Utdanningsdirektoratet 2008

Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring har utarbeidet prøven på persisk (farsi) på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet som del av Tiltak 13 i Strategiplanen *Likeverdig opplæring i praksis!*

I likhet med prøvene på andre og tredje trinn på albansk, arabisk, bosnisk, kurdisk badini/kurmanci og kurdisk sorani, polsk, russisk, somali, spansk, tamil, thai, tyrkisk, urdu og vietnamesisk er disse prøvene laget etter samme modell som prøvene *Kartlegging av leseferdighet*, som Nasjonalt senter for leseopplæring og leseforskning tidligere har utarbeidet for direktoratet.

Kartlegging av leseferdighet på persisk

Instruksjon til elevene	1
Innledning.....	1
Instruksjonen til elevene.....	1
Prøven for 2. trinn	5
1. Bokstavdiktat.....	6
2. Å skrive den første bokstaven i de ordene som bildene viser	7
Øveoppgave for at elevene skal kjenne hvor lenge et minutt kan vare.....	8
3. Kobling av store og små bokstaver	8
4. Å skrive den siste bokstaven i ord.....	9
5. Ord til bilde.....	10
6. Bilde til ord.....	11
Vurdering av arbeidet med heftet	11
Prøven for 3. trinn	12
Øveoppgave for at elevene skal kjenne hvor lenge et minutt kan vare.....	14
1. Ordkjeder.....	15
2. Setningsforståelse	16
3. Fortellende tekst. Gåter	17
4. Skriftlig instruksjon. Fargelegging.....	18
Vurdering av arbeidet med heftet	19
Retting og vurdering.....	20
Prøvene skal være med på å hjelpe elever som trenger det.....	20
Det er mange forhold som påvirker.....	21
Noen av oppgavene er lette, mens andre er vanskelige for de fleste.....	21
Hvordan skåre resultatene	21
Rettemal for bokstavdiktat og ordlesingsoppgavene.....	22
Delprøvene er ikke like vanskelige på alle språkene.....	24
Hva skal kartleggingsprøvene forsøke å finne ut om elevene?	24
Hvor sikre er prøvene og grensene for tospråklige elever?	25
Når er det grunn til bekymring for lesingen til en bestemt elev?	25
Elevens resultater på norske kartleggingsprøver kan hjelpe til	26
Drøfting av kartleggingsprøven for 2. klasse	26
Drøfting av kartleggingsprøven for 3. klasse	29
Ordliste	31
Fasiter (Rettemaler)	34
Skjema for registrering av elevresultater	42
Bekymringsgrenser for alle språkgruppene som er med.....	44
Litteratur og nettreferanser	48

Kartlegging av leseferdighet på persisk (farsi)

Innledning

Disse kartleggingsprøvene er utviklet som del av et prosjekt finansiert av Utdanningsdirektoratet (tidligere Læringssenteret). Prosjektets formål har vært å utvikle metoder og materiell for å finne tospråklige elever som risikerer å utvikle lese- og skrivevansker. Prøvene kan brukes i en vurdering av leseferdigheter hos språklige minoritetselever som har fått leseopplæring på morsmålet, og er på andre og tredje trinn. Kartleggingsprøvene er foreløpig utviklet på albansk, somali, tyrkisk, urdu, vietnamesisk, arabisk, spansk, kurdisk og persisk (farsi). De norske kartleggingsprøvene: *Kartlegging av leseferdighet 2. og 3. klasse (1997)* har dannet mønster for kartleggingsprøvene på forskjellige førstespråk. Nasjonalt senter for leseopplæring og leseforskning, også kalt Lesesenteret, har hatt ansvaret for utviklingen av de norske prøvene. Prosjektleder, cand paed spec Liv Bøyesen, har hatt ansvaret for utviklingen av prøvene på forskjellige førstespråk. Hun har tidligere hatt faglig tilknytning til Lesesenteret i arbeidet med prøvene, men er nå rådgiver ved Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring (NAFO).

Datatilsynet har godkjent prosjektet og foreldre har gitt skriftlig tillatelse til at deres barn har kunnet delta i prosjektet. Tospråklige lærere har lagt ned et stort arbeid med å oversette, komme med forslag og drøfte oppgavene med prosjektleder. De har også oversatt veiledningstekstene. Flere tospråklige lærere har sett gjennom og kommentert oversettelsene, mens språkforskere har gitt råd og tolket der det har oppstått tvil om hensiktsmessig språkbruk. På persisk (farsi) har Ali Laleh oversatt oppgavene, mens Nasrin Afrakhteh har oversatt instruksjonene og lærerveiledningen. Det har vært et mål at tekstene skal være korrekte, men også forståelige for flest mulige av brukerne, på tvers av dialekter og land.

Veiledere og koordinatorene for morsmålsundervisningen i byer og tettsteder i Sør-Norge har hjulpet til med organiseringen av utprøvingene. Tospråklige lærere har samarbeidet om prøvetakingen, kommunikasjonen med foreldrene og vurderingen av elevenes leseferdigheter. Ledelse og enkeltlærere ved elevenes skoler har bidratt i organiseringen av utprøvingen, med å ta kartleggingsprøver på norsk, svare på spørsmål om undervisningen og drøfte elevenes leseferdigheter med prosjektleder.

Instruksjonen til elevene

NB. Det som står her, må alle lærere som skal bruke kartleggingsprøvene, lese før elevene tar prøven. Når prøven er tatt, må den som skal rette, lese nøye det som står om bedømmingen av elevenes resultater.

Når skal prøvene tas, og hvilke elever bør ta dem?

Tospråklige elever som har vært med i prosjektet, har tatt prøvene på slutten av skoleåret i andre og tredje trinn. Andre- og tredjeklassinger som har fått leseopplæring på førstespråket (morsmålet) bør derfor ta prøvene mellom april og juni. Prøven på andre trinn kan også brukes overfor elever på tredje trinn. Kanskje er prøven for tredje trinn for vanskelig. Da kan prøven for andre trinn gi mer informasjon om hvor langt elevene er kommet i lesing. Dette er særlig aktuelt i forhold til elever som har hatt få timer til leseopplæring på morsmålet. Om elevene får leseopplæring samtidig på to språk, tar det lengre tid å lære seg et sett nye bokstaver, selv om språkllyder kan være felles på norsk og morsmålet. Dette gjelder for persisk og de andre ortografiene som bygger på det arabiske alfabetet. Dersom læreren vet at en eller flere elever er kommet

طریقه راه درست خواندن به زبان فارسی

محتوا

این برنامه از طرف اداره آموزش و پرورش (مدیریت کل آموزش) سرمایه گذاری شده است. هدف و منظور اصلی این برنامه، توسعه راه های یادگیری دانش آموزان دوزبانه را که مشکل خواندن و نوشتن دارند رفع بکند. این امتحانات برای دانش آموزان دوزبانه که خواندن و نوشتن زبان مادری خود را یاد گرفتند و در کلاس دوم و سوم هستند انجام می شود. این طریق امتحانات به زبانهای آلبانی، سومالی، ترکی، اردو، عربی، ویتنامی و اسپانیایی ترجمه شده است. این طریق امتحانات (راه درست خواندن و نوشتن) برای کلاس دوم و سوم در سال 1997 از زبان نروژی به زبانهای مادری مختلف ترجمه شده است. مرکز ملی برای پیدا کردن طریق درست خواندن و نوشتن مسئولیت توسعه برای امتحانات نروژی را بر عهده داشته است نام قبلی این مرکز (س ال اف) بوده است. رهبری این پروژه ها را به زبانهای مختلف خانم (لیو بویسن) به عهده گرفته است. او قبلاً در (اس ال اف) در رابطه با توسعه این امتحانات کار می کرده، اما الان مسئولیت مشاوره مرکز ملی برای تعلیم زبانهای ملت های مختلف (نافو) را دارد. شرکت کامپیوتر برنامه این پروژه را تصویب کرده و از والدین دانش آموزان اجازه کتبی گرفته شده تا فرزندانشان در این پروژه در امتحانات شرکت بکنند. معلمین دوزبانه در برنامه ترجمه و دادن پیشنهادات به سوالات با مسئول اصلی این پروژه در تماس هستند. آنها همچنین نوشته های این پروژه را ترجمه کردند. بیشتر معلمان دوزبانه این پروژه را دیدند و در رابطه با ترجمه این پروژه نظرات خود را دادند. همزمان مسئول اصلی پروژه راهنمایی های لازم را در رابطه با کاربرد تعلیم زبان مادری دانش آموزان به معلمین دادند. زهرا اسگوکلوند و محمد ملیویی با هم در رابطه با متن های عربی و ترجمه آنها با هم همکاری کردند. در حالیکه ساندیگو فرادیاس متن را به زبان اسپانیایی ترجمه کرده و سائلو قاراسه بررسی مجدد از این کار نموده است. علی لاله متن را به کردی ترجمه نموده و ابراهیم بررسی مجدد نموده است. هدف از این کارها این بوده که مطالب برای هر زبانی قابل درک و فهم باشد.

مسئولین بررسی این پروژه در رابطه با تدریس زبان مادری و مرکز تست این پروژه در جنوب نروژ به این سازمان کمک نموده است. معلمین دوزبانه با والدین دانش آموزان در تماس مستمر بوده تا از نتیجه این پروژه مطمئن باشند و رشد و توسعه یادگیری دانش آموزان را پیگیری نموده اند. والدین دانش آموزان ورقه پرسشنامه را پر نموده جواب های لازم در پرسشنامه را دادند. رهبران مدرسه و معلمین معمولی نروژی به این سازمان در رابطه با تست دقیق و درست خواندن و نوشتن همکاری لازم را نمودند.

راهنمایی به دانش آموزان

قبل از شروع امتحان، معلم باید آنچه را که در متن راهنما هست برای دانش آموزان بخواند. پس از پایان امتحان، معلم باید آنچه را که در مورد قضاوت جوابهای دانش آموزان که در راهنمای امتحان تحت عنوان تصحیح و ارزیابی در صفحه 20 آورده شده با دقت کامل مطالعه نماید.

امتحانات کی برگزار می شود و چه کسانی باید در این امتحان شرکت کنند؟

دانش آموزان دوزبانه کلاس دوم و سوم که در این پروژه بودند و این امتحان در آخر سال تحصیلی از آنها گرفته می شود. کلاس دومی ها و سومی ها که در تمرین خواندن به زبان مادری خود بودند این امتحان در بین ماههای آپریل و جون از آنها گرفته می شود. امتحان کلاس دومی ها می تواند برای کلاس سومی ها هم به کار برده شود. شاید برای کلاس سومی ها امتحانات سخت باشد اما امتحان در کلاس دوم راهنمایی های لازم را برای دانش آموزان می دهد. این برای دانش آموزانی است که ساعات کمتری را به تمرین خواندن به کار برده اند یا زبانی با فرم دیگر مثل زبان عربی. بنابراین معلمین می فهمند که یک دانش آموز که در مورد خواندن و نوشتن ضعیف تر از بقیه کلاس سومها می باشد. پیشنهاد میشود که آن دانش آموز می تواند امتحان کلاس دوم را به تنهایی داشته باشد. یک رشد کند در یادگیری زبان به این دلایل است که شاگرد ساعتهای کمی برای تمرین زبان مادری یا مشکل خواندن و نوشتن داشته و یا علتهای دیگر.

mye kortere i lese- og skriveutviklingen på morsmålet enn de andre elevene på det samme trinnet, kan det også være å anbefale å la denne eleven ta prøven for andre trinn for seg (individuell). En langsom leseutvikling på førstespråket kan skyldes at eleven har lese- og skrivevansker, men også andre forhold. Timer til leseopplæring er alt nevnt.

Prøvene kan videre brukes for å gi et bilde av hvordan elever på høyere trinn mestrer begynnerlesing på persisk. Det vil også gjelde for elever som kommer til Norge i løpet av skolealderen. I et slikt tilfelle gir det læreren mer informasjon om elevens skriveutvikling og oppfatning av språklyder om eleven skriver hele ord og ikke bare første eller siste bokstav i de to aktuelle delprøvene på andre trinn. Slik individuell og undersøkende kartlegging kan gjøres når som helst på året.

Kartlegging er ikke eksamen eller vanlig undervisning

Hele poenget med å kartlegge elever er å prøve å finne ut hva eleven kan greie på egen hånd. Dette er ikke en eksamen, men kartlegging. Det betyr at skolen og læreren vil prøve å finne ut hvor langt eleven er kommet i sin leseutvikling. En vil se hva som er lett og hva som er vanskelig for eleven, når eleven jobber alene. Etter norsk skolelov har eleven rett til det som heter *tilpasset opplæring*. Det betyr at elevene skal få den undervisningen som passer best til hva de klarer og ikke klarer. Å trene elevene på forhånd er å ødelegge for kartleggingen. Det er også å ødelegge for elevenes mulighet og rett til å få tilpasset opplæring. Det må læreren vite.

Å ta prøvene må ikke gi elevene følelsen av å mislykkes

Vanligvis vil læreren gjøre slik at elevene skal forstå best mulig og få til mest mulig av alle oppgaver som blir gitt. Men når læreren kartlegger, skal elevene ikke ha mer hjelp enn det som står, og de skal ikke se på hverandre. Oppgavene er laget slik at mange elever ikke greier alle sammen. De siste oppgavene vil være vanskelige for de fleste. Det er ikke meningen at alle elevene skal greie alt. Det må elevene få vite, slik at de ikke føler seg mislykket, og kartleggingen ødelegger for leselysten deres. Kartleggingen skal være en hjelp for at elevene skal komme videre.

Øveoppgavene skal gi elevene sjansen til å forstå hva de skal gjøre

Elevene skal ikke ha hjelp der det står at de skal arbeide alene. Men de må få sjansen til å forstå hva oppgavene går ut på. Derfor er det laget øveoppgaver for hver delprøve. Her skal læreren passe på at alle elevene har forstått og har gjort øveoppgavene riktig. Elevene må sitte langt fra hverandre og gjøre akkurat det som læreren sier. Elevene kan ikke bruke all den tiden de trenger på hver oppgave. Læren går videre når den tiden som står i instruksjonen for hver delprøve, er gått. Det er viktig å ikke stresse elevene, men si at hvis de ikke kommer på det riktig svaret, går de bare videre. Det gjør ingen ting. Men de skal gjøre så godt de kan. Det er også viktig å oppmuntre elevene underveis.

På den første delprøven for andre trinn, bokstavediktaten, sier læreren hvilken bokstav elevene skal sette kryss over. På delprøvene der elevene skal skrive første eller siste bokstav i det ordet som bildet viser, sier læreren hvert ord.

Det er særlig viktig at elevene begynner og stopper der de skal, på de delprøvene der de får ett, to, fire eller fem minutter og skal jobbe helt selv. Det står en oversikt over hvor mange minutter elevene skal ha på hver av disse delprøvene for hvert trinn. Istedenfor å stoppe helt, kan elevene få lov til å sette en strek på det stedet eller den

این طریق امتحانات را میتوان به نوبت برای دانش آموزان کمی بزرگتر بکار برد. آن موقع معلمین میتوانند تصویری درست از آغاز خواندن دانش آموزان داشته باشند. در این شرایط خیلی خوب است که دانش آموزان به عوض نوشتن حرف اول یا دوم کلمه تمام کلمه را بنویسند. (امتحان 2 و 4 برای کلاس دومی ها). این طریق به معلمها بیشتر آگاهی می دهد که رشد دانش آموز را در نوشتن و تشخیص صداها دریابند. تست رشد دانش آموزان به حالت فردی را می توان در هر موقع سال انجام داد.

این طریق برنامه ریزی امتحان یا تدریس معمولی نیست
هدف از این طریق یادگیری این است که دریابیم که شاگردان تا چه اندازه به تنهایی قادر به انجام آن می باشند. این یک امتحان نیست بلکه بررسی کردن میباشد. و این به این معنی است که مدرسه و معلمها مطلع بشوند که دانش آموزان در خواندن تا چه اندازه پیشرفت کرده اند. وقتی دانش آموزان به تنهایی کار می کنند یک نفر میداند که چه چیز برای آنها آسان و چه چیز سخت میباشد. در قانون تحصیلی نروژ دانش آموزان این حق را دارند که مطالب تدریس شده مناسب سن آنها باشد. این به این معناست که دانش آموزان تدریس مناسب را دریافت کنند. زیرا تمرین و کمک قبلی به دانش آموزان نتیجه تست را برای معلمان نامشخص میسازد. کمک قبلی این امکان را که شاگرد در چه حد و پایه ای است برای معلم مشکل میسازد. معلم باید از این آگاه باشد.

در گرفتن امتحان به دانش آموز نباید احساس ناتوانی دست بدهد
معمولا معلم ها باید طوری توضیح بدهند که دانش آموزان طریق حل کردن سوالات را بفهمند. اما معلم ها تا حد امکان در توضیح نباید جواب سوالات را مستقیما به دانش آموزان بدهند. و دانش آموزان نباید در امتحانات اجازه صحبت با یکدیگر داشته باشند. این سوالات طوری درست شده است که دانش آموزان قادر به حل تمام آن نمی باشند. سوالهای آخر می تواند کمی مشکل باشد. این را باید دانش آموزان بفهمند و از اینکه نتوانستند همه سوالات را جواب بدهند اشتیاق خود را از دست ندهند. آنها باید این امکان را به دانش آموزان بدهند که سوالات تمرینی بیشتری انجام بدهند تا پیشرفت کنند.

در سوالات تمرینی دانش آموزان دریابند که به چه نحوی سوالات بعدی را جواب بدهند
دانش آموزان در جایی که باید تنهایی کار کنند کمک نمی گیرند. اما آنها میتوانند از معلم کمک بگیرند که چطور و به چه نحوی کار کنند. به همین خاطر برای هر قسمت امتحان یک امتحان تمرینی در نظر گرفته شده است. در اینجا باید معلمها متوجه باشند که دانش آموزان تمام سوالات را درست فهمیده و انجام میدهند. دانش آموزان باید با فاصله از هم نشسته باشند و به آنچه معلم می گوید گوش بکنند. دانش آموزان وقت زیادی را برای هر سوال بکار نبرند. معلمها طبق وقتی که برای هر سوال مقرر شده است پیش بروند. خیلی مهم است که دانش آموزان استرس نشوند و زمانی که سوالی را نمی فهمند به سوال بعدی پاسخ بدهند. تا اینکه امتحانشان را خوب انجام بدهند. خیلی خوب است که دانش آموزان تشویق بشوند.

قسمت اول امتحان برای کلاس دومها امتحان دیکته میباشد و معلم میگوید که دور کدام کلمه را خط بکشند. در این نوع امتحانات معلم به دانش آموز طبق تصویر هایی که در برگه هستند می گوید که حرف اول کلمه یا آخر کلمه را بنویسند.

این خیلی مهم است که دانش آموزان شروع و پایان امتحان را طبق وقتی که داده شده تنظیم بکنند. در دو یا چهار یا پنج دقیقه. برای هر کلاس در هر پایه ای وقت داده شده در امتحان مشخص می باشد. تا قبل از اینکه معلم بگوید وقت امتحان تمام شده است دانش آموز یک خط تا آنجایی که نوشته اند بکشد و معلم باید آن را کنترل بکند و زیاد نباید در اتمام وقت برای دانش آموزان سخت گیری بکنند.

raden som deer kommet til, når tiden er ute. Læreren bør da kontrollere at dette blir gjort. Da er det ikke så farlig om noen elever fortsetter litt videre etter at tiden er ute.

Det bør være to lærere sammen når elevene tar prøven

Prøven gjennomføres best av to lærere sammen. En tospråklig lærer (morsmålslærer) som kan språket i prøvene må ta den, mens en annen lærer kan hjelpe til med gjennomføringen. Gruppen bør ikke være for stor (mer enn 8-10 elever). Lærer i norsk som andrespråk, spesiallærer, elevenes kontaktlærer eller en annen tospråklig lærer kan være en aktuell samarbeidspartner. Å gjennomføre ett hefte, tar en drøy skoletime. Men det kan være lurt å legge inn en pause omtrent halvveis i kartleggingen. Da blir ikke elevene så slitne.

Ting læreren og elevene trenger

Læreren trenger: **En stoppeklokke med sekundviser.**

Elevene trenger: **Hvert sitt prøvehefte**, der læreren har satt navnet, og **en rød eller blå fargeblyant**. Elevene vil også ha bruk for et ekstra ark, gjerne fargeark, som gjør at de ikke kan lese på oppgavene mens læreren forklare hva de skal gjøre. Når de skal arbeide selv, tar de vekk arket. Elevene kan videre tegne på arket dersom de blir tidlig ferdige. Elevene skal bruke fargeblyant fordi det er lettere å rette, og fordi de ikke skal begynne å viske. Vil de forandre noe, setter de bare en strek tvers over det de vil ha vekk, og setter et nytt kryss, en ny bokstav eller en ny strek der det er aktuelt.

Til den siste delprøven for tredje trinn trenger elevene i tillegg: **Fire fargeblyanter hver: en rød, en gul, en grønn og en blå**. Elevene får altså utdelt tre fargeblyanter i tillegg til den ene de fikk i starten. En må være oppmerksom på at noen av elevene kan være fargeblinde. Det må ikke gå ut over hvordan en bedømmer resultatene deres.

Instruksjon til elevene

Elevene får først vite hva som skal skje, hvordan de skal arbeide og hvordan de kan rette feil. Så kommer instruksjonen til hver delprøve. Det kan være nødvendig med noe forsiktige omformuleringer til elevenes talespråk der en tror de kan ha problemer med formuleringer på standardspråket. Instruksjonene til oppgavene skal bli sagt to ganger. Dersom noen elever trenger enda flere gjentakelser etter dette, bør læreren merke seg hvilke elever dette er.

Det løse arket brukes til å skille øveoppgavene fra de andre oppgavene.

OBS! Vær spesielt oppmerksom på at bildene i delprøven Bokstavdiktat er kontrollbilder. De brukes for at læreren skal være sikker på at elevene er på riktig sted når læreren dikterer. Et riktig kryss på feil linje, er vanskelig å rette etterpå. Det er uvant for mange lærere at bildene ikke skal ha noe med bokstavene i diktaten å gjøre. Bokstaver og bilder som hører sammen, kommer i delprøven *etter* bokstavdiktaten. Det er viktig å vise elevene at noen av delprøvene går over flere sider. Elevene må ikke stoppe opp etter første side. Men de må vente når de er ferdige med en hel delprøve, og eventuelt tegne på arket.

در محل برگزاری امتحان باید دو معلم حضور داشته باشد
امتحان با حضور دو معلم در محل انجام می شود. یک معلم زبان مادری که معلم همان زبان مربوطه باشد و با یک معلم دیگر در این رابطه به هم کمک می کنند. تعداد دانش آموزان نباید بیشتر باشد (حدود 8 تا 10 نفر). معلم نروژی مخصوص زبان خارجیها یا معلم اصلی کلاس و یا معلم زبان مادری باید با یکدیگر هماهنگ باشند. بررسی این کتابچه مخصوص امتحان یک ساعت مدرسه ای وقت میبرد خیلی مهم است که در این میان یک زنگ تنفس اعلام بکنید تا دانش آموزان زیاد خسته نشوند.

وسایل مورد نیاز معلمها و دانش آموزان در موقع امتحان
نیازمعلمان: یک ساعت ثانیه دار

نیاز دانش آموزان: یک کتابچه امتحانی برای هر دانش آموز که دارای برچسب اسامی دانش آموزان باشد. و یک مداد آبی یا قرمز. دانش آموزان همچنین یک برگه اضافی که اگر رنگی باشد بهتر است تا روی برگه سوالات بگذارند تا یکی یکی به سوالات جواب بدهند. وقتی شروع به نوشتن کردند آن برگه را بردارند. دانش آموزان اگر به تمام سوالات پاسخ دادند در وقت اضافی میتوانند در آن برگه نقاشی بکشند. دانش آموزان از مداد رنگی استفاده بکنند چون این کار در تصحیح کردن آسان می باشد. و آنها نمی توانند آن را پاک بکنند. اگر می خواهند یک کلمه را عوض بکنند یک خط روی آن می کشند و علامت می گذارند و بعد حرف جدید را اگر لازم شد می نویسند.

برای امتحان آخری به کلاس سومها دانش آموزان به غیر از آن چیزها: چهار مداد رنگی یک قرمز یک زرد و یک سبز و یک آبی نیاز دارند. دانش آموزان سه تا مداد رنگی را به غیر از آن یکی که در شروع گرفته بودند می گیرند. باید دقت شود که دانش آموزی مشکل شناخت رنگها را نداشته باشد. این نباید در نتیجه امتحانات تاثیر زیاد بکند.

توضیحات لازم به دانش آموزان
دانش آموزان توضیحات لازم اینکه چطور باید کار را شروع بکنند و چگونه غلط ها را تصحیح بکنند می گیرند. برای هر قسمت امتحانات توضیحات لازم داده می شود. خیلی باید مواظب باشیم که در روش استفاده گفتاری را با روش استاندارد کتابی مشکلی نداشته باشند. بررسی این سوالات باید دو بار تکرار شود. شاید بعضی از دانش آموزان بیشتر به توضیح سوالات نیاز داشته باشند. معلمین باید این را در نظر بگیرند که کدام یک از آنها این نیاز را احتیاج دارند.

ورقه خالی روی سوالات بگذارید تا از بقیه سوالات آنها را از هم جدا بکنند.

توجه! باید توجه بشود که شکل ها در امتحانات با کلمات همخوانی داشته باشد. معلمین باید توجه بکنند که دانش آموزان کلمات خوانده شده را در جای مناسب نوشته باشند. علامت را جای اشتباه گذاشتن باعث می شود که تصحیح آن مشکل باشد. برای بعضی از معلمین این ناشناخته است که تصویرها با املا کلمات همخوانی داشته باشد. کلمات و تصویرها یک به هم مربوطند در یک قسمت بعدی می باشد. باید به دانش آموزان تعداد صفحات سوالات را نشان داد. دانش آموزان در همان صفحه اول فکر نکنند که سوالات تمام شده است. باید آنها منتظر بشوند که آن قسمت امتحان تمام بشود یا در ورقه خالی نقاشی بکنند.

Hva læreren sier for begge trinnene

Når elevene har fått utdelt ark, fargeblyanter og prøvehefter, forteller læreren hva som skal skje. Læreren bruker morsmålet:

Du har nå fått et hefte, et ark og en fargeblyant. Men du skal vente med å bla til jeg sier fra. Snart skal vi se på bildene og gjøre noen oppgaver, men først skal jeg fortelle deg hva du skal gjøre. Jeg kommer hele tiden til å fortelle hva du skal gjøre.

For 2. trinn

Du skal finne bokstaver og sette kryss eller du skal skrive bokstaver. Du skal også finne bilder eller ord og sette kryss på dem. Jeg skal si det mer nøyaktig når vi kommer til hver nye oppgave. Du skal vite at hvis du skriver feil, skal du ikke bruke viskelær. Det tar altfor lang tid. Du skal bare sette en strek over krysset eller bokstaven og sette nytt kryss, eller skrive ny bokstav hvis du vil forandre.

Du skal få hjelp til de første oppgavene hver gang, men etter det, må du jobbe helt selv. Du skal ikke begynne på oppgavene før jeg sier fra. Da sier jeg: Begynn! Jeg sier også: Stopp! når tiden er ute. Hvis du blir ferdig med de oppgavene vi holder på med, og det står STOPP, må du vente til jeg sier at vi skal gå videre. Du kan tegne så lenge.

For tredje trinn

Du har nå fått et hefte som ligner på andre hefter du kanskje har jobbet med før. Vi skal arbeide sammen i begynnelsen hver gang. Det er for at du skal forstå hvordan du skal arbeide/jobbe. Etterpå skal du arbeide for deg selv. På alle oppgavene skal du lete for å finne rett svar. Du skal gjøre forskjellige ting, sette små streker, sette kryss, trekke lange streker eller fargelegge, så du må høre godt etter. Jeg kommer hele tiden til å fortelle hva du skal gjøre.

Du skal få hjelp til de første oppgavene hver gang, men etter det, må du jobbe helt selv. Du skal ikke begynne på oppgavene før jeg sier fra. Da sier jeg: Begynn! Jeg sier også: Stopp, når tiden er ute. Hvis du blir ferdig med de oppgavene vi holder på med, og det står STOPP, må du vente til jeg sier at vi skal gå videre. Du kan tegne så lenge.

Slik skal vi arbeide til vi er ferdige med heftet. Det er mange oppgaver. Hvis det er noe du ikke finner eller ikke klarer, går du videre til neste oppgave. Men prøv først. Når alle skal jobbe helt selv, må du være stille, selv om du har lyst til å fortelle det du vet.

معلمین برای هر دو پایه هاچه نظری دارند

وقتی دانش آموزان ورقه و مداد رنگی و کتابچه امتحانی را گرفتند. معلم می گوید که دانش آموزان باید چکار بکنند. معلم با زبان مادری خود توضیحات را می دهد. شما یک ورقه و یک مداد رنگی و کتابچه امتحانی را گرفتید. منتظر باشید تا من اعلام شروع نکردم. بزودی ما تصویرها را نگاه می کنیم و بعد شروع به حل سوالها می کنیم من به شما خواهم گفت اول باید چه چیز را انجام دهید. من تمام مدت شما را راهنمای می کنم.

برای کلاس دومی ها

تو باید حروفات را پیدا بکنی و علامت x بگذاری یا باید آن حروف را بنویسی. تو باید تصویرها را یا کلمه پیدا بکنی و علامت x بگذاری. من دقیقاً به شما خواهم گفت وقتی به کلمه جدید می رسم. وقتی اشتباه نوشتی نباید از پاک کن استفاده بکنی. این کار زیاد وقت می گیرد تو اگر می خواهی کلمه مناسب بجای آن کلمه بنویسی یک خط روی آن بکش و کلمه تازه را بنویس.

تو برای حل سوال کمک خواهی گرفت ولی بعد باید خودت به تنهای کار بکنی. تو سوال بعدی را شروع نمیکنی تا من نگفتم. من شروع را اعلام می کنم و همچنین تمام را. و قبل آن چیزی نباید بنویسی. بعد از آن به سوال بعدی می رویم. اگر وقت اضافی آوردی در برگه خالی نقاشی بکش.

برای کلاس سومها

تو الان ورقه امتحانی را که می گیری شاید شبیه ورقه قبلی باشد. با آغاز هر سوال با هم همکاری می کنیم. برای اینکه تو باید بدانی چطور باید کار بکنیم. بعد تو خودت کار را ادامه می دهی. در بین تمام سوالها جواب مناسب را پیدا می کنی. در حین انجام کار تو خط کوچک یا علامت ضربدر یا رنگ خواهی کرد و یا کلمه مناسب بجای آن کلمه خواهی نوشت بنا بر این باید خوب گوش بدهی.

تو تمام مدت کمک خواهی گرفت که چکار باید بکنی. در آغاز هر سوال تو اطلاعات لازم را خواهی گرفت. ولی بعد تو خودت به تنهای کار می کنی. تو شروع نمی کنی سوال را بنویسی تا من اعلام نکردم. من شروع و پایان خواهم گفت. اگر وقت اضافی آوردی در ورقه سفید نقاشی بکن.

به این نحو تا آخر کار می کنیم. سوالهای زیادی هستند اگر سوالی را نفهمیدی باید به سوال بعدی بروی اما سعی خودت را بکن. وقتی همه کار می کنند باید همه سکوت را رعایت بکنند با اینکه دوست داشته باشی که چیزی را بگویی.

Prøven for 2. trinn

Delprøvene for 2. trinn er:

1. Bokstavediktat - læreren lar det gå **ca 15 sekunder** for hver bokstav.
Bokstavene gjentas én gang. (Side 1 - 3 i elevheftet)
2. Å skrive den første bokstaven i et ord - læreren lar det gå **ca 15 sekunder** for hvert ord. Ordene gjentas én gang.
(Side 4 - 5 i elevheftet)

Egen øveoppgave: Å sette kryss på bilder av en bestemt ting¹ - elevene får **1 minutt**.
(Side 6 - 7 i elevheftet)

3. Å koble store og små bokstaver - elevene får **1 minutt**.
(Side 9 - 11 i elevheftet)
 4. Å skrive den siste bokstaven i et ord - læreren lar det gå **ca 15 sekunder** for hvert ord. Ordene gjentas én gang.
(Side 12 - 13 i elevheftet)
 5. Å finne riktig bilde til et skrevet ord - elevene får **2 minutter**.
(Side 15 - 17 i elevheftet)
- Å finne riktig ord til et bilde - elevene får **2 minutter**.
(Side 19 - 21 i elevheftet)

Elevens vurdering av hvordan han eller hun synes det var å ta prøven.

(Side 23 i elevheftet)

Å gjennomføre ett hefte, tar en drøy skoletime. Men det kan være lurt å legge inn en pause omtrent halvveis i kartleggingen. Da blir ikke elevene så slitne.

¹ Denne oppgaven er lagt inn for at elevene skal få kjenne hvor lang tid ett minutt tar. Den skal ikke rettes.

امتحان برای کلاس دوم

تقسیم بندی امتحانات برای کلاس دوم:

1. دیکته کلمات - معلم ها برای هر کلمه ها 15 ثانیه حساب می کنند. کلمات را یکبار تکرار می کنیم.
 2. نوشتن اولین حرف در کلمات معلمها 15 ثانیه برای هر کلمه حساب می کنند کلمات یکبار تکرار می شود. نمونه راهنمایها: علامت ضربدر گذاشتن برای تصویرهای که برای چیز مشخص هستند شاگردان 1 دقیقه وقت می گیرند.
 3. حروف بزرگ و کوچک را بهم وصل کردن- شاگردان 1 دقیقه وقت می گیرند.
 4. آخرین حروف را در کلمه- نوشتن معلم 15 ثانیه حساب می کند در هر کلمه کلمات دوباره تکرار می شود.
 5. تصویرها را به کلمات مربوطه وصل کردن- دانش آموزان 2 دقیقه وقت می گیرند.
 6. کلمات را به تصویرها ربط دادن 2 دقیقه وقت می گیرند.
- بررسی این کتابچه امتحانی یک ساعت مدرسه ای را می گیرد برای اینکه دانش آموزان خسته نشوند باید یک وقت آزاد به آنها داد.

این سوالاتی که طرح شده بیشتر بخاطر اینکه دانش آموزان معنی و مفهوم یک دقیقه را درک بکنند. اینجا تصحیح نمی شود.

1. Bokstavdiktat

OBS! I denne delprøven skal læreren diktere én bokstav for hver rekke. Det skal ikke være sammenheng mellom bilde og bokstav i disse rekkene. Bildene er kontrollbilder og står der for at elevene skal ha felles fokus, og velge mellom bokstavene i riktig rekke.

Læreren sier: Finn fram det løse arket og legg det slik at du bare ser de to første oppgavene. *Læreren fortsetter:* Sett fingeren på bildet av کلید k(i)lid (nøkkel). Sett et kryss over bokstaven ا (ælif). Dersom du setter kryss på feil bokstav, kan du sette en strek over krysset og sette nytt kryss. *Se til at alle elevene setter kryss på riktig bokstav.*

Læreren fortsetter: Sett så fingeren på bildet av صابون sæbon (såpe): Sett et kryss over bokstaven ر (re) *Se til at alle elevene setter riktig kryss.*

Elevene får ca 15 sekunder per oppgave, men ikke stress dem

Læreren sier: Nå er vi ferdige med å hjelpe hverandre med å finne riktig svar. Ta vekk det løse arket og legg det under heftet.

Sett fingeren på bildet av موز måz (banan). Sett et kryss over bokstaven ب (be)

Bildene og bokstavene er:

a) k(i)lid - (nøkkel)	a/alif	ا	کلید
b) sæbon - såpe	re	ر	صابون
1. måz - banan	be	ب	موز
2. top - ball	je	ی	توپ
3. g(å)l - blomst	me/mim	م	گل
4. parande - fugl	ke/kaf	ک	پرندہ
5. s(æ)g - hund	de/dal	د	سگ
6. k(e)tab - bok	se/sin	س	کتاب
7. mo - hår	ghe/ghein	غ	مو
8. abr - sky	khe	خ	ابر
9. d(æ)r - dør	ne/nun	ن	در
10. sib - eple	le/lam	ل	سیب
11. h(æ)lqe æng(å)ft(æ)r - (finger) ring	wau/ve	و	حلقه انگشتر
12. asb - hest	qaf	ق	اسب
13. m(æ)l(æ)ke - dronning	pe	پ	ملکہ
14. angor - druer	je/jim	ج	انگور
15. chefm - øye	te	ت	چشم
16. f(æ)m? - lys	ge/gaf	گ	شمع
17. mah - måne	ze	ز	ماہ
18. fil - elefant	je/zhe	ژ	فیل
19. råzname - avis	fe	ف	روزنامہ
20. dåhl/tabl/tab(e)lå - trommer	she/shin	ش	دھل/طبل/تابلو

1 املای کلمات

توجه! در این قسمت امتحان معلم برای هر ردیف دیکته می گوید. این به کلمه ها و تصویر ها ربطی ندارد. تصویرها کنترل شده است و دانش آموز آن متمرکز می شوند تا از بین ردیف کلمات کلمه مناسب را پیدا کنند.

معلم میگوید: ورقه ای را روی سوا لات بگذارید باید فقط دو تا سوال اول دیده شود. معلم ادامه میدهد انگشت خود را عکس کلید ک (ی) بگذارید. علامت × روی کلمات (آ - ل - ی - ف) اگر تو اشتباه به حروف دیگر علامت بگذاری حتماً خط روی آن بکش و علامت جدید دیگر را بگذار. نگاه کن و ببین آیا شاگردان همه به جای مناسب علامت زده اند.

معلم ادامه می دهد: انگشت خود را روی عکس صابون بگذارید علامت × روی کلمه ایی که (ر - ا) دارد بگذارید. شاگردان 15 ثانیه برای هر سوال می گیرند نگذارید آنها عجله بکنند
معلم می گوید: وقت کمک به همدیگر تمام شده ورقه بردارید و شروع به کار بکنید. انگشت خود را روی عکس موز بگذارید و علامت ضریر روی کلماتی که (ب) دارد بکش.

شکل حروفها به این ترتیب:

Bildene og bokstavene er:

a) k(i)lid - (nøkkel)	a/alif	ا	کلید
b) sæbon - såpe	re	ر	صابون
1. måz - banan	be	ب	موز
2. top - ball	je	ی	توپ
3. g(å)l - blomst	me/mim	م	گل
4. parande - fugl	ke/kaf	ک	پرنده
5. s(æ)g - hund	de/dal	د	سگ
6. k(e)tab - bok	se/sin	س	کتاب
7. mo - hår	ghe/ghein	غ	مو
8. abr - sky	khe	خ	ابر
9. d(æ)r- dør	ne/nun	ن	در
10. sib - eple	le/lam	ل	سیب
11. h(æ)lqe æng(å)ft(æ)r - (finger) ring	wau/ve	و	حلقه انگشتر
12. asb - hest	qaf	ق	اسب
13. m(æ)l(æ)ke - dronning	pe	پ	ملکه
14. angor - druer	je/jim	ج	انگور
15. chejm - øye	te	ت	چشم
16. f(æ)m? -lys	ge/gaf	گ	شمع
17. mah - måne	ze	ز	ماه
18. fil- elefant	je/zhe	ژ	فیل
19. råzname - avis	fe	ف	روزنامه
20. dåhl/tabl/tab(e)lå - trommer	she/shin	ش	دهل/طبل/تابلو

2. Å skrive den første bokstaven i de ordene som bildene viser

Læreren sier: Finn fram det løse arket og legg det slik at du bare ser de to første oppgavene. Sett fingeren på bildet av فيل fil (elefant). Nå skal du høre godt etter og skrive den første bokstaven i ordet فيل fil. *Se til at alle elevene har skrevet riktig bokstav. Det er viktig at elevene skjønner at det er den første bokstaven de skal skrive. Læreren bør skrive ordet فيل fil på tavla og peke på og si at ف fe er først ی i er i midten og ل lam/le sist i ordet.*

Læren fortsetter. Sett fingeren på کتاب k(i)tæb (bok). Skriv den første bokstaven i ordet کتاب k(i)tæb. *Se til at alle elevene har skrevet riktig bokstav.*

Elevene får 15 sekunder pr oppgave

Læreren sier: Nå er vi ferdige med å hjelpe hverandre. Ta vekk det hvite arket og legg det under heftet. Sett fingeren på bildet av موز mǎz (banan). Skriv den første bokstaven i ordet موز mǎz.

• fil (elefant)	فيل	ف
• k(e)tab (bok)	کتاب	ک
1. mǎz (banan)	موز	
2. pa (fot)	پا	
3. top (ball)	توپ	
4. shir (løve)	شیر	
5. name (brev)	نامه	
6. d(æ)r (dør)	در	
7. sæʔ(æ)t (klokke)	ساعت	
8. gårbe (katt)	گربه	
9. baran (regn)	باران	
10.dʒib (lomme)	جیب	
11.ængor (druer)	انگور	
12.rah (vei)	راه	

2. اولین حرف را در کلماتی که تصویرها نشان می دهند بنویسید

آموزگار می گوید: یک ورقه معمولی سفید را روی سوال ها بگذارید که فقط سوال های اول دیده شود. انگشت خود را روی عکس فیل بگذار و بگو الان تو باید خوب گوش بدهی اولین حرف کلمه فیل را بنویسی. به تمام شاگردان نگاه بکن ببین آنها حرف اول را درست نوشتند. خیلی مهم است که شاگردان بفهمند که باید اولین حرف کلمه فیل را بنویسند. آموزگار باید کلمه فیل را روی تخته سیاه بنویسد و اشاره بکند در کلمه فیل ف در اول کلمه و ی در وسط و ل در آخر کلمه می آید. معلم/داده می دهد: کلمه کتاب را روی تخته سیاه می نویسد و به شاگردان می گوید حرف اول کتاب را بنویسند و بعد ببینند آیا تمام دانش آموزان درست نوشته اند.

دانش آموزان 15 ثانیه برای هر سوال وقت دارند. آموزگار می گوید: الان کمک به یکدیگر کردن تمام شد. کاغذ سفید که روی سوال ها قرار دارد را بردارید و زیر ورقه بگذارید. انگشت خود را به کلمه موز اشاره بکن و بگو اولین حرف کلمه موز را بنویسید.

• fil (elefant)	فیل	ف
• k(e)tab (bok)	کتاب	ک
1. mǎz (banan)	موز	
2. pa (fot)	پا	
3. top (ball)	توپ	
4. shir (løve)	شیر	
5. name (brev)	نامه	
6. d(æ)r (dør)	در	
7. sæʔ(æ)t (klokke)	ساعت	
8. gårbe (katt)	گربه	
9. baran (regn)	باران	
10. dzib (lomme)	جیب	
11. ængor (druer)	انگور	
12. rah (vei)	راه	

Øveoppgave for at elevene skal kjenne hvor lenge ett minutt kan vare

Oppgaven som både står i heftene for andre og tredje trinn, er en øveoppgave som ikke skal skåres eller registreres på den samme måten som de andre delprøvene. Den er der for at elevene skal få kjenne hvor lenge ett minutt er, når de jobber på denne måten.

Læreren sier: Legg ned blyanten og hør godt etter. Til nå har jeg fortalt hva du må gjøre for hver lille oppgave. Men på tre av de neste (del)prøvene skal du arbeide helt selv, i ett eller to minutter. Noen ganger synes vi minuttene går veldig fort, og andre ganger synes vi de tar langt tid. Oppgaven du skal gjøre nå, skal vise deg omtrent hvor fort du må arbeide.

På de neste to sidene er det mange forskjellige tegninger. Du skal sette kryss på noen av dem. Jeg skal snart fortelle deg hva du skal sette kryss på. Du skal arbeide i ett minutt, og dersom du blir ferdig før jeg sier stopp, legger du ned blyanten, sitter stille og venter.

Gå videre til neste side.

Du vet hva en frukt er? Sett kryss på alle bildene du ser av det som er en frukt. Rekker du mer enn den første siden, fortsetter du på den andre siden.

3. Kobling av bokstaver

Læreren sier: Finn fram det løse arket og legg det slik at du bare ser de to første oppgavene.

Læreren fortsetter: Sett fingeren på bildet av پ p(o)l (broen). Ved siden av ser du først en bokstav slik den ser ut når den står alene. Det er sin س. Så ser du en rekke med bokstaver slik de ser ut når de står først i et ord. En av de bokstavene som står i rekka er den samme bokstaven som den som står alene, altså sin. Sett kryss på den. Dersom du skriver feil, kan du sette en strek over krysset og sette nytt kryss. *Se til at alle elevene setter riktig kryss.*

Læreren fortsetter: Sett så fingeren på bildet av ساعة sæʔ(æ)t (klokke). Ved siden av ser du en ny bokstav. Det er ʔ mim. Så ser du en rekke med bokstaver slik de er når de står først i ord. En av disse bokstavene i rekke er den samme som bokstaven som sto alene, altså mim. Sett kryss på den. *Se til at alle elevene setter riktig kryss.*

Nå skal du gjøre på samme måte med så mange av oppgavene som du kan klare ett minutt, men vent til jeg sier fra. Det er tre sider med bokstavrekker, denne og to til.

Læreren viser. Husk å se på den bokstaven som står alene og sett kryss på den samme bokstaven i rekken ved siden av. Ta vekk det løse arket og begynn!

تمرین امتحانات این است که شاگردان معنی و مفهوم یک دقیقه را بفهمند

سوالاتی که برای کلاس دوم و سوم در این کتابچه است سوالاتی تمرینی می باشد و آن را نباید مثل بقیه حل کرد این برای آن است که دانش آموزان معنی و مفهوم یک دقیقه را دریابند وقتی آنها با این روش کار می کنند .

معلم می گوید: مداد ها را کنار بگذارید و خوب گوش بدهید . تا حال من تو ضیحات لازم را برای انجام سوالات دادم . اما سه صفحه بعدی را تو باید تنهایی انجام بدهی در عرض یک دقیقه . بعضی موقع ها خیال می کنم که یک دقیقه خیلی زود می گذرد . و بعضی موقع متضاد آن را . انجام این سوالات کمک میکند تا تو بفهمی تا چه حد سریع تو قادر به انجام آن هستی.

در دو صفحه دیگر تصویرهای مختلف را می بینی . تو علامت $\times$ به بعضی از آنها میگذاری . من الان برای تو توضیح میدهم که علامت را کجا بگذاری تو باید در عرض یک دقیقه علامت را زده باشی قبل از اینکه من تمام شد را بگویم تو تمام خواهی کرد. مداد را کنار می گذاری و آرام می نشینی .

به صفحه ی بعدی می رویم

تو میدانی میوه یعنی چه ؟ علامت $\times$ بگذار برای تصویرهایی که میوه هستند . تو حتما " وقت میکنی. به صفحه بعدی میرویم.

3. وصل کلمات

معلم می گوید: ورقه ای را روی سوالات خود قرار بده بطوریکه فقط سوالهای اول دیده شود .

معلم ادامه میدهد: انگشت خود را روی عکس پل (پ) بگذار کنار آن اول چند حروف به تنهایی قرار دارند و آن حرف (س) است . یک ردیف حروف را می بینی که آنها در اول این کلمه قرار می گیرند . یک ردیف حروف که به تنهایی هستند . در بین آن حروف که به ترتیب قرار دارند علامت $\times$ بگذارید اگر تو اشتباه علامت را زده باشی یک خط روی آن بکش و علامت $\times$ جدید بزن و ببین تمام شاگردان اینکار را انجام دادند.

معلم ادامه می دهد: انگشت خود را روی عکس خر بگذارید نزدیک آن یک حروف جدید می بینی . آن حرف م میباشد . یک ردیف حروف را میبینی که در اول کلمه قرار گرفته اند . یکی از حروف که به تنهایی قرار می گیرند حرف م می باشد علامت $\times$ به آن بگذار و ببین آیا تمام دانش آموزان همه این علامت ها را زده اند . الان به همین نحو تمام سوالات را به این روش در عرض یک دقیقه انجام میدهند منتظر باشید تا من اعلام بکنم . در سه صفحه این حروف قرار گرفته اند.

معلم می گوید: بیاد داشته باشید حروفی را که تنها قرار گرفته اند . علامت $\times$ بگذارید و بقیه را مثل این انجام بدهید الان ورقه را بردارید و شروع بکار بکنید .

4. Å skrive den siste bokstaven i ord

I denne delprøven skal elevene skrive den siste bokstaven i ordene som følger. Det er viktig å være nøye med øveoppgavene og gjøre det klart at det er den **siste** bokstaven som skal skrives.

Læreren sier: Finn fram det løse arket og legg det slik at du bare ser de to første oppgavene. Sett fingeren på bildet av سیب sib(eple). Nå skal du høre godt etter og skrive den **siste** bokstaven i ordet سیب sib(eple). *Se til at alle elevene har skrevet riktig bokstav. Det er viktig at elevene skjønner at det er den siste bokstaven de skal skrive. Læreren bør skrive ordet سیب sib på tavla, peke på ordet og si at se/sin س er først, ی i er i midten og ب be er sist i ordet.*

Læren fortsetter. Sett fingeren på bildet av پول pol (penger). Skriv den siste bokstaven i ordet پول pol. *Se til at alle elevene har skrevet riktig bokstav.*

Elevene får 15 sekunder pr oppgave

Læreren sier: Nå er vi ferdige med å hjelpe hverandre. Ta vekk det hvite arket og legg det under heftet. Sett fingeren på bildet av ميز miz (bord). Skriv den siste bokstaven i ordet ميز miz (bord). *Instruksjonen gjentaes for ordene som følger etter.*

• sib (eple)	سیب	ب
• pol (penger)	پول	ل

1. miz (bord)	ميز
2. tad3 (krone)	تاج
3. muʃ (mus)	موش
4. mahi (fisk)	ماهی
5. mar (slange)	مار
6. qalb/del (bruk qalb - hjerte)	قلب
7. kif (veske)	کیف
8. ?jnak (briller)	عینک
9. k(æ)do (gresskar)	کدو
10.wan (badekar)	وان
11.xane (hus)	خانه
12.m(o)bl (sofa)	مبل

4. نوشتن آخرین حرف در یک کلمه

در این قسمت امتحانات دانش آموزان حرف آخر را در کلماتی که آنجا قرار گرفته اند بنویسند. خیلی مهم است که در این قسمت دقیق باشید که دانش آموزان فهمیده باشند که حرف آخر کلمه را بنویسند.

معلم میگوید: ورقه را پیدا کن و روی سوالات بگذار بطوری که فقط دو سوال اول دیده شود.

معلم/داده میدهد: انگشت خود را روی تصویر سیب بگذار الان باید خوب گوش بدهی و کلمه آخر سیب را بنویسی نگاه کنید که دانش آموزان همه درست انجام داده باشند.

خیلی مهم است که دانش آموزان فهمیده باشند که فقط کلمه آخر حروف را بنویسند. معلم باید کلمه سیب را روی تخته سیاه بنویسد و به حرف اول س که در اول قرار گرفته اشاره می کند. حرف ی در وسط و حرف پ در آخر.

معلم/داده میدهد: انگشت خود را روی کلمه پول بگذار و حرف آخر آن را بنویس. ببین آیا دانش آموزان درست انجام دادند.

دانش آموزان 15 ثانیه برای هر سوال می گیرند.

معلم می گوید: الان کمک به یکدیگر تمام شد. ورقه را بردارید و در زیر بگذارید.

معلم/داده میدهد: انگشت خود را روی کلمه میل بگذار و کلمه آخر میز را بنویسید. همین توضیحات برای این کلمات نیز شامل میشود.

• sib (eple)	سیب	ب
• pol (penger)	پول	ل
1. miz (bord)	میز	
2. tad3 (krone)	تاج	
3. muʃ (mus)	موش	
4. maʰi (fisk)	ماهی	
5. mar (slange)	مار	
6. qalb/del (bruk qalb - hjerte)	قلب	
7. kif (veske)	کیف	
8. ʔjnak (briller)	عینک	
9. k(æ)do (gresskar)	کدو	
10. wan (badekar)	وان	
11. xane (hus)	خانه	
12. m(o)bl (sofa)	مبل	

Ordlesing

5. Ord til bilde

Dette er ordlesingoppgaver der elevene for hver linje skal finne fram til det bildet (den tegningen) som viser det ordet de har lest. Elevene får hjelp på de to første øveoppgavene. Men med resten av oppgavene skal elevene arbeide selvstendig.

Elevene får 2 minutter til dette arbeidet.

Læreren sier: Finn fram det løse arket (ventarket) og legg det slik at du bare ser de to første oppgavene.

A: Øverst på denne siden ser du første en firkant/rute hvor du kan lese et ord. Ved siden av ser du en rad med bilder (tegninger). Ett av bildene viser det ordet som du har lest. Sett et stort kryss på det bildet.

(På øveoppgaven passer læreren på at alle setter kryss på riktig sted og forklarer hvorfor det ikke kan være de andre bildene.)

B: Se på det neste ordet, altså dette (læreren holder opp heftet og demonstrerer). Ved siden av ser du en rekke bilder. Ett av bildene viser det ordet som du har lest. Sett kryss på det bildet.

(På øveoppgaven passer læreren på at alle setter kryss på riktig sted og forklarer hvorfor det ikke kan være de andre bildene.)

Nå skal du gjøre på den samme måten med så mange oppgaver som du kan klare på 2 minutter på denne og de to neste sidene (*her holder læreren opp prøveheftet og viser at det er tre sider med oppgaver*). Men vent til jeg sier fra. Se først på ordet som står skrevet, se deretter på tegningene i rekken ved siden av. Sett så kryss på den tegningen som viser det ordet du leste. Er et ord for vanskelig så gå videre, men prøv først så godt du kan. Ta vekk arket og begynn!

خواندن کلمات

5. کلمه با عکس

این سوالات کلمه خوانی می باشند که دانش آموزان باید در هر خطی کلمه ای را که خوانده می شود با عکس مربوط به خودش مطابقت دهند. دانش آموزان در اولین سوال کمک می گیرند اما بقیه سوالها را باید خودشان انجام بدهند.

دانش آموزان برای این کار 2 دقیقه وقت دارند .

معلم می گوید: ورقه سفید را آماده کنید و روی دوتا سوال اول بگذارید.

الف: در بالای صفحه یک چهار خانه می بینی در انجا یک کلمه را می توانی بخوانی . پهلوی چهار خانه یک ردیف عکسها میبینی . یکی از عکس ها نشانگر کلمه ایی که خواندی می باشد . علامت ضربدر برای عکس مربوطه بگذار.

(معلم برای تمرین سوالات به دانش آموزان توضیح می دهد چرا به این عکس علامت زده اند و چرا عکس های دیگر مناسب نیست)

ب: به کلمه ی بعدی می رویم (معلم کتابچه سوالات را در دست گرفته و توضیح می دهد) در مقابل یک سری عکس ها می بینی یکی از عکس ها مناسب با کلمه ای است که خوانده اید آن را علامت × بگذارید .

(معلم برای تمرین سوالات به شاگردان می گوید چرا به این عکس علامت زدند و چرا عکس های دیگر مناسب نبودند)

الان تو به همین نحو به سوالات در این صفحه و در صفحات دیگر در عرض 2 دقیقه جواب خواهی داد. (در اینجا معلم کتابچه سوالات را در دست می گیرد و سوالات را نشان می دهد). اما باید منتظر باشید تا من نگفته ام کار انجام ندهید . اول به کلمه ای که نوشته شده نگاه بکن و بعد به عکس هایی که در یک ردیف قرار گرفته اند . علامت × به عکسی که مربوط به کلمه خوانده شده می باشد بگذار . اگر کلمه ای سخت باشد مانع از اینکه به سوال بعدی بروی نشود . اما اول سعی خود را بکن و بعد ورقه سفید را روی سوال ها بردارد و شروع بکن .

6. Bilde til ord

Dette er også ordlesingoppgaver. Men her skal elevene finne fram til det ordet som tegningen i første linje viser. Elevene får hjelp til de to øveoppgavene. Deretter skal de arbeide selvstendig (over tre sider).

Elevene får 2 minutter til dette arbeidet.

Læreren sier: Finn fram det løse arket (ventarket) og legg det slik at du bare ser de to første oppgavene.

A: Øverst på denne siden ser du første et bilde. Så ser du en rad med ord. Ett av ordene er det ordet som bildet viser. Sett et stort kryss på dette ordet.

(På øveoppgaven passer læreren på at alle setter kryss på riktig sted og forklarer kort hvorfor.)

B: Se på det neste bildet. Se på rekken ved siden av og finn det ordet som er det som bildet viser. Sett kryss på det ordet.

(På øveoppgaven passer læreren på at alle setter kryss på riktig sted og forklarer hvorfor det ikke kan være de andre ordene.)

Læreren fortsetter:

Nå skal du gjøre på den samme måten med så mange oppgaver som du kan klare på 2 minutter på denne og de to neste sidene (*her holder læreren opp prøveheftet og viser at det er tre sider med oppgaver*). Men vent til jeg sier fra. Se først på bildet som er tegnet, se deretter på ordene i rekken ved siden av. Sett så kryss på det ordet som bildet viser. Er et ord for vanskelig, så gå videre. Men prøv først så godt du kan. Ta vekk arket og begynn!

Vurdering av arbeidet med heftet

På slutten av heftet skal elevene gi uttrykk for hvordan de opplevde å arbeide med oppgavene.

Læreren sier: På den siste siden ser du tre ansikter. Sett nå et kryss på den tegningen som viser hvordan du likte å arbeide med oppgavene i dette heftet. Det ene ansiktet viser en som syntes det var bra eller fint, det i midten viser en som syntes det var sånn midt i mellom, og det siste ansiktet viser en som syntes det var dumt. På denne oppgaven er det ikke noe riktig eller galt svar. Det er du som vet best hva du synes. Du skal vise det du mener. Sett kryss på det ansiktet som best forteller hva du synes. Etterpå kan du fortelle læreren hva du likte eller ikke likte med prøven.

6. تصویر به کلمه

این سوالات در رابطه با کلمه خوانی می باشد. در اینجا دانش آموزان آموزان کلماتی را که تصویر ها در خط اول نشان می دهند پیدا می کنند. دانش آموزان دو سوال اول را کمک می گیرند. بعد باید به تنهایی خودشان کار بکنند. (تقریباً 3 صفحه)

دانش آموزان 2 دقیقه برای این کار وقت دارند.
معلم می گوید: ورقه را پیدا بکنید و روی سوالات قرار بدهید. فقط دو سوال اول دیده شود.

الف: بالای این صفحه تو یک عکس می بینی. بعد یک ردیف کلمه می بینی. یکی از این کلمات مربوط به این عکس می باشد. علامت ضربدر روی کلمه بگذارید.

(در تمرین معلم باید توجه داشته باشید که همه دانش آموزان این علامت را درست زده باشند و توضیح اینکه چرا)

ب: به تصویر بعدی نگاه کن. نزدیک آن یک ردیف کلمات قرار گرفته اند کلمه ای که به تصویر مربوط می شود علامت × بگذار

(در تمرین معلم باید به تمام دانش آموزان توضیح بدهد که چرا این کلمه مناسب است کلمات دیگر نیست).

معلم/داده می دهد:

الان تو به همین نحو این دو صفحه سوالات را در عرض 2 دقیقه انجام میدی (در اینجا معلم کتابچه در دست می گیرد و آن سه صفحه را به دانش آموزان نشان می دهد)
اما باید منتظر شروع من باشید. اول به عکس ها نگاه بکنید بعد به کلماتی که در ردیف قرار گرفتند علامت × به کلماتی که در رابطه با عکس می باشد بزنید اگر کلمه ای سخت باشد منتظر نباش برو جلو ولی سعی خود را بکن ورقه را از روی سوال بردار و شروع بکن!

بررسی کار با این دفترچه امتحانات

در آخر دانش آموزان نظرات خودشان را در رابطه کار با این دفترچه می دهند.

معلم می گوید: در آخر صفحه دفتر تو سه تا چهره می بینی علامت × را روی چهره ای که به نظر مناسب می باشد. در رابطه کار با این دفترچه بگذار. یکی از چهره مثبت بودن و خوب بودن را نشان می دهد. چهره وسطی نسبتاً خوب را نشان می دهد. چهره آخری منفی بودن بد بودن را نشان می دهد. در این سوالات منفی یا مثبت وجود ندارد. تو بهتر می دانی که نظر تو چیست. تو علامتی را که به نظر تو مناسب است می گذاری. به چهره ای که به نظر تو مناسب است علامت بگذار. بعد به معلم توضیح می دهی که چه چیز را دوست داشتی و چه چیز را دوست نداشتی.

Prøven for 3. trinn

Delprøvene for 3. trinn er:

Øveoppgave på **1 minutt**, som for trinn 2 (side 2 - 3 i elevheftet)

1. Ordkjeder -	2 minutter (s. 5 i elevheftet)
2. Setningsforståelse -	4 minutter (s. 6 - 9 i elevheftet)
3. Fortellende tekst. Gåter -	5 minutter (s. 11 - 13 i elevheftet)
4. Skriftlig instruksjon. Fargelegging -	5 minutter (s. 14 - 15 i elevheftet)

Å gjennomføre ett hefte, tar en drøy skoletime. Men det kan være lurt å legge inn en pause omtrent halvveis i kartleggingen. Da blir ikke elevene så slitne.

امتحان برای کلاس سوم

تقسیم بندی امتحانات برای کلاس سوم:

برای حل تمرینات مثل سایر کلاس ها یک دقیقه مهلت می باشد.

1. کلمات زنجیره ای	2 دقیقه
2. فهمیدن جملات	4 دقیقه
3. خواندن یک متن پیدا کردن معما	5 دقیقه
4. راهنما یها را نوشتن رنگ کردن	5 دقیقه

این کتابچه امتحانی تقریباً یک ساعت طول می کشد برای اینکه دانش آموزان زیاد خسته نشوند پیشنهاد می شود وقت آزاد به آنها بدهید.

Før du bruker prøven for 3. trinn, les først det som står om instruksjonen for både 2. og 3. trinn i begynnelsen av veiledningen.

Hva slags prøver er det for 3. trinn?

Prøvene for tredje trinn skal måle både ordlesing og lesing av sammenhengende tekst. Aller først kommer en øveoppgave for at elevene skal kjenne hvor lenge ett minutt varer. Så kommer en såkalt *ordkjedeoppgave*. Her er oppgaven å dele en kjede med 3 ord som er satt sammen uten mellomrom, slik at ordene igjen står for seg selv. Dette er også en slags ordlesingsoppgave, som delprøvene 5 og 6 for andre trinn. En bør være nøye med instruksjonen fordi denne oppgaven kan være uvant for elevene.

Så skal elevene lese setninger for at en skal kunne se om de greier å lese enkel tekst. Etter dette følger en oppgave som minner om en gåte og har mer tekst. Elevene skal finne fram til riktig svar ut fra flere opplysninger i teksten. Denne oppgaven krever også at elevene skal tenke litt ekstra og resonnerer seg fram til det riktige svaret. Til slutt kommer en oppgave der elevene skal fargelegge et bilde ut fra beskrivelsene i en tekst som er lengre enn de andre. Her er det også et par setninger midt i teksten, som er litt kompliserte.

Standardspråk og dialekt

Noen elever kan snakke annerledes enn det enkelte lærere regner som korrekt og fint. De bruker andre ord enn det som står i bøkene. De har altså et muntlig språk som er forskjellig fra standardspråket de lærer på skolen. Mange språk har forskjellige dialekter. Norsk har mange dialekter. De siste 20 årene er det blitt vanlig at folk bruker dialekten sin og ikke skifter til en standard, når de for eksempel skal snakke i radio eller fjernsyn i Norge. Lærere skal vanligvis ikke rette på elevenes muntlige språk eller dialekt i norsk skole². Men elevene skal etter hvert lære å følge vanlige rettskrivningsregler.

Det er dialektforskjeller innen de fleste morsmålene som det er laget kartleggingsprøver for. Derfor må lærerne som bruker kartleggingsprøvene, være klar over dette: Disse kartleggingsprøvene er leseprøver og ikke lærebøker. Det er ikke om å gjøre å finne ut om elevene har lært standardspråket, men om de kan lese og forstå en tekst. Dersom elevene bruker andre ord i sitt muntlige språk enn dem som står i prøvene, blir kartleggingsprøvene prøver i ordkunnskap og ikke leseprøver. Det blir som når tospråklige elever skal ta norske leseprøver uten å kunne mange av de norske ordene. Derfor er noen dialektord som en del av elevene har vist seg å bruke, satt i parentes etter standardordene. Dette gjelder særlig albansk, men også urdu. Der det er geografisk forskjellige dialektord som begge kan regnes som standard, er disse satt med skråstrek mellom. Dette gjelder særlig for somali.

Ikke alle som bruker et språk, bruker de samme ordene på fargene. Derfor er flest mulige av de navnene på fargene gul, rød, grønn og blå, som kan være i bruk blant elevene, forsøkt tatt med. Det er viktig at læreren først snakker om navnet på fargene og gjør elevene oppmerksomme på hva parentesene og skråstrekene betyr. Det kan passe å diskutere fargebetegnelse når de fire fargeblyantene er delt ut. Læreren kan da forsikre seg om at elevene kan de aktuelle fargebetegnelsene.

² En annen sak er at for elever som holder på å utvikle språket sitt, kan en generelt være en god språkmodell og hjelpe elevene til å uttrykke seg. Det gjelder hva som er god språkbruk og hvordan det kan være lurt å uttrykke seg, dersom en vil bli forstått av andre. Dette står det mer om i læreplanene.

قبل از اینکه کتابچه سوالات کلاس سوم را استفاده بکنی چگونگی نحوه کار برای کلاس دوم را خوب بخوانی. و همچنین کتاب تمرین برای کلاس سوم را بخوانی.

نحوه امتحانات برای کلاس سوم؟

برای امتحانات کلاس سوم یک سری کلمه خوانی و متن خوانی می باشد. اول برای تمرین یک سوال را دانش آموزان انجام می دهند تا بفهمند معنی یک دقیقه یعنی چه. بنا براین یک سری لغات زنجیره ای می آید. در این سوال سه کلمه به حالت زنجیره ای و بدون فاصله قرار گرفته اند مثل اینکه کلمات پیش هم قرار گرفتند. این یک سری سوال و تمرینات کلمه خوانی می باشد که در امتحان کلاس دوم در شماره 5 و 6 داشتیم. خیلی باید دقت شود در توضیح شاید این طریق سوالات برای دانش آموزان نا شناخته باشند.

بعد دانش آموزان یک متن را می خوانند تا مشخص شود آیا آنها متن ساده را می توانند بخوانند. بعد متنی که شبیه یک معما می باشد می آید. دانش آموزان جواب درست به این سوالات که در متن آمده خواهند داد. در این طریق سوالات دانش آموزان باید بیشتر فکر بکنند تا جواب درست را پیدا بکنند. در آخر سوالهای می آید که دانش آموزان یک تصویر را طبق شرح متن رنگ می کنند. شاید این نسبت به بقیه طولانی باشد. در هم یک سری جملات در وسط متن وجود دارند که سخت هستند.

زبان استاندارد و لهجه

بعضی از دانش آموزان طوری دیگر صحبت می کنند که استاندارد نیست ولی بعضی از معلمین آن را تایید می کنند. آنها زبان را به شفاهی یاد گرفتند و با زبان استاندارد کتابی فرق می کند. خیلی ها لهجه های مختلف دارند. نروژی ها هم لهجه زیاد دارند. در بیست سال اخیر مردم شروع کردند با لهجه مربوطه خود صحبت کردن بدون اینکه به زبان استاندارد تبدیل کنند. آنها با این زبان در رادیو و تلویزیون صحبت می کنند. معلم معمولاً زبان شفاهی یا لهجه شاگرد را در مدرسه تصحیح نمی کند². اما دانش آموزان به مرور درست نوشتن را یاد می گیرند.

پنج معلم زبان خارجی این سوالات را با لهجه های مختلف درست کردند. بنابراین معلمی که این سوالات را استفاده می کند باید متوجه این باشد این طریق امتحانات برای خواندن می باشند و اینها کتاب آموزشی نیستند. این به این معنی نیست که ببینیم که آیا دانش آموز زبان استاندارد را یاد گرفته یا نه منظور این است که آنها بتوانند متن را بخوانند و بفهمند. اگر دانش آموزان کلماتی را که در شفاهی بکار می برند با کلمات اینجافرق بکنند بنابراین امتحان به مفهوم لغت شناسی می شود نه متن خوانی. مثل این می ماند که دانش آموز دو زبانه وقتی امتحان خواندن نروژی را می دهد در حالیکه خیلی از کلمات را نمی داند. اگر دانش آموزی لغاتی را که با لهجه خود یاد گرفته و می خواهد در اینجا استفاده بکند داخل پرانتز پیش کلمه استاندارد به نویسد. این طریق برای زبان آلبانی و زبا اردو شامل می باشد. آنها بخاطر اختلاف مناطق جغرافیای زبان با لهجه مثل زبان استاندارد می باشد زبان سو مالی هم شامل می باشد. با بررسی که انجام شده.

همه کسانی که به یک زبان صحبت می کنند آنها در بکار بردن اسم رنگ ها با هم فرق می کنند. بنا براین خیلی مهم است که معلمین با دانش آموزان در مورد رنگها صحبت بکنند و آنها را هشیار بسازند که معانی پرانتز و خط فاصله چه می باشد. بهتر است که در باره رنگها بعد از اینکه مداد رنگی ها داده شده است صحبت بشود.

² شاگردانیکه با این روش در زبان مادری خود رشد می کنند این روش می تواند یک مدل برای بهتر شدن زبان و کاربرد آن باشد بیشتر در این باره در برنامه ریزی معلمان وجود دارد.

Først gir læreren elevene den instruksjonen som står beskrevet i avsnittet: Hva læreren sier, for begge trinnene.

Øveoppgave for at elevene skal kjenne hvor lenge et minutt kan vare

Oppgaven som både står i heftet for andre trinn og tredje trinn er en øveoppgave som ikke skal skåres eller registreres på den samme måten som de andre delprøvene. Den er der for at elevene skal få kjenne hvor lenge ett minutt varer når de jobber på denne måten. Gi instruksjonen før elevene slår opp på siden med øveoppgaven.

Læreren sier: Legg ned blyanten og hør godt etter. På de neste oppgavene skal du arbeide helt selv, i ett, to, fire eller fem minutter. Noen ganger synes vi minuttene går veldig fort, og andre ganger synes vi de tar langt tid. Oppgaven du skal gjøre nå, skal vise deg omtrent hvor lenge ett minutt varer.

Læreren sier: På de neste to sidene er det mange forskjellige tegninger. Du skal sette kryss på noen av dem. Jeg skal snart fortelle deg hva du skal sette kryss på. Du skal arbeide i ett minutt, og dersom du blir ferdig før jeg sier stopp, legger du ned blyanten, sitter stille og venter.

Læreren sier: Slå opp på siden med øveoppgaven (s 2).

Du vet hva en frukt er? Sett kryss på alle bildene du ser av det som er en frukt. Rekker du mer enn den første siden, fortsetter du på den andre siden. Begynn!

اول معلم راهنمای های و تذکرات لازم طبق قبل برای دو تا کلاس توضیح می دهد.

تمرین برای امتحانات توضیح اینکه دانش آموزان در یابند یک دقیقه به چه معنی می باشد
سوالاتی که در این دو کتابچه برای کلاس دوم و سوم هستند سوالات تمرینی می باشد و مثل سوالات اصلی نمی
باشد. این سوالات تمرینی برای این منظور است اینکه دانش آموزان معنی یک دقیقه را بفهمند و در این فاصله کار
بکنند. اطلاعات لازم را در سوالات تمرینی به دانش آموزان بدهید

معلم می گوید: مداد را کنار بگذارید و خوب گوش بدهید. در سوالات دیگر خودت به تنهایی در 2 یا 1 یا 4 یا 5 دقیقه کار
خواهی کرد. بغضی وقت فکر می کنیم یک دقیقه زود می گذرد و گاهی اوقات مخالف آن را فکر می کنیم. سوالاتی را که
تو الان انجام می دهی به تو نشان می دهد که یک دقیقه چقدر طول می کشد.

معلم می گوید: در دو صفحه شکل های مختلف وجود دارد تو علا مت $\times$ به آنها می گذاری. من می خواهم توضیح بدهم
که تو چطور علامت $\times$ خواهی زد. تو در عرض یک دقیقه این کار را می کنی قبل از آنکه من بگویم تمام شد تو مدادت
را کنار می گذاری و آرام منتظر می نشینی.

معلم می گوید: سوالات صفحه دو را باز بکن (صفحه 2).

تو می دانی میوه یعنی چه؟ علامت $\times$ به شکلهای که میوه را نشان می دهند بگذار وقتی صفحه اول را زودتر تمام کردی
به صفحه دوم برو و شروع بکن.

1. Ordkjeder

Denne delprøven skal si noe om elevene evne til å lese hele ord. Ordene er satt sammen med vilje. Hver ordkjede skal ikke bety noe slik de står. Elevene skal skille ordene fra hverandre i hele enkeltord på det riktige stedet. Elevene skal sette to streker mellom ordene, slik at de får tre meningsfulle ord.

Læreren skriver det første ordet på tavla og sier: Se på dette ordet. Her mangler mellomrom mellom ordene. Nå hjelper vi hverandre og setter en strek mellom hvert ord istedenfor mellomrom. Det skal bli tre ordentlige (meningsfulle) ord. Hvor skal den første streken stå?

Læreren viser så med en strek mellom de to første ordene i kjeden og spør: Og hvor skal den andre streken stå?

Læreren setter den andre streken mellom de to siste ordene og sier: Nå har vi fått tre ord ved å sette to streker.

Læreren fortsetter: Finn fram det løse arket og legg det slik at du ser de tre første ordkjedene. Nå kan du selv sette strekene slik at du får tre ord i den første ordkjeden slik vi gjorde på tavla. Prøv så selv å sette strek, istedenfor mellomrom (slik at streken skiller) mellom ordene i de to oppgavene i rekken ved siden av.

(Læren ser til at elevene setter strekene på riktig sted.)

Elevene får to minutter på denne oppgaven.

Læren fortsetter: Nå skal du selv få sette strek mellom ordene på denne siden. Arbeid bortover slik du gjør når du leser³. Dersom det kommer noen oppgaver som du ikke greier, så gå videre til neste oppgave. Men prøv å finne alle ordene i kjeden. Du får to minutter. Det er mange kjeder og ikke sikkert du blir ferdig, men gjør så godt du kan. Det er fint med hver kjede du greier. Har alle forstått hva de skal gjøre?

(Læreren forklarer dersom det er noen som ikke har fått med seg hva de skal gjøre.)

Ta vekk det løse (vente-)arket og begynn!

³ Om elevene likevel arbeider seg nedover i den første kolonnen, er det greit. Ikke avbryt eller forstyrr dem da. Som skåre teller en da opp hvor mange ordkjeder de har greid, uansett lese måte.

1. کلمات زنجیره ای

در ای قسمت دانش آموزان می توانند تمام کلمات را بخوانند. کلمات از قصد پیش هم قرار گرفته اند. هر کلمه به تنهایی طوری قرار گرفته اند که معنی به تنهایی ندارند. دانش آموزان کلمات را از هم جدا بکنند و در جای مناسب آن را بنویسند. بین دو تا کلمه خط بکشند بطوریکه سه تا کلمه با معنی مناسب در بیاید.

معلم کلمه اول را در تخته سیاه می نویسد و می گوید: به این کلمه نگاه بکنید در اینجا خط فاصله بین کلمات کم می باشد. الان به همدیگر کمک می کنیم و یک خط بین کلمات بجای خط میانی می گذاریم. سه تا کلمه با معنی کامل در می آید. اولین خط باید در کجا قرار بگیرد؟ معلم خط میان کلمات را می کشد و می پرسد خط بعدی باید در کجا باشد؟

معلم خط بعدی را میان کلمات می گذارد و می پرسد: خط بعدی را باید در کجا بگذاریم؟

معلم خط بعدی را بین کلمات می گذارد و می گوید: ما الان سه تا کلمه گرفتیم با گذاشتن دو تا خط.

معلم ادامه می دهد: ورقه را پیدا بکنید و روی سولات بگذارید بطوری که فقط دو تا سوال اول دیده شود. همین کار را الان انجام بدهید خط بین کلمات را بکشید همین طوریکه که در تخته سیاه انجام دادیم. خودتان سعی بکنید و این کار را انجام دهید. (به جای خط میانی خطی که دو تا کلمه را از هم جدا بکند) همین کار را در ردیف های دیگر انجام بدهید.

(معلم می بیند که دانش آموزان خطها را درست گذاشتند)

دانش آموزان برای اینکار 2 دقیقه وقت می گیرند.

معلم ادامه می دهد: الان تو خودت خط میانی بین کلمات را در این صفحه انجام می دهی. همینطور که می خوانی انجام بده. اگر سوالی را ندانستی معطل نشو پیش برو. اما سعی کن تمام کلمات زنجیره ای را پیدا بکنی. تو دو دقیقه وقت داری و کلمات زنجیره ای زیاد هستند شاید تو همه آنها را نتوانی انجام بدهی ولی سعی خود را بکن خیلی خوب است که بتوانی هر کدام را انجام بدهی آیا همه فهمیدند که به چه نحو انجام دهند؟

(معلم یاد آوری می کند که آیا کسی هست که نفهمیده باشد که باید به چه نحو انجام بدهد.)

پس ورقه را بر دارید و شروع به کار بکنید!

2. Setningsforståelse

I hver linje skal eleven først lese en setning. Deretter skal eleven finne fram til det bildet som viser det som ble lest. Etter øveoppgavene skal elevene arbeide selvstendig med resten av oppgaven.

Elevene får 4 minutter til dette arbeidet.

Læreren sier: Finn fram det løse arket og legg det slik at du ser de to første oppgavene.

A. Du ser en person som spiser, en som leser, en som sover og en som tegner. Les setningen over tegningene. En av tegningene viser det du har lest. Sett kryss på det bildet som viser det du har lest.

Du skal lete og sette et stort fint kryss på det riktige bilde i denne første oppgaven. Husk at hvis du setter kryss på feil bilde, skal du bare sette en stor strek over det som var feil og så sette et nytt kryss. Her skal du bare bruke én fargeblyant.

(OBS! På øveoppgaven skal læreren passe på at alle setter kryss på riktig bilde og forklare hvorfor.)

B. Gå videre til neste oppgave og se på de fire tegningene der. Les setningen over tegningene. En av tegningene viser det du har lest. Sett kryss på den tegningen som viser det du har lest.

Læreren passer på at alle setter kryss på riktig bilde og fortsetter:

Nå skal du gjøre det samme med så mange oppgaver som du kan klare på denne og tre sider til, før jeg sier stopp. Da er det gått fire minutter. Når du er ferdig med én oppgave, går du videre til neste. Husk at det er seksten slike rader/striper/linjer med oppgaver på tre sider.

Læreren viser at det er fire sider:

Ta vekk arket og begynn!

2. فهمیدن جملات

دانش آموزان شروع به خواندن هر خط می کنند. بعد آنها تصویر مربوطه را بعد از خواندن پیدا می کنند. بعد از توضیح دانش آموزان به تنهایی کار می کنند.
دانش آموزان برای اینکار 4 دقیقه وقت می گیرند.

معلم می گوید: ورقه را پیدا بکنید و روی سوالها قرار بدهید بطوریکه فقط دو تا سوال اول دیده می شود.

الف: تو یک نفر را در تصویر می بینی که غذا می خورد و دیگری می خواند و نفر دیگر خوابیده و آخری نقاشی می کند. از روی تصاویر تو جمله ها را بخوان جمله ای که به تصویر مناسب است روی آن تصویر علامت × بکشی.

تو در اولین سوال می گردی و یک علامت × بزرگ به تصویر مناسب می زنی.
اگر تو علامت را عوضی زدی حتما روی آن خط بکشی و علامت × جدید در جای مناسب بگذار. تو در اینجا باید مداد رنگی بکار ببری.

(توجه! در سوالات تمرینی معلم باید مواظب باشد که همه دانش آموزان این علامت را درست زده باشند و علت آن را بگویند.)

ب: به سوال بعدی برو و به چهار تصویر بعدی نگاه بکن.
جملات بالای تصویرها را بخوان. یکی از تصویرها نشان می دهد که تو آن را خوانی به تصویری که با جمله تو مناسب باشد علامت × بزنی.

معلم مواظب است که همه علامت را درست زده باشند و ادامه می دهد:
تو الان می توانی تمام سوالات را به همین نحو در سه صفحه انجام بدهی قبل از اینکه من پایان را بگویم. آن موقع سه دقیقه گذشته اگر تو سوال اولی را تمام کردی به سوال بعدی برو. به یاد داشته باش که 16 تا از این خط ها در سه صفحه سوالات هستند.

معلم چهار صفحه را نشان می دهد:

ورقه را بردار و شروع بکار بکن!

3. Fortellende tekst. Gåter

Her skal elevene løse ni gåter (eller detektivoppgaver) der de må tenke ekstra for å finne svaret. Etter at elevene har lest hver oppgave, skal de trekke strek fra setningen som ikke er ferdig "Jeg er en" til den tegningen som passer til beskrivelsen i oppgaven. Det er ikke feil om de skriver det ordet bildet viser på prikkene.

Det er viktig at elevene forstår at de skal lese **hele** teksten i hver oppgave før de begynner å lete etter riktig bilde. Det er også viktig at de forstår at de må lete blant **alle** bildene på siden, ikke bare de bildene som står rett ved siden av oppgaven. Oppgavetiden er fem minutter.

Læreren sier: Finn fram det løse arket og legg det slik at du ser den første oppgaven og alle bildene. (*OBS! elevene på venne seg til å se på alle bildene, ikke bare de som står ved siden av teksten til oppgaven.*)

A. Se på den første oppgaven. Dette er en lureoppgave. Der har du først en setning: "Jeg vokser i jorda". Men det kan jo være flere ting som vokser i jorda, både sopp og blomster, men ingen av de andre tingene. Nå må du ikke sette strek, men lese videre for ikke å bli lurt. Det står: "Jeg har grønne blader. Jeg er en..." Hvem er det som har grønne blader og vokser i jorda? Er det soppen eller kniven? Nei, det er blomsten. Da trekker du en strek fra der det står "Jeg er...." og til det riktige bildet. Det er blomsten.

(På øveoppgaven skal læreren passe på at alle trekker strek til riktig bilde)

Læreren fortsetter: Nå skal du gjøre det samme med så mange oppgaver som du kan klare på denne og to sider til, før jeg sier stopp. Da er det gått **fem minutter**. Når du er ferdig med én oppgave, går du videre til neste. Det er ni oppgaver til sammen. Husk at du ikke må la deg lure, men lese alt som står i hver oppgave. Hvis du rekker alt, skal du ha trukket ni streker til sammen. Hvis du trekker strek til feil bilde, kan du sette en strek over streken og trekke en ny strek. Du må se på alle bildene på den siden du jobber med. Her kan du også bli lurt, hvis du bare ser på de bildene som står ved siden av oppgaven. Du får fem minutter til å gjøre ferdig oppgaven. Ta vekk arket og begynn!

3. مطالب توضیحی. مثل ها

در اینجا دانش آموزان باید نه تا معما (من چی هستم) را پیدا بکنند برای اینکار باید بیشتر فکر بکنند. بعد از این که دانش آموزان سوالات را خواندند آنها جمله ای را که ناتمام و خط وسط دارند پر خواهند کرد. من هستم یک..... شکلی که برای این سوال مناسب می باشد انتخاب میکنید. اگر کلمه مناسب را روی نقطه چین هم بنویسید غلط نیست. خیلی مهم است که دانش آموزان این را بفهمند اینکه تمام مطالب را بخوانند قبل از اینکه جواب را از تصویر مناسب پیدا بکنند. خیلی مهم است که آنها به تمام تصویرها نگاه بکنند نه فقط به تصویری که در مقابل سوالات قرار گرفته اند. برای این سوال پنج دقیقه وقت لازم است.

معلم می گوید: ورقه خالی را پیدا بکن و روی سوالات قرار بده بطوریکه فقط دو سوال اول و تمام تصویرها دیده شود. (توجه! دانش آموزان باید عادت بکنند که به تصویرها نگاه بکنند نه فقط تصویرهای کنار سوالات را)

الف: به اولین سوال نگاه بکنید. این از یک نوع سوالی است که آدم را گول می زند. اینجا یک جمله است. «من در زمین بزرگ میشوم» اما خیلی چیزها از زمین رشد می کنند مثل قارچ و گل اما هیچکدام از این شکلهای نباشد. اما تو نباید خط بکشی اما باید بقیه را بخوانی تا گول نخوری. اینجا نوشته شده «من یک برگ سبز دارم» من هستم یک..... چه چیزی برگ سبز دارد و در زمین رشد می کند؟ آیا قارچ یا چاقو می باشد؟ نه جواب گل می باشد. آن وقت تو خط را روی شکل مناسب می کشی که نوشته شده من هستم..... که جواب گل می باشد.

(در تمرین معلم مواظب است که دانش آموزان به تصویر مناسب خط بکشند.)

معلم/د/مه می دهد: الان تو تمام سوالات را که در دو صفحه می باشند انجام می دهی تا وقتی که من پایان نگویم. 5 دقیقه تمام شد. وقتی تو سوالات اول را انجام دادی به سوالات بعدی برو. همه سوالات مجموعاً 9 تا می باشند. به یاد داشته باش که تمام سوالات را خوب بخوانی و گول نخوری. اگر تو تمام سوالات را انجام بدهی پس بنا براین 9 تا خط باید داشته باشی. اگر تو خط را روی تصویر عوضی بکشی روی آن خط را قلم بزن و روی تصویر مناسب خط جدید بکش. تو باید تمام شکلهای را در آن صفحه نگاه بکنی. اینجا تو گول می خوری اگر فقط تصویرهای مجاور را ببینی به تمام تصویرها نگاه کن. تو پنج دقیقه برای این سوال می گیری ورقه را بردار و شروع بکن!

4. Skriftlig instruksjon. Fargelegging

I denne delprøven skal elevene fargelegge tegningen ut fra instruksjoner som de finner i teksten.

Maksimumstid på denne delprøven er fem minutter, og læreren sier fra etter at halv tid er gått.

Når fargeblyantene er delt ut, går læreren gjennom navnene på de fire fargene gul, rød, grønn og blå: Hva kaller du den fargen som denne fargeblyanten gir?

Dersom eleven har et navn på fargen som er forskjellige fra standardnavnet, gjentar læreren dette navnet og sier hva standardnavnet er: Ja, du bruker dette navnet. I bøkene står det ofte....

(Eleven kan også ha en farge som nyanserer bedre enn det er gjort for fargenavnene her, for eksempel for fargenavnet blå på vietnamesisk.)

Læreren fortsetter: Se på det som står øverst på arket og tegningen på arket ved siden av. Setningen forteller deg hvordan du skal begynne å fargelegge tegningen. Hør nå godt etter:

"Marjam spiser en kake. Hun har blå kjole og rød hatt."

Nå kan du fargelegge slik det står. Hvem er Marjam? Det er hun som spiser en kake. Du ser hun har den i munnen sin. Hvilken farge er kjolen? Den er blå. Og hvilken farge er hatten? Den er rød. Nå kan du fargelegge slik det står.

Læreren passer på at alle kommer i gang og setter riktig farge på kjolen og hatten:

Nå skal du fargelegge mer selv. Du skal fargelegge det som hører til de andre barna og noen av ballongene. Du får fem minutter til å gjøre ferdig oppgaven, og jeg kommer til å si fra når det er gått halv tid. Ta vekk arket og sett i gang!

4. روش نوشتاری. رنگ کردن

در این سوالات دانش آموزان شکل ها را با توضیح مطلبی که می خوانند رنگ می کنند.
حداکثر وقت در سوالات 5 دقیقه می باشد. معلم نصف وقت را که رفته است باید اطلاع بدهد.

وقتی مداد رنگی را تقسیم کردند معلم اسم چهار مداد قرمز، بنفش، آبی، زرد را به شاگردان می گوید. اسم این رنگ با این مداد چه نامیده می شود؟

دانش آموزان اسمی که با نام استاندارد فرق می کند می گویند. معلم اسم استاندارد را تکرار می کند و میگوید بله تو باید این اسم را بکار ببری. چون در کتاب اغلب این استفاده می شود.

(دانش آموزان می توانند اسم رنگی را بکار ببرند که اختلاف کوچکی با رنگهای که بکار بردیم داشته باشد مثل اسم رنگ آبی به زبان ویتنامی.)

معلم ادامه می دهد: به چیزهای که در بالای ورقه قرار گرفته و تصویرهای پهلوی آن نگاه بکنید. جمله را که بخوانی می فهمی که تو از کجا باید شروع بکنی. خوب گوش بده:
"مریم یک کیک می خورد. او یک پیراهن آبی و کلاه قرمز دارد"

تو الان همینطوری که گفته شده رنگ بکن. مریم چه کسی است؟ او یک کیک می خورد. تو کیک را در دهانش می بینی. پیراهن مریم چه رنگی است؟ آبی رنگ است. کلاهش چه رنگی است؟ قرمز است. الان به همان حالت که گفته شده رنگ بکن.

معلم مواظب است که دانش آموزان پیراهن و کلاه را درست رنگ کرده باشند:
تو الان بیشتر رنگها را خودت را باید رنگ به کنی. تو آن موضوع های را که به بچه ها و یادکنکها ربط دارند رنگ می کنی. 5 دقیقه برای اینکار وقت داری. من وقتی نزدیک تمام شدن وقت می شود به تو خواهم گفت. پس ورقه را بردار و شروع بکن.

Vurdering av arbeidet med heftet

På slutten av hvert hefte skal elevene gi uttrykk for hvordan de syntes det var å arbeide med oppgavene.

Læreren sier: På den siste siden ser du tre ansikter. Sett et kryss på det ansiktet som best viser hvordan du syntes det var å arbeide med oppgavene i dette heftet. Syntes du det var "bra", eller syntes du det var "sånn passe" eller syntes du det var "dumt". Sett kryss på det ansiktet som passer til det du syntes om å arbeide med alle disse oppgavene. Hvis du vil, kan du skrive litt om hvorfor du syntes arbeidet var "bra", eller "sånn passe" eller "dumt".

بررسی کار با کتابچه امتحانی

دانش آموزان نظرات خود را در رابطه با کار با کتابچه و سوالات می دهند.
معلم می گوید: در آخر کتابچه در صفحه آخر سه تا شکل چهره (صورت) می بینید.
علامت X به چهره ای که به نظر شما مناسب کار با این دفترچه بود بگذارید به نظر شما کار با این کتابچه «خوب» یا
نسبتاً خوب» و یا بد» بود. علامت X به چهره ای که تو تصور می کنی مناسب است بگذار. علت اینکه چرا سوالات
«خوب» یا «بد» و یا «نسبتاً خوب» را کمی توضیح بدهید.

Retting og vurdering

Du må lese dette før du lar elevenes resultater fortelle deg hvor langt elevene er kommet i lesing.

Prøvene skal være med på å hjelpe elever som trenger det

Det er vanlig at begynnerlesere strever litt med lesing og skriving. Å lære seg å lese og skrive tar tid for de fleste elever. For å bli flinke til å lese, trenger elever trening. Hovedhensikten med kartleggingen er å finne elever som har større problemer med lesing og skriving enn andre. Disse elevene har rett til tilpasset opplæring, eventuelt spesialpedagogiske tilbud. Dette står nevnt i §5 i Opplæringsloven. Opplæringsloven og forskriftene til den gjelder for alle barn som er i Norge, unntatt dem som er på ferie (kortere enn 3 måneder). Det betyr blant annet at barna har rett til tospråklig opplæring¹ og spesialpedagogiske tiltak slik loven og forskriften beskriver det. Resultatene må derfor brukes slik at de kan gi elevene et bedre tilbud gjennom god oppfølging. Det er viktig å fange opp elever som ser ut til å ha lese- og skriveproblemer tidlig. Erfaring og forskning sier at det nytter å gjøre noe for dem. Når noen elever får lave skårer, bør skolen tenke gjennom hva årsaken kan være. Hvordan er elevenes skole- og livssituasjon? Bør eleven henvises til videre utredning?

Det er mange forhold som påvirker hvordan elevene gjør det på prøvene

Læreren må vurdere om en elevs resultater ikke stemmer med det daglige inntrykket av elevens ferdigheter. Forklaringene på hvorfor noen elever skårer annerledes en forventet, kan være mange. Dersom læreren ikke har fulgt instruksjonen, vil som tidligere nevnt, resultatene være verdiløse. Men elever kan ha vært stresset, de kan ha vært ekstra slitne, eller de kan ha sittet litt for tett og kikket på hverandre. Noen elever kan også bare ha krysset av eller svart tilfeldig. Da gjenspeiler ikke prøveresultatet hva elevene kan. Det er viktig å finne ut hva som har skjedd under prøvetakingen og se om en forklaring ligger der. Videre kan noen elever ha lite ordforråd på førstespråket, eller de har vært mye borte og har derfor ikke fått tilstrekkelig med leseopplæring på førstespråket. Andre elever kan ha opplevd ting i nær fortid som forstyrrer deres evne til å konsentrere seg. Men noen elever kan også ha spesielle problemer med lesing og skriving. Dette kalles dysleksi eller spesifikke lese- og skriveproblemer. Fenomenet er ikke kjent i alle deler av verden, og blir beskrevet nærmere under.

Noen av oppgavene er lette, mens andre er vanskelige for de fleste

Det er viktig å vite at ikke alle elevene som har vært med på utprøvingen, har fått riktig svar på alle prøvene. For andre trinn er de prøvene som kommer først i heftet, lettere enn de siste. Oppgaven der elevene skal koble store og små bokstaver, ser også ut til å være lett for de fleste. Flere av skriftsystemene til minoritetsspråk i Norge bruker ikke latinske, men arabiske bokstaver, slik som arabisk, urdu, persisk, pashto og kurdisk. Noen har stavelsesskrift, slik som tamil. Derfor blir oppgaven som for de latinske er å koble store og små bokstaver litt annerledes. For arabisk skriftsystem og systemene som bygger på denne, kobler en derfor en bokstav, slik den ser ut når den står fritt, med bokstaven slik den ser ut når den står først i ord. For tamil, som har en kombinasjon mellom enkeltbokstaver og stavelser, skal en enkeltbokstav kobles med den stavelsen den opptrer i.

¹ Opplæringsloven § 2.8

تصحیح و بررسی کردن.

شما باید قبل از دادن نتیجه امتحانات، مطالب زیر را بخوانید تا بفهمید دانش آموزان از نظر خواندن در چه پایه ای هستند.

امتحانات به نیاز دانش آموزان کمک می کند.

برای کسی که تازه به نوشتن و خواندن شروع کرده خیلی معمولی است که باید تلاش بکند. یاد گرفتن به زمان نیاز دارد. دانش آموزان برای اینکه پیشرفت بکنند به تمرین نیاز دارند. هدف اصلی از نسخه برداری این است دانش آموزانی را که مشکل خواندن و نوشتن نسبت به دیگران را دارند پیدا بکنند. این دسته از دانش آموزان لازم است که تعلیم مناسب خودشان و همچنین کمک روانشناسی را بگیرند. این مسئله در قانون تعلیم و تربیت در پاراگراف 5 وجود دارد. قانون تعلیم و تربیت به تمام بچه هایی که در نوزد هستند شامل می باشد بجز بچه هایی که در تعطیلات بسر می برند (در کمتر از سه ماه). این به این معنا است که دانش آموزان لازم است زبان مادری خودشان را یاد بگیرند در پاراگراف 1 و همینطور کمک روانشناسی مخصوص که در قانون به آن اشاره شده است. نتیجه این همه امکانات این است که آنها به دانش آموزان از طریق تعلیم خوب کمک بیشتری را بکنند. خیلی مهم است دانش آموزانی که مشکل خواندن و نوشتن را دارند بشناسیم. تحقیق و تجربه نشان داده که رسیدگی به این بچه ها لازم می باشد. مدرسه موظف است که دلیل مشکل آنها را پیدا بکند که چه عاملی می باشد. وضعیت دانش آموزان در مدرسه و در خانواده چطور می باشد؟ آیا دانش آموزان باید برای کمک به جای دیگر معرفی بشوند؟

خیلی از شرایط روی امتحانات دانش آموزان تاثیر می کند.

معلم ها باید نتیجه امتحانات یک دانش آموز را بررسی بکنند که آیا با آن شناختی که روزمره از آن دارند مطابقت می کند یا نه. توضیح اینکه چرا پیشرفت درسی بین دانش آموزان در بعضی از آنها با انتظاری که ما داریم بیشتر تفاوت دارد. اگر معلم راهنما یادگیری و توضیحات مربوطه را نخوانده باشد همینطوری که قبلا اشاره شد نتیجه، ارزش خوبی نخواهد داشت. اما دانش آموزان می توانند دلهره و ترس داشته باشند "آنها بیشتر خسته می شوند" و یا آنها خیلی چسبیده بهم نشسته و بهم دیگر نگاه می کنند. بعضی از دانش آموزان شاید جواب یا علامت x را شانس بزنند. آن موقع امتحان نتیجه خود را نشان نمی دهد از اینکه دانش آموز تا چه حد می داند. خیلی مهم است که ما موقع امتحان اتفاقی که رخ داده پیدا بکنیم و اینکه چه دلیل و توضیحی می تواند در موقع امتحانات باشد. شاید بعضی از دانش آموزان آشنایی زیاد با لغات به زبان مادری خود را ندارند و یا آنها بیشتر غایب بودند به همین خاطر تمرین بیشتری برای زبان مادری خود ندارند. برای یک دسته از دانش آموزان که در گذشته مسائلی در زندگیشان بوجود آمده آنها نمی توانند تمرکز داشته باشند. اما بعضی از دانش آموزان می توانند مشکل خواندن و نوشتن را داشته باشند. کسانی که این مشکل را دارند بیماری آنها اسمش دیسیلکسی و یا مشکل خواندن و نوشتن مخصوص می باشد. این شگفت انگیزی هنوز در دنیا ناشناخته است بعدا توضیح بیشتری در زیر خواهد آمد. در این کتابچه ایده های مختلف و طریق پیدا کردن اطلاعات موردی ذکر شده، که به این دسته دانش

بعضی از سئوالات برای بیشتر دانش آموزان آسان، در حالی که برای عده ای سخت می باشد

خیلی مهم است که بدانیم که تمام دانش آموزان که در امتحانات شرکت کردند و نتوانستند به تمام سئوالها جواب صحیح بدهند. برای کلاس دومی ها سئوالات کتابچه اول آسانتر از کتابچه دومی می باشد. در سئوالاتی که دانش آموزان حروف بزرگ و کوچک را بهم وصل می کنند برای اکثریت آسانتر می باشد. بیشتر زبانهای مادری در نوزد نوشتار به حروف لاتین نیست بلکه اکثرا نوشتار مثل زبان عربی را دارند مانند زبان عربی، اردو، فارسی، پشتو و کردی. بعضی ها در طرز هجی کردن مثل تاملیل ها مشکل دارند. به همین خاطر سئوال وصل حروف بزرگ و کوچک برای زبانهای لاتین ها فرق می کند. در سیستم نوشتاری عربی و سیستم هایی

1- قانون یادگیری در پاراگراف 2.8

اول کلمه قرار می گیرند. برای تاملیلی ها که یک ترکیب بین حروف ساده و صداهای دارند یک حرف ساده به صدایی که در آنجا نقش دارد وصل خواهد شد. برای کلاس سومی ها کلمات زنجیره ای و جمله خوانی آسانتر به نظر می رسد ولی در قسمت های دیگر امتحان فرق می کند. سئوالاتی که دانش آموزان می خواهند در

For tredje trinn ser ordkjedene og setningslesingen ut til å være de letteste, mens det varierer for de andre delprøvene. Oppgaven der elevene skal dele ordkjeder opp i enkeltord, kan være uvant for mange elever. Noen har greid alt, mens andre ser ut til å ha hatt problemer med å forstå oppgaven. Det blir derfor ikke oppgitt noen grenseverdier for denne. Fordi denne typen oppgave brukes i de nasjonale prøvene for lesing, er det å vente at lærerne og elevene blir mer vant til dem etter hvert.

Hvordan skåre resultatene

Delprøvene skåres ved at læreren teller opp og noterer hvor mange oppgaver eleven har greid å gjøre korrekt. Hver enkelt oppgave teller like mye innenfor hver delprøve. Men læreren må være klar over at på delprøvene der elevene skal skrive første og siste bokstav, samt ordlesingsoppgavene, blir enkeltoppgavene vanskeligere etter hvert. Det er beregnet en skåreavstand fra gjennomsnittet som kalles et standardavvik². De fleste elevene som har vært med på utprøvingen, befinner seg innenfor denne avstanden fra gjennomsnittet. Men rundt 20% kommer under denne grensen. Det ser ut til at det kan være grunn til å gå nærmere inn på elever som skårer under dette avstandsmålet. Det blir derfor brukt som en nedre grense. Men dette er ingen standardisert grense. Den må bare betraktes som veiledende.

Fasit for bokstavedikter og ordlesingsoppgavene

Det er laget en fasit (rettemal) for hva som er rett svar på delprøven Bokstavedikter og de to ordlesingsprøvene for andre trinn. For alfabetdikteren er rett bokstav uthevet. Det kan lønne seg å fargelegge de riktige bokstavene, så går det forttere å rette. Også for ordlesingsoppgavene er rett svar uthevet. Norsk oversettelse av ordene står under oppgaveordene.

Hvilke bokstaver som er rett, når elevene skal skrive første og siste bokstav, eller koble bokstavene, sier seg selv ut fra instruksjonen. Speilvendte bokstaver er regnet som feil, selv om det er vanlig at barn speilvender bokstaver i starten. Bokstaver som ikke er korrekte, men som egentlig viser at elevene er gode til å høre språklyder, er regnet som feil her. Dette er litt urettferdig og går særlig ut over elever som skriver med ortografier som ikke er lydrette.

Delprøvene er ikke like vanskelige på alle språkene

Vær oppmerksom på at det er forskjellige skåringer for hvert språk. Det kommer sannsynligvis for en stor del av forskjellene i skriftsystemene. Men en kan ikke se bort fra at dette også kan ha noe å gjøre med antall timer elevene får til lese- og skriveopplæring, hva slags opplæring eleven får og har fått og hvilken sjanse foreldrene har til å støtte og hjelpe i leseinnlæringen. For at elevenes skårer ikke skal bli misforstått, er det viktig å vite hvordan skriftsystemet kan påvirke hvordan elevene leser og skriver i starten.

² Se ordlisten bak i heftet for nærmere forklaring av standardavvik.

به نظر می رسد ولی در قسمت های دیگر امتحان فرق می کند. سئوالاتی که دانش آموزان می خواهند در تقسیم کلمات زنجیره ای به حالت کلمه ساده بنویسند برای خیلی از آنها می تواند ناشناخته باشد. بعضی از دانش آموزان همه را می فهمند و آنها را انجام می دهند ولی برای بعضی ها فهمیدن این سئوال مشکل می باشد به همین خاطر نمی توان مرز مشخصی را تعیین کرد. برای اینکه این نوع سئوالات در امتحانات ملی برای خواندن بکار برده شده و طول خواهد کشید تا معلم ها و دانش آموزان به مرور به آن عادت بکنند.

چگونه تصحیح کردن

در هر قسمت امتحان معلم یادداشت می کند یا می شمارد که چند تا از سئوالات را دانش آموزان جواب صحیح داده اند. ارزش هر سئوال ساده برابر بقیه سئوالات داخلی در هر قسمت امتحان می باشد. اما معلمین باید این را بدانند که در قسمتی که دانش آموزان حرف اول و آخر کلمه را که می نوشتند یا در قسمت کلمه خوانی سئوالات آسانتر به نظر می رسند اما به مرور سخت تر خواهند شد. حد متوسط بین فاصله نمرات حساب می شود. اکثر دانش آموزان که در امتحانات شرکت کردند در این فاصله حد متوسط قرار دارند. اما بیست درصد پایین تر از حد قرار دارند. اینطور به نظر می رسد که می تواند دلیلی برای پیش بردن دانش آموزانی که در زیر این حد فاصله قرار دارند باشد. به همین خاطر این را در مرز پایین استفاده می کنند. اما این یک مرز استاندارد نیست. این باید فقط مثل راهنما و کمک باشد.

جواب برای دیکته کلمات و سئوالات برای خواندن کلمات

جواب درست برای سئوالات مربوط به تصحیح دیکته و دو تا از سئوالات برای خواندن کلمات مخصوص کلاس دوم درست شده است. برای املا کلمات حروفات درست تاکید شده است. خیلی خوب است اگر می خواهید در وقت صرفه جویی شود کلمات درست نوشته شده را با مداد رنگی مشخص کنید. همچنین برای سئوالات کلمه خوانی جواب های صحیح مشخص شده است. برای سئوالات کلمه خوانی از ترجمه نروزی استفاده شده. وقتی دانش آموزان می خواهند اولین و آخرین حروف را بنویسند یا حروفات را بهم وصل کنند. جواب درست از روی کتابچه مخصوص صحیح گفته خواهد شد. کلماتی که بر عکس نوشته شده غلط حساب می آید. با اینکه در آغاز خیلی معمول است که دانش آموزان کلمات را بر عکس بنویسند. کلماتی که صحیح نوشته نشدند ولی در هر حال نشان می دهد که دانش آموزان در شنیدن صدای کلمات خوب هستند در اینجا آنها غلط گرفته می شوند. این کمی برای دانش آموزان غیر عادلانه است که درست نویسی را با صدای صحیح ننویسند.

امتحان نات برای تمام زبانها یکسان سخت نمی باشد باید متوجه باشیم که نمره دادن در تمام زبانها فرق می کند. بزرگترین اختلاف از نظر سیستم نوشتاری می باشد. اما این به آن معنی نیست که دانش آموزی ساعات بیشتری برای یادگیری زبان داشته و یا برعکس. و یا اینکه چه نوع تعلیمی گرفته اند و آیا از والدین در یادگیری خواندن و نوشتن کمک گرفته اند. نمره بد گرفتن دانش آموز نباید باعث خرابی فکر ما شود خیلی مهم است که بفهمیم برای دانش آموز در آغاز خواندن و نوشتن کدام سیستم نوشتاری خوب می باشد.

درست نویسی کلمات مشخص و نامشخص

در بعضی از سیستم نوشتاری یک نسبت آشکار بین یک کلمه و صدای آن وجود دارد 3 مثل اینکه صدا به حروف وصل شده یعنی هر چه می گویی همان را می نویسی. یک نمونه خوب برای درست نویسی مشخص زبان ترکی می باشد.

2. به لیست کلمات در آخر این کتابچه برای پیدا کردن شرح دقیق این کلمات نگاه کنید.
3. برای نمایش گذاشتن یک صدا در زبان نروزی یک نفر می تواند اسم حروف را بگوید بدون تلفظ خود اسم. صدای حرف "پ" تقریباً مثل صدای "پو" کوتاه می شود.

Gjennomsiktige og ugjennomsiktige ortografier

I noen skriftsystemer er det et entydig forhold mellom en bokstav og den språklyden³ som knyttes til bokstaven. Et godt eksempel på en entydig ortografi er tyrkisk. En bestemt bokstav kan stort sett bare leses på én måte. Ta for eksempel bokstaven 'c'⁴. På tyrkisk leses denne bokstaven grovt sagt på samme måte, uansett hvilke bokstaver den står sammen med. Og det er ingen andre bokstaver på tyrkisk som knyttes til den lyden som hører til 'c'⁵. På norsk, spansk, engelsk og vietnamesisk er det annerledes med 'c'. Den kan uttales enten som 's' i navnet Cecilie, eller som 'k' i navnet Carl. Og skal en elev skrive en 'k'-lyd på norsk eller spansk, uten å vite hvilken bokstav som er den riktige, kan hun eller han velge mellom bokstavene 'k' og 'c'. Tyrkisk er derfor mer forutsigbart, mer *gjennomsiktig* enn de andre.

Med de *ugjennomsiktige* ortografiene er lettere å skrive feil i starten, før ordet har vært lest noen ganger og er blitt kjent. Et språk som regnes som svært flertydig og derfor vanskeligere å forutsi for elever som lærer å lese og skrive, er engelsk. Forskjellen på engelsk og tysk for begynnerlesere har vært studert. Engelsklesende elever leser mer feil enn de tyske i fem-seks år. Ortografiene som bygger på arabisk er heller ikke entydig, ikke minst fordi vokalene skrives med tegnet for nærmeste konsonant. Korte vokaler skrives bare med diakritiske tegn, om de i det hele tatt skrives. Det gjør at det blir flere mulige måter å lese et skrevet ord på. En må i større grad bruke den sammenhengen ordene står i, for å forstå hvilket ord det skal være. På kurdisk har en et diakritisk som er formet som en liten norsk 'v'. Det lager blant annet skille mellom bokstaver for vokalene: ܝ (for i-lyd) og ܥ (for e-lyd), og ܘ (for norsk o-lyd) og ܐ (for norsk å-lyd). I begynneropplæringen på persisk bruker en diakritiske vokaltegn for de vokalene som ikke skrives. Det kan gjøre lesingen lettere (Abu Rabia 1997).

Tamil er ikke gjennomsiktig. Flere språklyder er knyttet til samme bokstav. Stemte og ustemte konsonantpar - som b og p, g og k, d og t har felles bokstavtegn, mens det finnes to tegn for det som i moderne tamil er en felles n-lyd (ந og ன).

Elevenes ordforråd

Prøvene er prøvd ut i flere runder for å sikre at elevene kjenner ordene. Men fordi elevene befinner seg i en språklig minoritetssituasjon, er det vanskelig å sikre at alle elevene faktisk kjenner de ordene som står i prøvene. Dersom elevene ikke kjenner ordene, kartlegger disse prøvene i større grad ordforråd enn leseferdighet. Se forøvrig kommentarene under instruksjonen til prøven for tredje trinn om dialekt og standardspråk. Flere av ordene som brukes i ordlesingsoppgavene, er imidlertid også brukt i bokstavedikaten og i prøvene der elevene skal skrive første og siste bokstav i et ord. Da har elevene i en viss grad vært i kontakt med ordene som blir brukt.

³ For å demonstrere en språklyd på norsk, kan en prøve å si bokstavnavnet uten å uttale vokalen i navnet. Lyden til bokstaven 'p' blir omtrent som 'pø', sagt med kort vokal.

⁴ I denne veiledningen skrives bokstaver, ord og setninger mellom disse to tegnene ' ' når det er snakk om dem. Det er vanlig innen språkforskning. Det kan kanskje virke forvirrende når det blir gjort for bokstaver på vietnamesisk, fordi det brukes ekstra vokaltegn og tonetegn i denne ortografien. I diskusjonen av delprøven Bokstavediktat brukes det store bokstaver når det er snakk om bokstaver fordi det er dette som brukes i denne delprøven. Når norske ord står i parentes, brukes ikke tegn for at dette er ord fordi det ikke skulle være til å misforstå. Urdu ord og bokstaver er heller ikke markerte i den norske teksten fordi det vil virke forvirrende.

⁵ Det er den samme språklyden som g-lyden i navnet George på engelsk eller j-lyden i ordet journalist.

یک حرف مشخص بیشتر وقت ها به یک طریق خوانده می شود. برای مثال: حرف "س" 4 به زبان ترکی به همان طریق خوانده می شود، حتی اگر کنار حروف دیگری قرار گیرد به همان صورت خوانده می شود. و در زبان ترکی هیچ حروفی در کنار هم نمی توانند صدای "س" را تشکیل دهند. ولی در زبان نروژی، اسپانیایی، انگلیسی و ویتنامی حرف "س" 5 به صورت دیگری خوانده می شود، مانند حرف "س" در اسم (سسی لیه) یا مانند حرف "ک" در اسم (کارل). زمانی که یک دانش آموز می خواهد صدای "ک" را به زبان نروژی بنویسد، می تواند بدون این که بداند کدام حرف صحیح است بین حروف "س" و "ک" یکی را انتخاب کند. به همین دلیل زبان ترکی شفاف تر و راحت تر قابل پیش بینی است. برای درست نویسی حروفی که کاملاً شفاف نیستند، ممکن است در ابتدا اشتباه نوشته شوند تا زمانی که آن کلمه در فکر فرد بازخوانی و تکرار شود.

یک زبانی که خیلی مبهم و مشکل پیشگویی شده و برای شاگردانی که می خواهند خواندن و یا نوشتن را یاد بگیرند انگلیسی می باشد. بر اساس تحقیقاتی که در اختلاف بین زبان انگلیسی و آلمانی به دست آمده، دانش آموزان در روخوانی زبان انگلیسی نسبت به روخوانی زبان آلمانی در 5 و 6 ساله اول بیشتر دچار اشتباه میشوند. درست نویسی که به زبان عربی است آن هم آشکار نیست، برای اینکه صداها با علامت پیش حروف بی صدا نوشته می شوند. صداها کوتاه با علامت هایی که دیده نمی شوند، نوشته می شود. خواندن یک کلمه نوشته شده به طریق های مختلف انجام می شود. یک نفر باید از حد امکان از اتصال بین کلمات استفاده بکند، تا کلمه مشخص را پیدا کند. در زبان کردی یک علامتی است (اسم آن چیه ؟) شکل آن مثل "و" کوچک نروژی می باشد.

و این باعث ایجاد فاصله بین حروف ها می که صداها این چنین دارند شده است، مانند: صدای "ی" (برای صدای "ای")، و "ئ" (برای صدای "ا")، و "و" (برای صدای "او" در زبان نروژی)، و "و" (برای صدای "ا") تایی ها زبان شفافی ندارند. اکثر صداها از ترکیب حروف ها به وجود آمده است. حروف های بی صدای مشخص و نا مشخص مثل: ب و پ، گ و ک، د و ت، نشانه های مشترک دارند، در صورتی که در زبان کنار تا میل مدرن دو حرف (b و 601) هم صدای "ن" می دهند.

آشنایی بیشتر دانش آموزان با کلمات

برای کسب اطمینان در مورد این که دانش آموزان چقدر با کلمات آشنایی دارند، امتحان های مختلفی را بررسی کردند. اما به علت این که دانش آموزان با مشکل شناخت زبان خارجی روبرو هستند، خیلی آسان نیست که پیدا کنیم آن ها با تمام کلماتی که در امتحانات ذکر می شود آشنایی کافی را دارند. هر چند که دانش آموزان شناخت کافی با کلمات ندارند، نمونه برداری این امتحانات باعث می شود که دانش آموزان بیشتر به شناخت کلمات پی ببرند تا به روخوانی آنها. به تذکرات پایین صفحه امتحانات پایه سوم در مورد لهجه و زبان رسمی توجه کنید. بسیاری از کلماتی که در تمرین های روخوانی استفاده می شود، موقتاً این کلمات در دیکته و در امتحان هایی که دانش آموزان باید اولین و آخرین حروف کلمه ای را بنویسند، نیز استفاده می شود و این باعث شناخت بیشتر دانش آموزان با کلمات می شود.

خواندن پرشی و سختی های مخصوص

برای دانش آموزانی که دچار مشکل خواندن و یا نوشتن هستند، امتحان هایی در نظر گرفته شده تا هر چه زودتر توانسته آن تعداد را پیدا کرده و کمک کنند. اسم یکی از این مشکلات بیماری خواندن پرشی است. اینکه خواندن پرشی چیست؟ و این که کدام دانش آموز دچار چنین مشکلی است، هنوز بحث بین متخصصین و متخصصین وجود دارد. اما امروزه به این نتیجه مناسب رسیده اند که مشکل خواندن و نوشتن در بیشتر دانش آموزان به قسمت کوچکی از زبان می باشد. 6 و صحبت بیشتر در مورد مشکلات درک صدای زبان ها و ارتباط بین این صداها می باشد.

4 : در این روش نوشتاری حروف ها، لغات و جملات بین این دو علامت قرار می گیرند، وقتی در مورد آنها صحبت می شود و این چیزی بسیار معمول در دستور زبان است. این نشانه ها می توانند گیج کننده باشند زمانی که از آنها در زبان ویتنامی استفاده می شود زیرا آنها حروف های صدا دار و صداها نشانه های بیشتری دارند. در بحث امتحان دیکه کلمات وقتی صحبت از حروفات بزرگ است از حروفات بزرگ در این بخش امتحان استفاده می شود. وقتی کلمات نروژی در داخل پرانتز قرار می گیرند، علامتی برای نشان دادن کلمه نیست بلکه برای جلوگیری از برداشت اشتباه است. کلمات و حروفهای اردو در این نوشته نروژی نشان داده نشده است زیرا آنها باعث گیجی و پرتی می شوند.

5 : همان صدای "g" در اسم George در زبان انگلیسی یا صدای "j" در کلمه Journalist

Dysleksi og spesifikke vansker

Prøvene er laget for at elever med lese- og skriveproblemer skal kunne oppdages og få hjelp tidlig. En type lese- og skriveproblem kalles for dysleksi. Hva dysleksi egentlig er, og hvilke elever det er som har dette problemet, diskuteres fortsatt blant forskere og fagfolk. Men det er i dag forholdsvis stor enighet om at dette lese- og skriveproblemet for mange elever handler om å ha vanskeligheter med noen av de minste bitene i språket⁶. Det er snakk om å ha problemer med å oppfatte språklyder og forhold knyttet til disse språklydene. Men det snakkes også om problemer med mer generelle informasjonsprosesser og mulige problemer med å bearbeide synsinntrykk i hjernen. At det finnes et lese- og skriveproblem som skyldes biologiske forhold i hjernen, og at dette problemet ser ut til å kunne arves, er det også overveiende stor enighet om. Noen fagfolk snakker om *spesifikke* lese- og skrivevansker. Betegnelsen 'spesifikke' er brukt for å skille mellom det å bare ha problemer med lesing og skriving på et biologiske grunnlag, og det å ha flere læringsproblemer, gjerne ut fra en kombinasjon av årsaker.

Det har vært vanlig å snakke om dysleksi der hvor elevene ikke har tilleggsproblemer. Men en slik avgrensning diskuteres blant fagfolk i dag. Omfanget av vansker, og hvordan den enkelte eleven rammes, er ikke den samme for alle. Men det viktigste er at det nytter å gjøre noe for de aller fleste av elevene med lese- og skriveproblemer.

Dysleksi og to språk?

Er det dysleksi når en elev med et annet førstespråk enn norsk har problemer med å lese og skrive på norsk? Svaret er oftest: "Nei, ikke uten videre". I en startfase er det ofte vanskelig å lese på et språk der ordene er ukjente, og språklydene er andre enn dem en selv bruker. En slik lesing kan fort bli mekanisk og hakkete. Men dette er et problem som rammer alle i den samme situasjonen. Og det er andrespråkssituasjonen som da er problemet. Kjennskap til norsk ordforråd, grammatikk, språklyder og uttale vil sannsynligvis hjelpe. Den pedagogiske hjelpen her, må derfor bli en annen enn om problemet er dysleksi. Om eleven i en periode skriver norsk med påvirkning fra førstespråket, for eksempel 'borormun' istedenfor 'broren min' på tyrkisk, er heller ikke dette dysleksi. Det regnes som normalt. Men hvis skrivemåten etter hvert ikke nærmer seg norsk skrivemåte, kan det være grunn til bekymring.

Om en elev har dysleksi på førstespråket (morsmålet) vil eleven da også ha lese- og skriveproblemer på norsk? Både erfaring og teoretiske forklaringer sier: "Ja, stort sett", men dysleksien kan komme til uttrykk på en annen måte på norsk enn på morsmålet. Det kommer blant annet an på morsmålets ortografi og hvordan morsmålet er laget, sammenlignet med norsk. Trolig kommer det også an på hvor godt eleven etter hvert mestrer lesingen på førstespråket. En del leseferdighet kan overføres. Forskerne diskuterer hvor mye. Men mange énspråklige norske dyslektikere har sukket over å begynne å streve med lesing og skriving på nytt, fordi de har begynt med fremmedspråket engelsk.

Antakelsen at dysleksien vil vise seg på begge språkene, er bakgrunnen for at det kan være en hjelp å undersøke elevenes leseferdigheter også på norsk. Forutsetningen er da at elevene har et minimum av kjennskap til norsk, og ikke vil få en følelse av nederlag ved at en kartlegger dem, også på norsk. Se forøvrig Bøyesen (2006a og 2006b).

⁶ Høien 1999, Snowling og Nation 1997

همچنین در مورد مشکلاتی که بیشتر در مرحله اطلاعات عمومی است و امکان این که در همکاری و نظر خواهی این مشکلات هم صحبت بشود. وقتی مشکل خواندن و نوشتن یافت می شود می تواند دلیل این مشکل مثل شرایط مغزی در زمان حیات، و یا این میتواند به حالت ارثی باشد و اکثریت با این مسئله هم نظر هستند. بعضی از متخصصین در مورد مشکل نوشتن و خواندن نظریه خاص خود را دارند. علائم و تشخیص (اسپسی فیک) بین مشکل خواندن و نوشتن از طریق ارثی؛ با مشکل از طریق یاد گیری غلط و یا ترکیب دلیل دیگر جدا میکند.

در صورتی که دانش آموزان مشکلات اضافی نداشته باشند خیلی معمول است که در مورد مشکل خواندن پرشی صحبت شود. در این رابطه متخصصین روز به بررسی و بحث می پردازند. مقدار چگونگی مشکل در دانش آموزان معمولی به یک اندازه با دیگران نیست. اما مهمتر از همه این است که سعی کرده شود که مشکل خواندن پرشی را برای دانش آموزان رفع بکنیم.

خواندن پرشی و زبان دوم؟

شخصی که زبان مادری خود چیزی غیر از زبان نروژی است، و در خواندن و نوشتن زبان نروژی به مشکل برخورد می کند، آیا این شخص دچار مشکل خواندن پرشی است یا نه؟ اغلب جواب این است: "نخیر، تا زمانی که پیشرفت کافی را نداشته است" در یک شروع خواندن زبانی که با آن آشنایی کافی را نداریم مشکل می باشد و همچنین صدای آن زبان با صدایی که قبلاً استفاده میشد فرق دارد، به همین دلیل یک چنین خواننده میتواند به راحتی دچار بریدگی و مشکل شود. اما این یک مشکلی است که تقریباً همه با آن روبرو هستند و این مشکل، مشکل دوگانگی زبان می باشد. آشنایی با لغت نروژی، دستور زبان نروژی و صداها و تلفظ زبان نروژی میتواند به طور حتم در این مشکل کمکی باشد. این کمک آموزشی در اینجا، چیز دیگری؛ غیر از مشکل خواندن پرشی است. در اوایل آموزش زبان دوم خیلی معمول است که دانش آموزان از تأثیراتی که از زبان اول گرفته اند استفاده کنند مانند: "borormun" به جای "broren min" به زبان ترکی، هم چنین اشتباهی خواندن آنها پرشی محسوب نمی شود، زیرا این کاملاً عادی می باشد. اما اگر بعد از گذر زمان درست نویسی انجام نشود جای نگرانی است. وقتی یک دانش آموز مشکل خواندن پرشی در زبان مادری خود دارد، امکان دارد که چنین مشکلی را نیز در یادگیری زبان نروژی داشته باشد؟؟ هم از نظر تجربه و هم از نظر تئوری نشان داده شده است که: "بله، اکثراً این چنین است." اما مشکل خواندن پرشی می تواند خود را بطور دیگری در زبان نروژی نسبت به زبان مادری نشان بدهد. اما بستگی دارد که زبان مادری چگونه نوشته و ساخته شده باشد، در مقایسه با زبان نروژی و همچنین بستگی دارد چقدر بهتر دانش آموز به مرور زمان در روخوانی زبان اول پیشرفت بکند. قسمتی از درست خوانی قابل انتقال است. اما محققین در مورد مقدار آن در حال بحث و بررسی هستند. بیشتر افراد نروژی که دارای خواندن پرشی هستند از شروع دوباره تلاش برای یادگیری خواندن و نوشتن زبان جدیدی سر باز می زنند زیرا آنها قبلاً یک زبان خارجی دیگر را که همان انگلیسی است داشته اند. طبق تجربه گذشته خواندن پرشی خود را در دو زبان نشان می دهد. اما یک بررسی جدید در دانش آموزان نشان داده شده که در زبان نروژی می تواند کمک خوبی بر آنها باشد. پیش بینی شده است دانش آموزانی که شناخت کمی در مورد زبان نروژی دارند نمی خواهند مورد بررسی در آن زبان قرار گیرند زیرا احساس میکنند که شکست خورده و ضعیف هستند. نگاه کنید به ارزیابی Bøysen در سال (a2006 و b2006).

در بررسی امتحانات دانش آموزان چه چیزی را سعی میکنیم پیدا بکنیم؟

یک قسمت از امتحان می خواهد دریابد که یک دانش آموز خواندن ترکیبی را چه مقدار میتواند انجام دهد. در چهار بخش اول امتحانات پایه دوم هیچ انتظاری نیست که آنها به طور روان بتوانند بنویسند یا بخوانند. این بخش امتحان می خواهد اندازه گیری کند که دانش آموز چقدر شناخت کافی به کلمات و صدای آن دارد. این امتحان می خواهد نتیجه معکوس چا بکی و زبردستی آنها را نشان بدهد. امتحانات روخوانی کلمات می خواهد در یابد که دانش آموزان چقدر خوب کلمات ساده را می توانند بخوانند.

Hva skal kartleggingsprøvene forsøke å finne ut om elevene?

Delprøvene skal prøve å måle om elevene kan ting som har sammenheng med lesing. De fire første delprøvene for andre trinn krever ikke at elevene kan lese eller å skrive flytende. Delprøvene skal måle om elevene kan kjenne igjen bokstaver og oppfatte språklyder i ord. Prøvene skal i stor grad forsøke å avspeile fonologiske ferdigheter. Ordlesingsoppgavene skal måle hvor godt elevene kan lese enkeltordene.

Bokstavediktaten prøver ikke å kartlegge om elevene kan alfabetet på rams. En leseforsker (Geva 2000) har undersøkt elever som lærer å lese på to språk samtidig. Hun har funnet at elever som kan ett alfabet allerede, ser ut til å overføre kunnskapen uten å lære neste alfabet på rams. Å ikke kunne rekkefølgen på et bestemt alfabet, er derfor ikke noe tegn på problemer for tospråklige elever. Men de fleste elever vil etter hvert lære å kjenne igjen, kunne navnet på og høre forskjell på bokstavene. Bokstavene i prøven er satt opp slik at elevene kan bli lurt av bokstaver som ligner på den læreren sier, enten fordi bokstavene er like i utseende, eller fordi bokstavnavnene høres like ut.

Innenfor én tradisjon i norsk leseopplæring regnes det for viktig å gjøre elevene bevisste de språklydene som er knyttet til bokstavene. Det gjelder skriftsystemer som bygger på språklyder, slik latinske og arabiske ortografier gjør. Når elever skal høre lydene i ord, ønsker en at de kan høre rekkefølgen og sammensetningen av slike lyder. Når elevene skal lese, regner en at det er en god hjelp å kunne trekke sammen slike språklyder til ord.

Det er også sammenheng mellom den språklyden bokstaven står for, og navnet på bokstaven. Lydene er lettest å demonstrere for bokstaver som det tar litt tid å uttale, for eksempel alle vokalene halv vokaler og konsonanter, som for eksempel /j/ og /l/. 'På albansk er navnet på bokstavene veldig likt språklydene de representerer. På tyrkisk er navnene også mer konsistente enn på norsk. Konsonanten K, kalles ke ikke kå og L kalles le, ikke el. Dersom en elev i stor grad forveksler bokstaver som ligner hverandre i lyd etter at han eller hun har fått begynneropplæring, kan dette henge sammen med at eleven har fonologiske problemer.

De to delprøvene der elevene skal finne og skrive den første og den siste bokstaven, blir en måte å måle det som kalles fonologisk bevissthet eller lydutvikling på. Generelt regner en at den fonologiske utviklingen går fra å oppfatte første, så siste og etter hvert lydene/bokstavene i midten av et ord⁷. Dette har bestemt rekkefølgen av delprøvene. Denne vanskegraden ser også ut til å stemme med hvordan elevene har greid oppgavene. For ordlesing er det lagt inn ord som starter og slutter likt med det ordet som er riktig. Krysser elevene av for slike ord som ligner, kan dette tolkes som at elevene oppfatter lydene først i ord, men kanskje ikke sist i og i midten av ord. I den norske kartleggingsprøven utgitt av Læringscentret (Kartlegging av leseferdighet, 2. klasse, 2000) tilsvare ord-diktatene der delprøvene der elevene skal skrive første og siste bokstav i et ord. Men den norske diktaten er generelt vanskeligere for elevene, fordi det kreves at de skal skrive hele ordet rett, for å få oppgaven rett.

Prøvene på tredje trinn skal måle hvor godt elevene kan lese tekst. For tredje trinn er det også tatt med en delprøve som skal måle hvor godt elevene kan lese og oppfatte enkeltord. Det er delprøven Ordkjeder.

⁷ Ehri (1991)

دیگته حروفات برای بررسی دانش آموزانی که می توانند حروف الفبا را پشت سر هم بگویند نیست.

دانش آموزانی که دو زبان را هم زمان با هم می خوانند مورد بررسی قرار یک محقق رو خوانی (2000 gava) داد. اوشاگردانی را که یک حروف الفبا را از قبل می دانستند، پیدا کرده. آنها تجربیات قبلی خود را داشتند، بدون اینکه حروف الفبای جدید را پشت سر هم یاد بگیرند. حروف الفبا را پشت سر نگفتن دلیل بر این نیست که دانش آموز در زبان دارای مشکل می باشد. اما اکثر دانش آموزان می توانند به مرور شناخت کافی در تشخیص صدای حروف را پیدا کنند. و می توانند اسم حروف و تفاوت صدای آنها را تشخیص بدهند. حروفاتی که در امتحانات استفاده میشود باعث اشتباه دانش آموزان در برابر چیزی که شبیه گفته معلم هست یا حروف ها شبیه به هم هستند و یا کلمات صدای شبیه به هم را دارند.

در یکی از وسومات آموزش نروژی خیلی مهم است که دانش آموزان بتوانند صدای زبان ها را که با حروفات ترکیب شده اند نشان دهند. و این سیستم نوشتاری درست که باعث درست شدن صدای زبان میشود. مانند زبان لاتین و عربی که نوشتار خاص خود را دارند.

وقتی که دانش آموزان صدای کلمات را می شنوند، دوست دارند که ترتیب و تناسب این صدا ها را بشنوند. وقتی که دانش آموزان قصد خواندن را دارند، کمک خوبی است که آنها بتوانند با کنار گذاشتن صدای زبان ها یک کلمه را تشکیل دهند. و تناسبی بین صدای کلمات و اسم کلمات وجود داشته باشد. برای کلماتی که تلفظ آنها کمی وقت می برد نشان دادن صداها آسان ترین می باشد. برای مثال تمام صداها و نیم صداها و حروف بی صدا که مثل (ج) و (ای) است. در زبان آلبانی اسم کلمات خیلی شبیه به صدای کلمات معرفی می شود. در زبان ترکی اسمها نسبت به زبان نروژی غلظت بیشتری دارند. حروف بی صدا (ک) خوانده می شود (که) و نه (کو) و (ل) خوانده می شود (ل) و نه (ال).

بنابر این یک دانش آموز حد اکثر کلماتی را که صداهای شبیه به هم را دارند دچار اشتباه می شود بعد از اینکه او تعلیم اولیه را گرفت می توانیم مشکل او را در خواندن و نوشتن پیدا بکنیم. در دو قسمت ابتدایی امتحان آن جایی که دانش آموزان میخواهند اولین و آخرین حرف را پیدا کنند و بنویسند این یک روشی برای ارزیابی حرف و رشد صدا ها در درست نویسی است. معمولاً در روش پیشرفت درست نویسی دانش آموز اولین و آخرین یک کلمه را و بعد از مدتی صداهای وسط کلمه را پیدا می کند. این قسمت امتحانات به این ترتیب درست شده اند. سخت بودن امتحانات به این دلیل است که می خواهد دریابد که دانش آموزان چگونه توانسته اند تمرینات را حل بکنند. در روخوانی کلمات طوری جای گزین شده اند که اول و آخر آنها شبیه کلمه اصلی می باشد. وقتی دانش آموزان به چنین کلمات شبیه برخورد می کنند آن ها این طور تصور می کنند که صداهای اول کلمه را و شاید صداهای وسط و آخر کلمات را نتوانستند پیدا کنند. در بررسی امتحانات نروژی از سازمان معلمین (بررسی و درست خوانی برای پایه کلاس دوم ۲۰۰۰) جواب دیگته کلمات آن قسمت امتحان که دانش آموزان اول و آخر حروف کلمه را می نوشتند، فرستاده شده است. اما معمولاً دیگته نروژی برای دانش آموزان سخت تر می باشد. به این دلیل که خواسته می شود برای انجام درست تمرینات آن ها باید کلمات را کامل و درست بنویسند.

در امتحانات پایه سوم روخوانی دانش آموزان ارزیابی می شود. برای پایه سوم امتحانی جهت ارزیابی دانش آموزان این که چه قدر خوب می توانند بخوانند و آشنایی کامل در شناخت کلمات ساده را دارند بر گزار می شود. این تمرینات زنجیره ای می باشند.

چه قدر اطمینان مرز بندی برای دانش آموزان دو زبانه در امتحانات است؟

تمام کسانی که این امتحانات را انجام می دهند باید بدانند که این یک نوع آزمون سنجش است و هیچ گونه مرز بندی برای انتخاب فرد برگزیده نمی باشد. دانش آموزان به صورت اتفاقی انتخاب نشده اند، آن ها بر اساس یک سری کار عملی انتخاب می شوند. به طور حتمی نمی توان گفت که این دانش آموزان نمونه ای از طرف دانش آموزان دو زبانه که آموزش خواندن به زبان های مختلف دارند، هستند. دوم این است که دانش آموزان گروه های زبان، یک آزمایش نسبی بشوند. و سوم این که سوالات امتحان را آن طور که می خواهند به

Hvor sikre er prøvene og grensene for tospråklige elever?

Det er alltid et spørsmål om leseprøver fanger opp det de skal. Prøvene på forskjellige morsmål bygger på de norske prøvene, som i sin tur er vurdert i forhold til brukbarhet. Derfor er det å forvente at disse prøvene også skal vise elevenes leseferdighet.

Analyser av delprøvene viser også sammenhenger og fordeling av resultater som er å forvente. Resultatene for elever fra tredje og fjerde trinn som også har tatt prøvene fra andre trinn, er for eksempel gjennomsnittlig bedre enn for elever fra andre trinn. Det er også et tegn på at prøvene måler leseferdighet. Tospråklige lærere har videre oppgitt hvordan de synes elevene leser, og resultatene stemmer relativt godt overens med lærernes bedømmning. Vanskeligere er det å si at prøvene fanger opp elever med problemer. Alle som bruker disse prøvene, må vite at dette er rådgivende grenser. Resultatene er ikke basert på standardiserte utvalg. For det første er ikke elevene trukket tilfeldig. De er valgt ut etter det som har vært praktisk mulig. Det er ikke mulig å si sikkert at disse elevene representerer alle de tospråklige elevene som får leseopplæring på de forskjellige språkene. For det andre er det relativt få elever med fra noen av språkgruppene i undersøkelsen. Men der hvor elevene som er med i utprøvingen, kommer under de rådgivende grensene, har en forsøkt å finne ut om det er rimelig å si at det er bekymring for leseutviklingen deres. Tospråklige læreres vurdering, skolens vurdering og mulige tiltak, eventuelt foreldres bekymring blir sammenlignet med elevenes resultater på kartleggingsprøvene på morsmål og, hvis mulig, også på norsk. Det ser ut til å være relativt godt samsvar mellom skolens og lærernes bekymring og utslag på prøvene. Unntaket er utslag bare på enkeltprøver, for noen få elever.

Noen elever er også undersøkt med andre prøver. Det har vært for å kunne bekrefte om det er grunn til bekymring. Så langt ser det ut til at det er ganske godt samsvar, og at prøvene kan brukes til å fange opp bekymrings elever med de grensene som er satt. Forutsetningen er selvfølgelig at læreren følger instruksjonen og veiledningen.

Når er det grunn til bekymring for lesingen til en bestemt elev?

Hvor absolutte er de nedre grensene? Må en elev ligge under nedre grense på én eller flere delprøver på morsmålet før det er snakk om bekymring?

Svaret er at det kommer an på. Det kommer an på hvilken prøve det er utslag på, og hvordan eleven skårer ellers. Noen elever kan ha blitt forstyrret eller har misforstått én av oppgavene, men kan ha greid alle de andre tilfredsstillende. Elevene kan også bli trøtte mot slutten, slik at de har fungert dårligere på den siste delprøven. Før øveoppgavene ble innført, var det også mange elever som trolig feilberegnet tiden på koblingsoppgaven. Én av elevene som har vært med på utprøvingen, misforsto trolig delprøve 4, og for henne var ikke skolen bekymret. For elever som har mange utslag, altså at resultatene på flere delprøver er under den oppsatte grensen, kan en trolig være sikrere på at eleven har problemer. Og hvis det synes å være sammenheng i problemene, for eksempel den samme typen språklydsforvekslinger, kan en være sikrere på å ha avdekket et problem. Å tolke elevenes resultater ut fra én enkelt prøve er heller ikke forsvarlig. Den farligste prøven her er delprøve 3. Det er den som består i å koble bokstaver eller bokstavtegn. Den har minst sammenheng med de andre prøvene. Her kan elever som det ellers er bekymring for, både ha høye og lave skårer. For de andre delprøvene er sammenhengen (korrelasjonen) relativt stor. Men en må generelt være forsiktig med å tolke resultatene absolutt.

دست آورند. اینها هم برای درست خوانی و هم برای کسانی که مشکل دارند شامل می شود. این امتحانات در حد پایه امتحانات نروژی ساخته شده، تا حداکثر درست خوانی را ارزیابی کند. معلمان دو زبانه نظرات خود را در مورد خواندن و نتیجه نسبی دانش آموزان اعلام می کنند.

خیلی سخت است که بگوییم امتحانات باعث پیدا شدن دانش آموزانی که مشکل دارند می شود. حد و مرزها ها به طور موقت گذاشته شده اند. دانش آموزانی که در امتحانات شرکت می کنند و نگرانی در رابطه با امتحان دارند، مورد بررسی دقیق تری قرار می گیرند. بررسی معلمان دو زبانه، بررسی مدرسه، امکان عمل و کار و حتی نگرانی خانواده در مقابل نتیجه بررسی امتحانات به زبان مادری و حد امکان به زبان نروژی مقایسه می شود.

این ها دانش آموزانی دو زبانه هستند، که خیلی مهم است که بدانیم آن ها چگونه می خوانند و به موفقیت به زبان نروژی می رسند. گاهی اوقات دانش آموزان در امتحانات نروژی که بر خلاف انتظار می باشد، به پایین ترین حد موفقیت می رسند. و دیگر جایی برای نگرانی این که دانش آموز مشکل خواندن و یا نوشتن را داشته باشد، نیست.

اما در بعضی از بررسی های امتحانات دو زبانه دانش آموزان به موفقیت نسبی میرسند. به همین دلیل است که امتحان نروژی برای دانش آموزانی که خیلی به سرعت پیش نمی روند، برگزار می شود. و همین طور از قبل امتحان زبان مادری نیز گرفته شده است، که در آن بعضی از این دانش آموزان امتیاز کمی را به دست آورده اند.

دو تا از آخرین گروه دانش آموزانی که پیشرفت کمی در یکی از امتحانات و هم چنین موفقیت پایینی در اولین زبان داشته اند، مورد برخورد مدرسه قرار می گیرند. این چنین به نظر می آید که نگرانی بین مدرسه، معلمان و پیشرفت نسبتاً خوبی در امتحانات وجود دارد. در امتحانات ساده پیشرفت های استثنایی برای بعضی از آنها وجود دارد. کسب موفقیت برای بعضی از دانش آموزان به زبان نروژی نسبت به مرز زبان مادری کمتر است. بنا بر این مدرسه باید قبول کند که این رشد زبان نروژی است که باعث ایجاد ترقی می شود نه خواندن و نوشتن خود زبان.

بعضی از دانش آموزان با امتحانات دیگری مورد بررسی قرار می گیرند و این تضمینی برای پیدا کردن دلیل نگرانی ما می باشد. بیشتر وقت ها نشان داده شده است که امتحانات می توانند باعث به دست آوردن تطابق خوبی بین نگرانی دانش آموزان با مرز هایی که گذاشته شده است، باشند. و هم چنین این که معلمان دستورات و راهنمایی های لازم را انجام دهند.

چه موقع لازم است برای روخوانی یک دانش آموز مشخص نگران باشیم؟

پایین ترین مرزها کجا هستند؟ قبل از این که کوچکترین صحبتی از نگرانی باشد، آیا می تواند یک دانش آموز در پایین تر حد مرز یک یا چند امتحان زبان مادری باشد؟

جواب این است که: "بستگی دارد". بستگی دارد به چگونگی امتحان و چگونگی پیشرفت دانش آموز. بعضی از شاگردان می توانند مورد مزاحمت و سوء تفاهم در انجام تمرینات شوند. اما می تواند بعضی تمرینات را به خوشنوی (رضایت) انجام دهند. دانش آموزان می توانند در اواخر امتحان دچار خستگی و گرسنگی شوند، به طوری که قادر به انجام آخرین بخش های امتحان نیستند. قبلاً از این که سوالات تمرینی انجام شوند، تعداد زیادی از دانش آموزان هستند که در زمانی که برای سوالات وصل کلمات مقرر شده، دچار اشتباه شده اند. یکی از دانش آموزان که در این امتحان شرکت داشت مورد سوء تفاهم امتحان قسمت 4 قرار گرفت ولی این باعث نگرانی مدرسه نشد. برای دانش آموزانی که پیشرفت بیشتری دارند، نتیجه امتحان ها که زیر حد تصور بوده، می تواند این باور را بدهد که دانش آموز دارای مشکل می باشد. اگر لازم است مقایسه ای بین مشکلات وجود داشته باشد برای مثال: مثل تبدیل هدای زبان، می توان مطمئن شد که مشکل بر طرف شده است. نتیجه یکی از امتحانات ساده نمی تواند پشت بانه برای دانش آموز باشد. سخت ترین امتحان، امتحان شماره 3 می باشد و این شامل وصل حروف با نشانه های حروفات می باشد. و این کمترین شباهتی با امتحانات دیگر دارد. در این امتحان دانش آموزانی که جای نگرانی دارند می توانند به موفقیت های بالا و نمره پایین دست یابند. برای بخش های دیگر امتحان پیوستگی نسبتاً بزرگی وجود دارد. و اما البته شخص باید مراقب قضاوت، در مورد نتیجه این امتحانات باشد.

Elevenes resultater på norske kartleggingsprøver kan hjelpe til med tolkningen. Fordi elevene er tospråklige, må lærerne samarbeide om å vurdere elevenes resultater i lesing både på norsk og morsmålet. Det kan være lite ordforråd på morsmålet som gjør at en elev har vansker med morsmålsprøven, uten at det er snakk om spesielle problemer. Lærerne må likevel ikke bare ta norske kartleggingsprøver mekanisk på tospråklige elever. Har elevene nettopp kommet til landet, eller er kommet kort i sin norske språkutvikling av andre grunner, kan en slik mekanisk kartlegging bare gi elevene nederlagsfølelse uten at en får vite noe særlig om deres leseferdigheter. Men noen elever kan også lese på norsk. De kan ha overført sine ferdigheter i lesing til norsk når de har lært å lese på morsmålet. Noen kan også ha fått parallell undervisning på begge språk. Da kan det være forsvarlig å kartlegge elevenes leseferdigheter også på norsk. Har en elev ingen utslag på kartleggingsprøver på norsk, bare på morsmålsprøvene, er det som nevnt ingen grunn til å tro at eleven har dysleksi eller spesifikke lese- og skrivevansker. En kan ikke sammenligne de norske prøvene og morsmålsprøvene direkte. Det er fordi gjennomsnittsskårene og de rådgivende kritiske grensene for på morsmålsprøvene ligger under de kritiske grensene på norsk. Morsmålsprøvene ser ut til å være vanskeligere enn de norske prøvene, selv om de er laget på den samme måten. Dette kan igjen ha sammenheng med elevenes minoritetsspråklige situasjon, med antall timer elevene får til lese- og skriveopplæring, hva slags opplæring de får og hvilke muligheter foreldrene har til å støtte og hjelpe i lese- og skriveopplæringen.

Elever som kommer i løpet av skoletiden

En kan ikke uten videre bruke de veiledende grensene som er laget for prøvene ut fra elevgrunnlaget i Norge. Prøvene vil trolig framstå som lette. Og det er å forvente at elever som har hatt to-tre år med leseinnlæring på de aktuelle morsmålene, og der morsmålet er et opplæringsspråk, vil komme godt over de veiledende bekymringsgrensene. Men om hensikten er å finne ut om en elev grovt sett har grunnleggende leseferdigheter på morsmålet, bør prøvene kunne brukes til en kvalitativ vurdering her.

Drøfting av de enkelte delprøvene

2 trinn

Delprøve 1. Bokstavediktaten

Å se om elevene kan kjenne igjen, se og høre forskjell på bokstaver

Dette ser ut til å være en delprøve som kan fange opp elever med problemer. En ser av de foreløpige resultatene at prøven ser ut til å være lett for de fleste elevene på alle språkene. Omtrent hver femte av alle andreklassingene har greid alle oppgavene. Gjennomsnittsskåren ligger rundt 16 og 17 bokstaver. I første omgang kan det være grunn til bekymring dersom en elev har mange forvekslinger og feil på denne delprøven. Det ser også ut til at det kan være grunn til bekymring dersom eleven har mange utelatelser av bokstaver.

Det er viktig å vurdere hvilke forvekslinger elevene har gjort. Om læreren dikterer med språklyden og ikke bokstavnavnet innenfor en ortografi med flere bokstaver knyttet til samme lyd, kan elevene lett forveksle bokstavene. I utgangspunktet skal en være oppmerksom på elever som forveksler lydlike bokstaver. Imidlertid ser noen bokstaver og språklyder ut til å være vanskeligere å skille fra hverandre enn andre.

نتیجه بررسی امتحان نروژی دانش آموزان به تفسیر کمک میکند.

برای اینکه دانش آموزان دو زبانه هستند، باید معلم همکاری لازم را برای نتیجه امتحان رو خوانی، هم به نروژی هم به زبان مادری را بررسی بکند. آشنایی کمتر به لغت زبان مادری باعث می شود که دانش آموز در امتحان زبان مادری مشکل داشته باشد. بدون اینکه صحبتی در مورد مشکلات خاص باشد. معلم نباید در هر حال فقط امتحان نقشه برداری مکانیکی (ماشینی) از دانش آموزان دو زبانه بگیرد. شاگردانی که تازه به کشور آمده اند یا به هر دلیلی رشد کمی در زبان نروژ داشته اند، طریق بررسی مکانیکی (ماشینی) به آنها احساس ضعیفی دست می دهد بدون اینکه کسی به رشد درست خوانی آنها پی برده باشد. اما بعضی از دانش آموزان هستند که می توانند زبان نروژی را بخوانند، اما آنها زمانی می توانند به درست خوانی دست پیدا کنند که زبان مادری را یاد گرفته و توانسته آنرا انتقال دهند. ولی بعضی ها برای هر دو زبان تعلیم گرفتند. نقشه برداری در زبان نروژی می تواند یک نوع گارانتی یا ضمانت برای دانش آموز باشد. اگر یک دانش آموز هیچ پیشرفتی در نقشه برداری امتحانات نروژی ندارد و فقط در زبان مادری دارد، نمی توان آنرا دلیلی بر خواندن پیشی یا مشکلات خاص خواندن و نوشتن دانست. هیچ کس نمی تواند به طور مستقیم امتحانات زبان نروژی و مادری را با هم مقایسه کند. به خاطره اینکه معدل و مرز سنجش زبان مادری زیر سنجش زبان نروژی قرار گرفته است. امتحان زبان مادری نسبت به امتحان زبان نروژی سخت تر می باشد هر چند که به یک روش درست شده اند. این می تواند بستگی به وضعیت دانش آموز زبان خارجه، به تعداد ساعت های یاد گیری آنها، طریق یاد گیری آنها و چگونگی پشت بانه خانواده دارد که خود کمک بزرگی در یاد گیری خواندن و نوشتن است.

دانش آموزانی که در اواسط سال به مدرسه می آیند.

کسی نمی تواند بدون گذشت زمان از مرزهایی که در امتحانات برای دانش آموزانی که از پایه در نروژ بزرگ شده اند استفاده کند. امتحانات به طور حتم آسان خواهد بود و انتظار می رود که دانش آموزانی که آموزش زبان مادری امروزی را در ۲-۳ سال یاد گرفته اند، اگر آن زبان مادری زبان آموزشی باشد، می تواند از راههایی که باعث نگرانی می شوند بگذرد. اما اگر منظور این است که دانش آموزانی را که پایه خوبی در درست خوانی به زبان مادری دارند را پیدا کنیم، باید از امتحاناتی که پایه سنجش بهتری دارند استفاده کنیم.

و همچنین امتحاناتی برای پایه چهارم و پنجم درست شده است. و این امتحانات برای بدست آوردن پیشرفت بیشتر دانش آموزان می باشد. این امتحانات شامل دو بخش می باشد که آن دو بخش شامل تمرینات روخوانی کلمات می باشند. دو بخش دیگر که شامل متنهای مختلف می باشد. یکی از آن متن ها متن گفتاری دیگری متن رسمی می باشد. به اضافه یک امتحان که آن شامل متن نویسی است و دانش آموز باید یک داستان را به پایان برساند. این امتحانات می تواند به طور حتم برای دانش آموزانی که ۴/۳ سال تعلیم رو خوانی را دیده اند آسان باشد، اما راه های مشخص شده را نمی توان بدون آنکه آن را ادامه دهند مورد استفاده قرار گرفت. این می تواند موقتا بر کیفیت درست خوانی دانش آموزان قرار گیرد. اگر امکان دارد حتما در مورد متن و مفهوم کلمات ساده با دانش آموزانی که مورد سنجش قرار می گیرند به بحث بپردازیم طوری که آنها توانسته تصویری از تجربیات گذشته، فهم کلمات، حدال امکان لهجه قبلی زبان مادری را تشکیل دهند.

بحث در مورد بخشی از امتحانات سازه پایه دوم

امتحان بخش 1. دیکته کلمات

برای دریافت اینکه دانش آموزان باز هم می توانند فرق بین حروفات را ببیند و بشنوند این بخش از امتحان قصد پیدا کردن مشکلاتی که دانش آموزان دارند می باشد. یک نفر گمان می کند که نتایج موقت از امتحانات نشان بر این است که امتحان برای بیشتر دانش آموزان تمام زبانها آسان بود. تقریباً یک پنجم از تمام کلاس دومی ها امتحانات را توانستند انجام دهند. حد متوسط معدل دوربر بین 16 و 17 حروفات قرار گرفته اند. در اولین مرحله دلیلی برای جای نگرانی وجود دارد. چون بیشتر دانش آموزان در این قسمت

Bokstaver som er lette å forveksle

Enkelte bokstaver er lette å forveksle for mange elever med det samme språket. På språkene som bruker arabiske skrifttegn gjelder dette bokstavene ك (kaf) og ق (qaf).

Nesten halvparten av alle elevene her, har forvekslet disse to bokstavene. Dette er trolig fordi bokstavene høres veldig like ut. Elevene som har fått leseopplæring på somali har også forvekslet K og Q. Dette er bokstaver med språklyder som tilsvarer dem på arabisk⁸. Lyder som lages bak i halsen og der luften møter motstand, såkalte bakre friksjonslyder kan se ut til å være litt vanskelige å skille fra hverandre enn andre. Slike forvekslingene gir ikke uten videre grunn til bekymring.

Å høre forskjell på lang og kort vokal er vanskelig for mange 8-åringer, uansett språk.

Påvirkning fra norsk?

Mange av de tospråklige elevene med morsmål som bruker et latinsk alfabet, har kryssset av for bokstaven O når læreren har sagt navnet på bokstaven U på førstespråket. Det ser ut til at de kobler den norske bokstaven til språklyden på morsmålet. Det gjøres for andre bokstaver også.

Elever kan også utelate bokstaver som er mer sjeldne enn andre bokstavene i skriftsystemet. Det behøver ikke gi grunn til bekymring.

Forvekslinger som bare gjøres av elever som har fonologiske problemer?

Det er ikke vanlig å finne store forskjeller i feilmønstre blant elever med og elever uten problemer. Foreløpig ser det ut til at bekymrings elevene i denne utprøvingen også forvekslet det som var lett å forveksle, men hadde andre forvekslinger i tillegg.

Delprøve 2. Å skrive første bokstav i et ord

Dette er en delprøve som ser ut til å være omtrent like lett som den foran. Også her greide omtrent hver femte av alle elevene alle oppgavene. Gjennomsnittsverdiene ligger mellom 8 og 10 rette bokstaver. Det er i første omgang grunn til bekymring dersom en elev har mange feil også på denne prøven. Likeledes er det viktig å se hvilke bokstavforvekslinger elevene har gjort.

Forveksling av bokstaver som representerer samme språklyd

Noen forvekslinger kan være ubetydelige i forhold til lese- og skriveproblemer. Det gjelder særlig forveksling av bokstaver som representerer samme språklyd. Når elever gjør slike feil tidlig i skriveutviklingen, kan det like gjerne være et tegn på at elevene er kommet ganske langt. Det kan bety at de hører og har oppfattet den riktige språklyden.

Felles feiltyper i delprøve 1 og delprøve 2?

Ellers ser det ut til at bokstaver som var vanskelige for en del av elevene i bokstavdiktaten også var vanskelige i denne delprøven. Det gjelder fortsatt bokstavene ك (kaf) og ق (qaf) der det er aktuelt. Som nevnt under diskusjon av delprøven foran, er dette trolig fordi disse to språklydene lages på den samme måten på nesten samme sted i munnen. Det var vanskelig å høre forskjell for langt flere enn dem som så ut til å ha problemer. Også her kan en få påvirkning på elevenes valg av bokstaver fra norsk.

⁸ og arabisk. I veiledningen til A.M. Hauges leseverk, er det en sammenligning mellom norsk, de fem språkene som det er laget kartleggingsprøver på, samt arabisk.

امتحان خیلی اشتباه و غلط داشتند. اینطور به نظر می‌رسد که دلیل نگرانی دانش‌آموزان می‌تواند بیشتر فراموشی حروفات باشد. خیلی مهم است که اشتباه دانش‌آموزان ارزیابی شود. معلم دیکته را با صدای آن زبان می‌گوید نه با اسم. در یک درست نویسی با حروفاتی که به هم وصل شده‌اند و با هم یک صدا هستند، باعث اشتباه سریع دانش‌آموزان می‌شود. در موضوعات اصلی باید به اشتباهات دانش‌آموزان در حروفات با صدای شبیه به هم آگاه شد. گاهی اوقات به نظر می‌رسد که تشخیص صدای حروف‌ها و خود حروفات و فرق بین آنها برای بعضی از دانش‌آموزان سخت باشد.

کلماتی که به آسانی قابل اشتباه می‌شوند.

اشتباه کلمات ساده برای بیشتر دانش‌آموزان که هم زبان هستند آسان‌تر است. در زبان‌هایی که از حروف و نشانه‌های زبان عربی استفاده می‌شود، حرف او صدای (کاف) و ر (قاف). تقریباً نصف بیشتر دانش‌آموزان اینجا این دو حروف را اشتباه کردند. این باور کردنی نیست برای اینکه صدای آنها بسیار شبیه به هم است. دانش‌آموزانی که تعلیم روخوانی زبان سومالیایی را گرفته‌اند، امکان اشتباه در حرف ک و ق را دارند. صدای این حروف از 8 زبان عربی گرفته شده است. جدا کردن اصطحاک صداها از هم دیگر می‌تواند کمی سخت باشد. و چنین اشتباهاتی بدون پی‌گیری نگرانی ندارد. شنیدن اختلاف بلندی و کوتاهی صداها برای بیشتر دانش‌آموزان 8 ساله در هر زبان سخت می‌باشد.

تأثیر زبان نروژی؟

خیلی از شاگردان دو زبانه که زبان مادری آنها از حروفات لاتین تشکیل شده، وقتی معلم در اولین زبان یادگیری حرف و را می‌گوید با حرف او عوضی گرفته می‌شود. این طور به نظر می‌رسد که آنها صدای حروف نروژی را به زبان مادری خود وصل می‌کنند. این برای حروف دیگر هم صدق می‌کند. دانش‌آموزان همچنین می‌توانند تلفظ حروف را که به بندرت به سیستم نوشتاری است بخوانند. این نباید دلیلی برای نگرانی باشد.

آیا اشتباهات باعث می‌شود که فکر کنیم دانش‌آموزان مشکل درست نویسی دارند؟

خیلی آسان نیست که اختلاف شکل اشتباه نوشتن دانش‌آموزان را که مشکل دارند با دانش‌آموزانی که مشکل ندارند پیدا کرد. دانش‌آموزان نباید بیشتر نگران باشند زیرا اشتباه کردن در این امتحان خیلی آسان پیش می‌آید.

امتحان قسمت 2 نوشتن اولین حرف در یک کلمه

این قسمت امتحان تقریباً به آسانی آن قبلی می‌باشد. در اینجا تقریباً یک پنجم دانش‌آموزان می‌توانند به تمام سوالات جواب دهند. حد متوسط جواب‌های صحیح حروفات بین 8 و 10 می‌باشد. در این امتحان برای دانش‌آموزانی که زیاد غلط داشتند جای نگرانی وجود دارد. همچنین خیلی مهم است که ببینیم دانش‌آموزان در کجا اشتباه انجام داده‌اند.

اشتباه حروف همان صدای حروف را معرفی می‌کند

بعضی از اشتباهات می‌توانند در مشکل خواندن و نوشتن قابل ملاحظه نباشند. این اشتباهات شامل حروفاتی را که همان صدا را معرفی می‌کند می‌شود. وقتی دانش‌آموزان اشتباه قبلی در چگونگی رشد یادگیری داشته باشند این می‌تواند نشان بدهد که آنها تقریباً پیشرفت کرده‌اند. این به این معنا می‌باشد که آنها می‌شنوند و صدای صحیح کلمات را پیدا می‌کنند.

8 و عربی در بررسی از اثر (آ، ایم) هایو قس یک مقایسه بین نروژی و پنج زبانها که از امتحانات نمونه برداری شده. مثل زبان عربی.

Delprøve 3. Å koble bokstaver i isolert form med bokstaver først i ord

Som allerede nevnt har denne delprøven lavest korrelasjon med de andre prøvene. En kan derfor regne med at den fanger opp andre ting enn dem.

Dette er en prøve som ser ut til å være relativt lett for de fleste elevene. Men de færreste greide alle oppgavene. Noen brukte lengre tid og kom derfor kort. Noen har ikke fått med seg at oppgavene går over tre sider, selv om dette ser ut til å ha blitt bedre etter at øvingsoppgaven ble laget. Noen norske lærere har også reagert på at en del begynneropplæringen i dag bare foregår med store bokstaver. Lærere som vet at elevene ikke har erfaring med små bokstaver, bør ha dette i tankene. Ut fra resultatene fra utprøvingen ser det ut til at det kan det være grunn til bekymring dersom en elev arbeider langsomt og derfor kommer kort på denne delprøven. I denne delprøven er det relativt få forvekslinger for alle språkene. Så har en elev mange forvekslinger, kan dette også gi grunn til uro. Noen av forvekslingene er likevel helt vanlige. Ca 40% av alle elevene som leser med latinske bokstaver, forvekslet stor og liten 'L'⁹. En annen vanlig forveksling i denne delprøven er forveksling av bokstavene 'b' og 'd', både som små og som store bokstaver. Elever som er kommet både langt og kort på andre delprøver, ser ut til å kunne forveksle 'b' og 'd'.

Delprøve 4. Å skrive siste bokstav i et oppgitt ord

I denne delprøven er det påfallende forskjeller mellom språkene. Lettest har den vært for tyrkisktalende elever. Omtrent hver tredje av alle de tyrkisktalende elevene har alt rett på denne delprøven, mens det bare er én eneste elev, og dermed under én prosent, av de vietnamesisktalende elevene som har alt rett. Det kan være grunn til bekymring dersom en elev har greid *relativt* få oppgaver her. Det betyr at en må sammenligne med elever i den samme språkgruppen. Det er langt vanskeligere å høre hva som er rett bokstav på vietnamesisk enn på tyrkisk.

Delprøve 5. Ordlesingsoppgaven å sette kryss på bildet for et skrevet ord

Vær oppmerksom på at ordlesingsoppgavene er de vanskeligste. For ortografier som er relativt ugjennomsiktige blir ordene vanskeligere å forutsi for begynnerleserne.

En skal også være klar over at sjansen for å få rett ved gjetting og rask avkrysning gjør at elevene kan skåre så høyt at de kommer over kritisk grense uten å ha lest ordene. Dersom en elev har minst tre feil på rad, kan det være at han eller hun har gjettet. Da bør læreren også vurdere hvordan eleven har gjort det på de andre delprøvene, og hvor flink læreren selv mener eleven er i ordlesing.

Delprøve 6. Ordlesingsoppgaven å sette kryss på ordet til et tegnet bilde

Det som gjelder for delprøve 5 gjelder også for delprøve 6. Elevene kan gjette og få riktig svar ved tilfeldighet dersom de bare krysser av i full fart, uten å lese.

Forveksling av ord som ligner hverandre av utseende

Forvekslingene av ord som ligner hverandre, kan forklares ved at elevene prøver å lese hele ord, men ikke har helt presise ordbilder ennå. De krysser av for ord som ligner på hverandre. På dette trinnet ser slike forvekslinger ut til å være del av den normale leseutviklingen.

⁹ Fonten på vietnamesisk er en serif-font, altså med småverrstreker på bokstavene. Det kan ha hjulpet de vietnamesisktalende elevene til i mindre grad å forveksle stor og liten L. Det er bare 11% av dem som har gjort denne forvekslingen.

اشتباهات مشترک در امتحان قسمت اول و دوم چه بود ؟

یک سری حروفاتی که برای بعضی از دانش آموزان در دیکته سخت بود در این قسمت امتحان هم سخت خواهد بود. این همچنین شامل حروفاتی مثل (کاف و گاف) که خیلی مهم هستند. این در بحث امتحان خیلی ذکر شده است برای اینکه این صداها مثل هم ساخته شدند و تلفظ آنها مثل هم می باشد. خیلی سخت است که تفاوت آنها و مشکل بین آنها را بفهمیم. به دانش آموزان در انتخاب حروفات نروژی تاکید می کند.

امتحان قسمت 3 وصل حروفات بزرگ و کوچک یا فرم مجزا بودن حروفاتی که در اول کلمه می آید.

همان طور که قبلا ذکر شده بود این قسمت امتحان پایین ترین پیوستگی نسبت به دیگر امتحان ها را دارد. یکی با پیدا کردن دیگری به حساب می آید. برای بیشتر دانش آموزان این امتحان آسانتر می باشد. اما تعداد کمی تمام سئوالات را انجام دادند. بعضی ها خیلی وقت استفاده کرده اند به همین علت نتوانسته اند تمام سئوالات را انجام دهند. بعضی ها سه صفحه را نتوانسته اند تمام بکنند. اگر آنها امتحانهای تمرینی را انجام بدهند بهتر می شوند. بعضی از معلمین نروژی شروع یک قسمت یادگیری امروز را که فقط حروفات بزرگ می باشد نشان داده بودند. معلم باید این را فکر بکند که دانش آموزان تجربه نوشتن با حروف کوچک را ندارند. یک دانش آموز که خیلی آهسته کار می کند برای سئوالات بعدی وقت کم می ماند. نتیجه امتحان این طور نشان می دهد که این کار باعث نگرانی دانش آموز می باشد. در این قسمت امتحان برای تمام زبان ها اشتباه نسبی وجود دارد. پس اگر یک دانش آموز اشتباه زیاد داشته باشد این دلیلی می باشد که احساس نا آرامی بکند. بعضی از اشتباهات خیلی معمولی هستند. تقریباً 40 درصد از تمام دانش آموزان که حروف لاتین می خوانند حرف کوچک و بزرگ (ل) و (و) را اشتباه می نویسند. یکی از اشتباهات معمولی در این قسمت امتحان اشتباه نوشتن در هر دو حروف (ب و د) در کوچک و بزرگ نوشتن آنها می باشد. دانش آموزانی که در این قسمت امتحان کم و زیاد به سئوالات جواب دادند اینطور بنظر می رسد که آنها بین حرف ب و د را اشتباه می کنند.

امتحان قسمت 4. نوشتن آخرین حرف در یک لغت

در این قسمت امتحان اختلاف بین زبان ها عجیب می باشد. آسانترین برای دانش آموزان زبان ترکی بود. تقریباً یک سوم از تمام دانش آموزان ترکی زبان این قسمت امتحان را صحیح نوشته بودند. در حالیکه فقط یک دانش آموز تنها زیر یک درصد در زبان ویتنامی این کلمات را صحیح نوشته بودند. این دلیل جای نگرانی دارد که فقط یک دانش آموز توانسته امتحان را نسبتاً خوب انجام بدهد. این به این معنی می باشد که یک نفر باید دانش آموزانی را که در یک گروه زبانی می باشند مقایسه بکند. شنیدن کلمات صحیح به ویتنامی سختتر از شنیدن کلمات به زبان ترکی می باشد.

امتحان قسمت 5. کلمه خوانی و گذاشتن علامت x به تصویرهایی که کلمه نوشته شده است.

به امتحان کلمه خوانی که خیلی سخت می باشد خیلی دقت کنید. به شکل هایی نوشتاری که نسبتاً نامشخص هستند کلمات در شروع سخت تر پیش بینی می شود. باید این را بدانیم که دانش آموزان که شانس حس درست می زنند و سریع علامت می گذارند بدون آنکه کلمات را بخوانند آنها بدون مرزبندی انتقادی به نمره بالایی دست می یابند. اگر یک دانش آموز حداقل سه تا اشتباه در یک ردیف داشته باشد این را می رساند که فقط حدس زده و نوشته است. آن موقع معلم باید بررسی بکند که دانش آموز قسمت های دیگر امتحان را چگونه انجام داده و معلم باهوش می یابد که دانش آموز چقدر قادر به خواندن کلمات می باشد.

9 - این می تواند کمکی برای زبان دانش آموزان ویتنامی باشد که کمتر در اشتباه نوشتن حرف (ل بزرگ و ل کوچک) داشته باشند. فقط 11 درصد از آنها این اشتباه را انجام دادند.

Drøfting av delprøven for 3. trinn

I disse delprøvene er det antall rette som telles opp for hver elev. Feilmønstre blir ikke drøftet for hver delprøve, men oppgavene er laget slik at den eleven som ikke leser nøyaktig, vil ha lett for å bli lurt av svaralternativene. Den eleven som leser langsomt, vil ikke komme særlig langt.

Riktig svar gir seg selv for den som kan lese på morsmålet, men det er satt opp en fasit for at norske lærere som samarbeider med tospråklige lærere, også kan få en oversikt.

Det har vært meningen å lage delprøver som stiger i vanskegrad. Tekstene blir lengre for hver delprøve. Men tekstmengden for alle oppgavene til sammen er størst for delprøven Gåter. Det kan være forklaringen på at noen av elevene har den laveste gjennomsnittsskåren på delprøven Gåter med arabisk skrift. Delprøvene 3 og 4 ser ut til å ha vært omtrent like vanskelige for elevene i de andre språkgruppene. De ser videre ut til å måle litt forskjellige sider ved lesing. Korrelasjonen mellom dem er ganske høy, men ikke den høyeste mellom de forskjellige delprøvene.

Delprøve 1. Ordkjedeoppgaven

Denne delprøven var ny og er foreløpig ikke satt opp med gjennomsnittsverdier og standardavvik. Svarene spriker for mye. Men det er satt opp en fasit (rettemal) for riktige svar.

Delprøve 2. Setningslesing

Oppgavene er laget slik at de skal bli vanskeligere mot slutten. For muslimske elever kan tegningen av en kino kanskje forveksles med en moské. Da er det bildet, og ikke feillesning, som lurer dem.

Delprøve 3. Gåter

Hvis elevene har skrevet kryss istedenfor å trekke streker, fordi læreren ikke har vært nøye med å lese instruksjonen, vil det ikke være mulig å rette denne delprøven.

Også disse oppgavene er laget slik at det skal bli vanskeligere mot slutten. Men oppgave 5 kan lure noen. Tomaten er satt inn for å distrahere i forhold til bananen som kan være gul eller grønn. I norsk hushold bruker en for det aller meste røde tomater. Men det er en viss mulighet for at noen elever også har tenkt at tomater blir spist grønne, og har krysset av for en tomat. Det er vanskelig å vite dette uten å spørre elevene, for de kan også bare ha valgt det nærmeste bildet, uten å ha lest så nøye.

امتحان قسمت 6 . امتحان کلمه خوانی و گذاشتن علامت ضربدر به کلماتی که با تصویر هستند .

چیزهایی که در امتحان قسمت 5 بود به قسمت 6 هم صدق میکند . دانش آموزان می توانند بطور اتفاقی جواب صحیح را حدس بزنند . بدون اینکه خوانده باشند علامت ضربدر را می گذارند . اشتباه کردن کلماتی که شکل های آنها شبیه بهم هستند . اشتباه نوشتن یک کلمه که شبیه بهم هستند می تواند این طور معنی شود که دانش آموزان سعی می کنند که تمام کلمه را بخوانند . اما کلمات تصویری را هنوز کامل نمی خوانند . آنها علامت ضربدر را برای کلماتی که شباهت بهم دارند می زنند . همچنین در این پایه ها برای رشد خواندن اشتباهات عادی می باشد .

بحث برای یک قسمت از امتحان پایه سوم

در این قسمت امتحان تعداد نوشتن جواب صحیح برای بالا بردن نمره دانش آموزان شامل می باشد. شکل های غلط برای این قسمت امتحان مورد بحث نمی باشد. اما سئوالات طوری درست شده دانش آموزان که دقیق نمی خوانند خیلی آسان است از جوابهای انتخابی که در آنجاست گول بخورند. دانش آموزانی که سئوالات را آهسته می خوانند بیشتر سئوالات را نمی توانند انجام بدهند.

جواب صحیح را آنهایی که خواندن زبان ما دری را می دانند به خود می دهند اما معلم نروژی با معلم دو زبانه و با راهنمای جواب سئوالها با هم همکاری می کنند.

این به این معنی بود که این قسمت امتحان که از نظر اینکه سخت و سخت تر می شد درست شده است. متن ها در هر قسمت امتحان دراز تر می شد اما مقدار متن ها در تمام سئوالات یکسان بود. اما درازترین متن. متن مثل خوانی می باشد. دلیل این می تواند این باشد که بعضی از دانش آموزان این قسمت امتحان مثل خوانی به زبان نوشتاری عربی در پایین ترین حد متوسط قرار داشتند. امتحان قسمت 3 و 4 تقریباً مثل بقیه برای دانش آموزان زبانهای دیگر سخت تر بود. آنها صفحه های مختلف روخوانی را بررسی و اندازه گیری می کنند. پیوستگی دو سویی بین آنها تقریباً بالاست اما نه به بلندی امتحان های مختلف دیگر.

امتحان قسمت 1 امتحان کلمات زنجیرهای

این قسمت امتحان تازه است و بطور موقت در حد متوسط ارزش استاندارد گذاشته نشده است. جوابها خیلی گسترده هستند. اما برای تصحیح جوابهای درست یک راهنمای تصحیح وجود دارد.

امتحان قسمت 2 جمله خوانی

سئوالات طوری درست شده است که در آخر خیلی سخت تر می باشد. دانش آموزان مسلمان عکس سینما را با عکس مسجد اشتباه می گیرند. آن موقع تصویر است که آنها را دچار اشتباه می اندازد نه غلط خواندن کلمات.

امتحان قسمت 3 مثل ها

اگر دانش آموزان به عوض گذاشتن علامت $\times$ خود حرف ضربدر را بنویسند صحیح کردن این قسمت امتحان امکان ندارد برای اینکه معلم ها زیاد در خواندن راهنمای امتحانات دقیق نخواهند بود. این امتحانات طوری درست شده که به مرور در آخر سخت تر خواهد شد. اما امتحان قسمت 5 می تواند گول زن باشد. برای ایجاد مزاحمت گوجه فرنگی را به عوض موز که با زرد است و یا سبز گذاشته شده است. در خانه های نروژی بیشتر گوجه فرنگی قرمز مورد استفاده قرار می گیرد. اما امکان دارد که بعضی از دانش آموزان فکر کنند که گوجه فرنگی سبز هم خورده می شود و علامت $\times$ را به یک گوجه فرنگی سبز بزنند . دانستن این بدون پرسش از دانش آموزان سخت می باشد و آنها همچنین می توانند بدون خواندن نزدیکترین تصویر را انتخاب بکنند.

Delprøve 4. Fargelegging

I denne delprøven er setningen midt i teksten den vanskeligste. Det er derfor å vente at mange elever ikke får med seg at klærne til én av jentene har den samme fargen som brusen til gutten. Å få med seg at både kronen og sandalene skal farges, ser det også ut til at har vært vanskelig for mange elever. Læreren må være klar over at det ser ut til å være spesielt lett å kikke etter andre elever på denne delprøven.

امتحان قسمت 4 رنگ کردن

در این قسمت امتحان جملات وسط متن سخت تر می باشد. به همین خاطر باید منتظر شد به خیلی از دانش آموزان که نتوانستند لباسهای یکی از دختران که همرنگ شلوار پسر بود داشته باشند. و هم تاج سر و کفش های راحتی را می خواهند رنگ بکنند اینطور به نظر می رسد که برای خیلی از دانش آموزان سخت بود. در این قسمت امتحان , معلم باید آگاه باشد چون خیلی راحت است که دانش آموزان به همدیگر نگاه بکنند.

Ordliste

Distraktor Noe eller noen som forstyrrer (مزاحم شدن). I denne sammenhengen kan en si "lure-ord" eller "felle" (تله). I prøvene er det satt inn ord som har en del bokstaver felles med de riktige ordene i oppgavene, og det er laget bilder som passer til deler av teksten som alternativ til de riktige bildene. Elever som ikke leser hele ordet eller hele teksten, kan bli "lurt" og oppdaget.

Dysleksi (بد خوانی، خواندن پریشی (اختلال در توانایی خواندن)، دیسلکسی)

Et fagord for det å ha spesielle problemer med å lese og skrive. Denne betegnelsen kommer fra gresk. 'Dys' (gresk: 'dus') betyr noe som ikke er som det skal, mens 'leksis' betyr 'lesning'. Verbet som denne formen er dannet av, kan bety både 'lese' og 'snakke'. 'Leksi' betyr også 'ord' på gresk. Så leseren kan møte både forklaringen 'vansker med å lese', 'vansker med å snakke' og 'vansker med ord'. En trodde tidlig at 'dysleksi' hadde noe med synet å gjøre. Derfor ble dyslektikere også kalt 'ordblinde'. I dag regner mange fagfolk at dysleksi skyldes et fonologisk problem (se fonologisk). I denne veiledningen er dette lese- og skriveproblemet diskutert spesielt.

Fenomen (رویداد، پدیده) Noe som viser seg og opptrer. Det er gjerne noe mennesker kan observere. Det er slike ting som forskere studerer. Det kan være sykdom, lys på himmelen, forurensning, eller lignende.

Flytende (شیوا، فصیح، روان، سلیس، رسا، گویا، زبان آور) Rennende, går av seg selv. En elev kan snakke eller lese flytende. او انگلیسی را روان صحبت می کند.

Fonologisk (آواشناسی) Noe som har med de minste enhetene (fonemene) i språket å gjøre. I denne veiledningen er betegnelsen 'språklyder' brukt fordi dette regnes som et kjent ord. Men noen språkforskere (Lieberman, 1997) snakker også om artikulatiske *bevegelser*, som griper inn i og delvis dekker hverandre, som de minste språklige enhetene. Slike sammensmeltete enheter av bevegelse og lyd er det ikke lett å høre, eller få tak i for begynnerlesere. Her er det lagt vekt på at språklyder ikke er helt det samme som bokstaver. I ordet 'hvem' på norsk, er det fire bokstaver men bare tre språklyder fordi 'h'-en er stum. På albansk er bokstaven 'ë' ofte ikke knyttet til noen egen språklyd, men gjør at vokalen foran den, i det samme ordet, blir lang. På den samme måten forlenger yamuşak g (ğ) ofte vokalen foran i ordet på tyrkisk. Slik kan det bli flere bokstaver enn lyder også i albanske og tyrkiske ord. På urdu, arabisk og persisk droppes korte vokaler i skrift, så for mange ord blir det færre bokstaver enn språklyder for disse språkene. Innen språkforskning har en enda finere skiller mellom begrepene, men det blir ikke diskutert her.

Fonologisk bevissthet بصیرت در آواشناسی

Bevissthet (شعور، بصیرت، دانستگی، ضمیر، ذهن، خاطر) om:

1. at språklydene i ord kan være like eller forskjellige
2. at ord kan deles inn i mindre enheter: *stavelser*, *opptakt* og *rim* og *språklyder* (fonemer).
Ordet 'stave' har to stavelser: /sta-ve/, én opptakt og ett rim: /st-ave/, og fem språklyder /s-t-a-v-e/
3. at språklyder kan forenes (føres sammen, syntetiseres) til stavelser og ord

Forskerne diskuterer hvor mye fonologisk bevissthet elevene må ha for at de skal greie å lære å lese, og hvor mye bevissthet elevene utvikler underveis, mens de lærer å lese. I en alfabetisk skrift er det også viktig at elevene har forstått det en kaller det alfabetiske prinsipp og har det mange kaller ortografisk bevissthet:

4. at bokstaver kan representere språklyder og ord

Hukommelse (حافظه) Minne. Det å huske. En kan dele hukommelsen inn i et langtids- og et korttidsminne. Fra det ene henter vi fram informasjon, mens vi bruker det andre til å ta inn, eller jobbe med, informasjon i øyeblikket. Ting som læres, går fra korttids- til langtidsminnet. Mange psykologer snakker om *arbeidsminnet* istedenfor korttidsminnet.

Kartlegging (بازرسی کردن، زمینه یابی کردن)

Å finne ut av et terreng eller landskap. Kartlegging av leseferdighet betyr å finne ut av elevenes leseutvikling. Det engelske ordet er "screening". Det er en første undersøkelse av en elev eller elevgruppe for å fange opp dem en mistenker kan ha problemer. *Testing* og *diagnostisering* er mer omfattende undersøkelser og gjelder stort sett én elev om gangen. Tester er ofte standardiserte (se dette). Lærerne kartlegger, mens spesialpedagoger og rådgivere i Pedagogisk psykologisk rådgivningstjeneste pleier å diagnostisere og eventuelt teste.

Korrelasjon (آمار همبستگی) Et statistisk mål som sier noe om sammenheng mellom resultater. Når det er korrelasjon mellom to delprøver, vil elever som har høye skårer på den ene delprøven også ha høye skårer på den andre, mens elever med lave skårer på den ene, vil ha lave skårer også på den andre. En regner at delprøvene da måler noe av det samme.

Ortografi (املاي صحيح) Opprinnelig betyr ordet rettskrivning og stavemåte.

Prøve (امتحان) Et ord som dekker mange måter å få tak i elevenes kunnskaper på. Her brukes ordet 'prøve' om kartleggingsmaterialet. Det er én prøve for hvert trinn, mens hver prøve er delt inn i seks eller fire **del-** (قسمت) **prøver**. Hver delprøve har flere **oppgaver** (مسأله). Første kommer et par **øveoppgaver** (تمرین). Én av øveoppgavene står ikke som ledd i en spesiell delprøve, men kommer foran delprøver med begrenset tid. Denne øveoppgaven skal gi elevene en følelse av hvor lenge ett minutt varer.

Rettemal/fasit (جواب) Mønster eller modell som viser læreren hva som er riktige svar på oppgavene. For den som kan førstespråket, vil svarene stort sett gi seg selv, bortsett fra svarene på bokstavediktaten.

Standardavvik (تفاوت آماری) Et statistisk mål som sier noe om hvor stor spredning eller forskjell det er på elevenes resultater.

Standardisering (استانده کردن، همگون کردن، یکجور کردن، میزان دار کردن)

Noe en gjør ut fra teorier i statistikk for å kvalitetssikre prøvene. En standardisering innebærer at man kan sammenligne elever som tar prøven, med de elevene som først har vært med i utarbeidingen av den. En sier at de elevene som er valgt først, i det en kaller utvalget, representerer de elevene som skal prøves eller testes etterpå. Det er for at elevene i utvalget ikke skal være spesielle (ekstra rike, ekstra fattige, ekstra ukonsentrerte osv). Er elevene i utvalget for spesielle, kaller en utvalget skeivt. Vanligvis skal elevene i utvalget velges ut på en statistisk riktig måte (tilfeldig). Det bør også være mange nok elever i utvalget. Kartleggingsprøvene på norsk (Læringssentret, 1997 og 2001) er standardiserte.

Spesifikk (مخصوص) Særegen eller typisk (som ikke henger sammen med andre ting).

Tiltak (اقدام، کار، عمل، به کار شدن) Er definert i heftet: Tiltak og idéer. Det handler om det en kan gjøre, eller gjør, for å hjelpe elevene. 'Å taka til' betyr på norsk 'å begynne'.

Transkribering

For at norske lærere som samarbeider med persisktalende lærere skal få et inntrykk av hvordan ordene og språklydene er på persisk, er de arabiske skrifttegnene overført til latinske bokstaver og lydskrift. Latinske bokstaver som står for språklyder på norsk som grovt sett tilsvarende dem på persisk, er translitterert med bokstaver som brukes på norsk. Bokstaven b er for eksempel brukt for skrifttegnet be ب. Bokstavene for persiske språklyder som ikke tilsvarende norske språklyder, er enten translitterert med latinske bokstaver for tilsvarende språklyder på engelsk eller fransk; eller det er brukt fonetiske tegn (lydskrift). Eksempler her er ʃ, evt sh for skj-lyd representert ved bokstaven shin ش og w (som for engelsk uttale) som en av språklydene for و. Korte vokaler som ikke skrives på persisk, er stort sett utelatt ved transkribering, eller satt i parentes. I elevheftene er det brukt diakritiske tegn for vokaler, slik det ofte gjøres for nybegynnere som lærer å lese og skrive på persisk. I norsk skole bruker flere av de tospråklige lærerne mer lyddrette navn for bokstavene, de sier me for mim, (se bokstavdiktaten). For en mer presis og utfyllende beskrivelse av lydsystemet på persisk, se Olaf Husby (1989)

a, æ, å, o e og i ¹ står for alif som skrives: ا eller آ. Språklyden varierer ut fra plasseringen og omgivelsene.	ʒ representerer en språklyd tilsvarende den franske j-lyden som i ordet <i>journal</i> representert ved ژ
e står enten for ۰, eller for je ی	ʃ eller sh står for en språklyd representert ved skj og sj på norsk, på persisk shin ش
b står for bokstaven be ب	ʔ står for en språklyd litt som et dansk støt representert ved en bakre konsonant ain ع
p står for pe پ	ɣ står for en bakre konsonant ghain غ, litt som en skarpe-r på norsk
t står for to bokstaver, te ت eller ta ط	f står for fe ف
s står for tre bokstaver, både den mest vanlige, sin س, for se ث og for sad ص	q står for en bakre k på norsk representert ved bokstaven qaf ق
dʒ representerer en språklyd som tilsvarende den engelske g-lyden i ordet <i>george</i> og er representert ved dʒim ج	k står for bokstaven kaf ك
ch står for che چ en østnorsk tsj-lyd	g står for gaf گ
h står for to bokstaver: he ح eller he ه som grovt sett representerer en språklyd som tilsvarende den norske h-lyden	l står for lam ل
x representerer en tysklignende ch-lyd representert ved xe (eller khe) خ	m står for mim م
d står for bokstaven dal eller de د	n står for nun ن
z står for fire bokstaver, zal ذ ze ز zad ظ eller za ض	o, v, w og å står for waw/vav و
r står for re ر	i eller j kan også stå for je ی

¹ I følge Mano Marloui kan alif representere alle vokalene på persisk. Marloui, M. 2005: Stor persisk-norsk ordbok. Oslo: Kunnskapsforlaget. I følge Olaf Husbys framstilling (1989) varsler alif først i ordet, den etterfølgende vokalen. Når bokstaven ikke varsler en annen vokal først i ordet, står det et diakritisk tegn over alif, og den kalles alif-mædæ.

Fasit. Delprøve 1. Bokstavdiktat

Rett bokstav er uthevet og forstørret

پ	ب	ت	ن	1
ق	ک	ل	ی	2
و	م	ف	ن	3
ف	ق	ی	ک	4
ت	ر	د	ب	5
ش	س	ژ	ف	6
ف	ب	غ	ن	7
ح	ج	غ	خ	8
ق	ن	م	ت	9
ا	ک	ر	ل	10
و	ز	ف	ا	11
گ	ف	ق	ک	12
پ	ش	ب	ت	13
خ	ن	ج	غ	14
ن	پ	ق	ب	15
غ	خ	ک	ک	16
و	ز	ق	ف	17
ز	ژ	س	ش	18
ر	و	ف	ی	19
ش	چ	ژ	س	20

Fasit til Skriv første og siste bokstav

Delprøven Skriv første bokstav

1. mǎz (banan)	موز	م
2. pa (fot)	پا	پ
3. top (ball)	توپ	ت
4. shir (løve)	شیر	ش
5. namæ(h) (brev)	نامه	ن
6. d(æ)r (dør)	در	د
7. sæ?(æ)t (klokke)	ساعت	س
8. gårbe (katt)	گوربه	گ
9. baran (regn)	باران	ب
10. dʒib (lomme)	جیب	ج
11. ængor (druer)	انگور	ا
12. rah (vei)	راه	ر

Delprøven Skriv siste bokstav

miz (bord)	میز	ز
tadʒ (krone)	تاج	ج
muf (mus)	موش	ش
mahi (fisk)	ماهی	ی
mar (slange)	مار	ر
qalb/del (bruk qalb - hjerte)	قلب	ب
kif (veske)	کیف	ف
?jnak (briller)	کعینک	ک
kado(w) (gresskar)	کدو	و
wan (badekar)	وان	ن
xane (hus)	خانه	ه
m(o)bl (sofa)	مبل	ل

Fasit Ord til bilde

Se side 33 for forklaring på transkripsjonen, altså bruken av latinske bokstaver og tegn for de persisk--arabiske bokstavene

Øveoppgavene

top ball	dst hånd	pa fot	gorbe katt	a
pol penger	p(æ)rch(æ)m flagg	toti papegøye	top ball	b

Delpøven Ord til bilde

setl bøtte	nan nan/brød	baran regn	nerdban/asa stige	1
fil elefant	f(e)lf(e)l paprika	qalb(d(e)l) hjerte	dst hånd	2
pantalån bukse	mah måne	xrshid sol	mar slange	3
åtām(ā)bil bil	k(o)t jakke	sib eple	d¼ib lomme	4
xrshid sol	f(æ)m lys	mis bord	māz banan	5
g(ā)l= dan/koze vase	dst hånd	g(ā)l blomst	gālbi pære	6
gaw ku	p(æ)ndʒ(æ)re vindu	d(ā)xt(æ)r jente	d(æ)r dør	7
mo hår	g(ā)l blomst	qo svane	qeʒchi saks	8
rah vei	r(o)z rose	bātri flaske	åtām(ā)bil bil	9
postchi postmann	p(æ)r fjær	pol frimerke	s(æ)r hode	10
ch(e)sm øye	dʒʔbe eske	x'rgāf kanin	goʃ øre	11
chard telt	baran regn	xane hus	b(æ)rf snø	12

ʒ(æ)xchal kjøleskap	p(æ)r(æ)nde fugl	tadʒ krone	chaqo kniv	13
səʔat klokke	chaqo kniv	ch(æ)ngal gaffel	ʃah konge	14
pa fot	chane hake	xane hus	liwan glass	15
kaff sko	hæwich gulrot	soz(æ)n nål	zban tunge	16
bloz genser	d(æ)r dør	d(æ)h(a)n munn	d(æ)ndan tann	17
åto strykejern	ch(æ)ngal gaffel	p(e)l(e)kan trapp	pelk øyevipp	18
tawos påfugl	?jnak briller	aj(e)ne speil	k(e)lid nøkkel	19
dʒngl skog/jungel	p(å)rt(e)qal appelsin	ch(æ)ngal gaffel	moʁabi and	20
h(æ)vap(e)jma fly	måz banan	p(å)rt(æ)qal appelsin	p(æ)rch(æ)m flagg	21

Fasit Bilde til ord

Se side 33 for transkripsjonen, altså bruken av latinske bokstaver og tegn for de persisk-arabiske bokstavene

Øveoppgavene

mor maur	tar mørk	mar slange	jar kjæreste/venn	a
sak bag/veske	s(æ)g hund	sog sorg	s(e)ng stein	b

Delprøvene

miz bord	mer kjærlighet	min mine(ekspolsiv)	moz banan	1
gål herre	giso langt (kvinne)hår	g(æ)r(æ)w pant	gaw ku	2
pol penger	pir gammel	ɣol troll/rise	pil (=fil) elefant	3
sh(æ)vor lumpen	sh(e)k(æ)r sukker	shir løve	shor salt, saltholdig, saltet	4
mosh mus	m(æ)n(e)sh gemytt	mash vikke (ertebloomstfam)	mish sau	5
kif veske	kofe navnet på en by	kaf sprekk/ smal revne	k(æ)t(e)f skulder	6
est er	esm navn	æd(æ)b høflighet	æsb hest	7
post hud	dost kjæreste/venn	d(æ)st hånd	m(æ)st full/drukken	8
mar slange	m(e)dad blyant	māz banan	mad(æ)r mor/jorden(fig)	9
p(e)s(æ)r gutt	p(e)d(æ)r far	pir gammel	s(æ)r hode	10
n(æ)rm myk	nam navn	name brev	n(i)eme en del	11

si tretti	s(æ)bzi grønnsaker	b(e)jni nese	sini tallerken	12
k(æ)sad dårlig/stagnasjon	k(æ)do gresskar/squash	k(æ)b(e)d lever (anatomisk)	k(æ)bod mørkeblå/azurblå	13
k(æ)m(æ)nd tau	k(e)lid nøkkel	koh fjell	kard kniv	14
t(æ)mbr frimerke	tar mørk	tor nett	tir pil	15
q(æ)br grav	qir tjære	q(æ)tar tog	q(o)mar spill	16
?miq dypt	h(æ)lqe ring	ahm(e)k dum	h(å)qqe bedrageri	17
gilas kirsebær	g(å)rbe katt	gålabi pære	gålab rosenvann	18
sad(e)q trofast	sæbon såpe	s(æ)bor tålmodig	s(æ)nd(æ)li stol	19
?(e)lm vitenskap	m(o)ht(a)r(a)m ærverdige	m(æ)rd(å)m folk	m(o)?(a)l(i)m lærer	20
råzname avis	karname vitnemål	?mæme turban	name brev	21

Fasit/oversettelse Delprøve 1. Ordkjeder¹

• dør hånd hest	در دست اسب
• regn tann måne	باران دندان ماه
1. eple penger ku	سیب پول گاو
2. mus krone hus	موش تاج خانه
3. banan hund øre	موز سگ گوش
4. hår regn klokke	مو باران ساعات
5. fjær briller bord	پر عینک میز
6. appelsin løve veske	پرتقال شیر کتف
7. mor brev stol	مادر نامه صندلی
8. blyant gutt frimerke	مداد پسر تمبر
9. lærer sky tog	معلم ابر قطار
10. avis ring tallerken	روزنامه حلقه سینی
11. sko paprika nøkkel	کفش فلفل کلید
12. gutt pære kanin	پسر گلابی خرگوش
13. sukker agurk kniv	شکر خیار چاگو
14. dame druer mur	خانم انگور دوار
15. hode blomst flagg	سر گل پرچم
16. gresskar jente fugl	گدو دختر پرنده

¹ Ordkjedene er ikke nummererte i elevheftet for ikke å forvirre elevene. Øveoppgavene over streken er unummererte, mens en teller ordkjedene under streken fra høyre mot venstre.

Delprøve 2. De norske setningene som er tilpasset persisk

A M(o)ʒgan tegner.

B Her ser du to katter.

- 1 Zajnab løper.
- 2 Sadeq skriver (i en bok).
- 3 Her er tre epler.
- 4 Nasrin sitter på en hest.
- 5 I skogen er det mange fugler.
- 6 Dette er to fine fisker.
- 7 Denne skoen er helt ødelagt.
- 8 M(æ)dʒid hjelper far med å bake (en) kake.
- 9 Hasan takker for en fin presang.
- 10 Det er morgen og alle elevene går til skolen.
- 11 Amad (kom aller først til) rekker bussen.
- 12 Parven (liker å spise) pleier å spise brødskeiv når hun kommer hjem fra skolen.
- 13 Fuglene fløy tvers over vannet.
- 14 Hunden hoppet høyt opp i lufta.
- 15 Det kom så mye regn at det ble en elv i gaten.
- 16 Alle elevene i klassen fikk hver sin iskrem.

Delprøve 3. Gåter - de norske setningene som er tilpasset persisk

A Jeg vokser på bakken (i jorda). Jeg har grønne blader. Hva er jeg...

- 1 Jeg liker å være ute om natten. Jeg kan fange mus. Hva er jeg?
- 2 Alle som bruker meg, må være forsiktige. Jeg brukes til å skjære ting med. Hva er jeg?
- 3 (Du kan bruke meg) Jeg blir brukt når det regner. Hva er jeg?
- 4 Fargen min er gul eller grønn. (Du kan spise meg) Jeg kan spises, men ikke skallet mitt. Hva er jeg?
- 5 Barn kan sitte på meg. Hvis noen dytter meg, kan jeg svinge fram og tilbake. Hva er jeg?
- 6 Jeg viser filmer og nyheter. Du kan slå meg av eller på. Hva er jeg?
- 7 Når folk skal ut og reise, kan de bruke meg (jeg blir brukt til tur og reise). Jeg kjører på veien (veier). Hva er jeg?
- 8 Du kan lese (i) meg. Jeg blir kastet (når alle er ferdig med meg) når jeg blir lest ferdig. Hva er jeg?
- 9 (Når det er natt, kan du ofte se meg) Ofte blir jeg sett om natta. Jeg lyser (skinner) og kan bli stor og rund eller smal og tynn (liten og smal). Hva er jeg?

Delprøve 4. Instruksjonsoppgave. Fargelegging

Marjam spiser kake. Kjolen hennes er blå, og hatten hennes rød.

Ali drikker grønn (brus) saft og har gul hatt. Buksa hans er blå. Fatma har på seg en buksedrakt med (Fatmas klær har) den samme fargen som (brusen) saften til Ali. Kronen på hodet hennes er rød, akkurat som skoene hennes.

En ballong ser ut som et hjerte og er gul. En annen ballong ser ut som en måne og er blå. Den runde ballongen har grønn farge.

Registreringsskjema for 2. klasse, en elev, persisk

Navn: Klasse: Skole

Delprøver	antall oppgaver	grense	elevenes skåre
Bokstavdiktat feiltyper:	20	13	
Skrive første bokstav feiltyper:	12	5	
Koble store og små bokstaver feil/forvekslinger	16	7	
Skrive siste bokstav feil/forvekslinger:	12	3	
Ordlesing, ord til bilde forvekslinger	20	6	
Ordlesing, bilde til ord forvekslinger:	22	3	
Vurdering av arbeidet med prøven:	blid	nøytral	sur

Registreringsskjema for 3. klasse persisk

Navn: Klasse: Skole

Delprøver	antall oppgaver	bekymringsgrense	elevenes skåre
Ordkjeder	24		
Setninger	16	6	
Gåter	9	3	
Fargelegging	9	3	

Registreringsskjema for en elevgruppe, 2 klasse.

Elevens navn/nr	Bokstav diktat	Skrive første bokstav	Koble bok-staver	Skrive siste bokstav	Ord til bilde	Bilde til ord	Elevens vurdering

Registreringsskjema for en elevgruppe, 3 klasse.

Elevens navn/nr	Ordkjeder	Setnings-lesing	Gåter	Farge-legging	Elevens vurdering

Veiledende grenser for språkene i kartleggingsprøvene

Som nevnt er grensene bare veiledende, og de må ikke brukes mekanisk. Læreren bør i tillegg til kartleggingsprøvene også bruke skjønn i forhold til hva som er rimelig å forvente av en med elevens bakgrunn og undervisningserfaringer. Resultatene på kartleggingsprøvene bør også settes i sammenheng med andre eksempler på og erfaringer med elevens lesing og skriving på morsmålet. Etter hvert bør denne tilnærmingen gjelde elevens ferdigheter på majoritetsspråket og resultatene på begge språk vurderes opp mot hverandre.

De veiledende grensene er beholdt for å sikre at ikke ferdighetene til flerspråklige elever som har vært en stund i innvandringslandet, blir overvurdert. Det er verd å merke seg at selv for elever som tilhører språkgrupper som er kommet relativt nylig, men har fått leseopplæring i innvandringslandet, skårer ikke elevene gjennomsnittlig like høyt som de majoritetsspråklige elevene gjør på tilsvarende prøver på sitt morsmål. Det er trolig fordi de flerspråklige elevene får færre timer med leseopplæring og mindre stimulering på morsmålet enn majoritets elevene. Samtidig må en være klar over at om elevene nettopp har innvandret, og har fått leseopplæring på morsmålet sitt i hjemlandet, er det rimeligere å tenke seg høyere bekymringsgrenser på morsmålsprøvene. De bør da settes omtrent som grensene for tilsvarende prøver for majoritets elevene.

Når det gjelder de veiledende grensene som er satt for disse prøvene, har utgangspunktet vært å forsøke å lage prøver tilsvarende dem som finnes for majoritetsspråket norsk. Lesesenteret i Stavanger har laget slike prøver, og de ansvarlige der satte i sin tid en grense på 20% for å kunne gå videre og fange opp elever som kanskje har problemer med lesning og skriving.¹ De norske prøvene har imidlertid representative utvalg der en kan stole på at elever som skårer under grensene, virkelig tilhører de 20% som skårer lavest. Prøvene på morsmål er ikke prøvd ut på representative utvalg. Utvalgene er mindre, og de er ikke trukket tilfeldig. Små utvalg gir ofte større spredning, i tillegg til at morsmålsferdigheter også ser ut til å variere mer blant flerspråklige elever enn enspråklige i innvandringslandet. De 5 første språkene, albansk, somali, tyrkisk, urdu og vietnamesisk, har imidlertid relativt store utvalg, og resultatene hadde tilnærmet en normalfordeling, så her er det satt veiledende grenser ut fra fordelingene av resultater. For senere språk med stor spredning og store standardavvik, er standardavviket justert ut fra øvrige standardavvik, og for språk med tilsvarende skrift. Spredningen i resultater for språk som arabisk, persisk og sorani har vært stor, så her er standardavviket for urdu brukt som justering.

Flere forhold kan forklare variasjonen i elevresultater. For det første er det hvor lenge elevene har vært i innvandringslandet. Elever som har vært med på utprøving i første omgang var i stor grad født her, mens elever som har vært med på utprøving eller pilotering senere, ikke i samme grad var født her. For det andre spiller antallet timer elevene får til leseopplæring på morsmålet inn. For eksempel har gruppene med tamil og tyrkisk i dette utvalget fått relativt mange timer med leseopplæring. De førstnevnte har fått privatundervisning i tillegg til den offentlige. For det tredje spiller det en rolle hvor stabile elevenes språkmiljø er. I noen byer er det flere som bruker det samme språket og gir en større anledning til å bruke språket, enn i andre byer. For det fjerde spiller lærerkompetansen inn og, for det femte, elev- og foreldre-bakgrunnen. Elevene kan ha fått god stimulering på førstespråket og ha startet en skolegang i hjemlandet, for eksempel dem med polsk som morsmål. Når det gjelder foreldrene, spiller det en rolle om familien har kommet som flyktninger eller som arbeidsmigranter. Er de flyktninger, kan elevene ha vært uten skolegang og med traumatiske opplevelser bak seg. Dette kan gjelde for elever med somali, kurdisk og arabisk som skriftspråk. Elevene kan også ha et morsmål som bare har vært brukt muntlig, eller skriftspråket kan være relativt nytt og ikke standardisert, slik som kurdisk. Alt dette slår sannsynligvis ut på resultatene for språkgruppene. Andre forhold gjelder som tidligere nevnt, hvordan skrivesystemene og språkene er bygget opp. Et lydrett rettskrivningssystem gjør det lettere både å lese og å skrive korrekt tidlig, mens det motsatte forsinker utviklingen noe. Dette siste ser ut til å slå ut for thai, vietnamesisk og språkene med arabisk skrift.

¹ Det statistiske utgangspunktet er at om en har en normalfordeling av resultater, vil ca 68% av resultatene ligge innenfor et standardavviks avstand fra gjennomsnittet. Det innebærer at 15% av resultatene ligger utenfor på hver side av gjennomsnittet. For prøvene på morsmål kan en ikke i samme grad være trygg for at en har funnet de elevene som utgjør 15% av dem som skårer lavest.

Bekymringsgrenser, angitt som antall riktig svar for språkgruppene på delprøvene for andre trinn

Språk/Delprøver	Bokstavdikat maksimum 20 rette	Skriv første bokstav maksimum 12 rette	Koble tegn maksimum 16 rette	Skriv siste bokstav maksimum 12 rette	Ord til bilde maksimum ca 20 rette	Bilde til ord maksimum ca 20 rette
albansk	13	6	8	5	5	4
arabisk	13	5	7	2	1	3
badini/kurmanci	13	7	10	5	8	8
persisk	13	5	7	3	6	3
polsk	16	7	10	6	12	11
russisk	16	7	12	4	10	3
somali	13	5	7	4	4	3
sorani	13	5	7	2	3	3
spansk	14	6	7	6	8	9
tamil	16	7	9	5	10	8
thai	15	5	9	1	2	2
tyrkisk	13	7	10	5	8	8
urdu	13	5	7	2	2	2
vietnamesisk	15	6	10	3	3	3

Språk med latinsk skrift	Bokstavdik	Skriv f b	Koble tegn	Skriv s b	Ord til b	Bilde til o
albansk	13	6	8	5	5	4
badini/kurmanci	13	7	10	5	8	8
polsk	16	7	10	6	12	11
somali	13	5	7	4	4	3
spansk	14	6	7	6	8	9
tyrkisk	13	7	10	5	8	8
vietnamesisk	15	6	10	3	3	3

Språk med kyrillisk skrift	Bokstavdik	Skriv f b	Koble tegn	Skriv s b	Ord til b	Bilde til o
russisk	16	7	12	4	10	3

Språk med arabisk skrift	Bokstavdik	Skriv f b	Koble tegn	Skriv s b	Ord til b	Bilde til o
arabisk	13	5	7	2	1	3
persisk	13	5	7	3	6	3
sorani	13	5	7	2	3	3
urdu	13	5	7	2	2	2

Språk med abugidaer	Bokstavdik	Skriv f b	Koble tegn	Skriv s b	Ord til b	Bilde til o
tamil	16	7	9	5	10	8
thai	15	5	9	1	2	2

Bekymringsgrenser, angitt som antall riktig svar for språkgruppene på delprøvene for tredje trinn

Språk/delprøver	Ordkjeder maksimum 16 eller 24 rette	Setninger maksimum 16 rette	Gåter maksimum 9 rette	Instruksjonsoppgave maksimum 9 rette
albansk		9	1	2
arabisk		5	1	1
badini/kurmanci		5	1	2
persisk		6	3	3
polsk	10	12	5	6
russisk	10	12	4	4
somali		6	1	1
sorani		5	1	1
spansk		9	3	3
tamil	7	7	3	3
thai		7	3	3
tyrkisk		11	4	4
urdu		5	1	1
vietnamesisk		8	2	2

Språk med latinsk skrift	ordkjeder	setninger	gåter	Instruksjon
albansk		9	1	2
badini/kurmanci		5	1	2
polsk	10	12	5	6
somali		6	1	1
spansk		9	3	3
tyrkisk		11	4	4
vietnamesisk		8	2	2

Språk med kyrillisk skrift	ordkjeder	setninger	gåter	Instruksjon
russisk	10	12	4	4

Språk med arabisk skrift	ordkjeder	setninger	gåter	Instruksjon
arabisk		5	1	1
persisk		6	3	3
sorani		5	1	1
urdu		5	1	1

Språk skrevet med abugidaer	ordkjeder	setninger	gåter	Instruksjon
tamil	7	7	3	3
thai		7	3	3

En kan også slå sammen resultatene for de forskjellige språkgruppene med felles skriftsystem. Da får en grenseområder som inkluderer de høyeste og de laveste grenseverdiene innen hver gruppe. Det kan kalles for flytende grenser, for å markere at grensene ikke er absolutte. Dette er gjort under her.

Flytende bekymringsgrenser for prøven for andre trinn

Delprøver	Bokstavdiktat	Skriv første bokstav	Koble tegn	Skriv siste bokstav	Ord til bilde	Bilde til ord
for alle elever	13-16	5-7	7-12	1-6	1-12	2-11
for elever med språk med latinsk skrift	13-16	5-7	7-10	3-6	3-12	3-11
for e. med språk med kyrillisk skrift	16	7	12	4	10	3
for e. med språk med arabisk skrift	13	5	7	2-3	1-6	2-3
for elever med språk med abugidaer	15-16	5-7	9	5-1	2-10	2-8

Flytende bekymringsgrenser for prøven for tredje trinn

Språk	ordkjeder	setninger	gåter	instruksjon
for alle elever		5-12	1-5	1-6
for elever med språk med latinsk skrift		5-12	1-5	1-6
for e. med språk med kyrillisk skrift	10	12	4	4
for e. med språk med arabisk skrift		5-6	1-3	1-3
for elever med språk med abugidaer		7	3	3

Litteratur

- Kartlegging av leseferdighet 2.klasse. Læringssenteret 2001.
- Kartlegging av leseferdighet 3.klasse. Læringssenteret 1997.
- Kartlegging av leseferdighet. Lærerveiledning for 2.klasse. Lærerveiledning for 3.klasse. Idéhefte for 2. og 3. klasse. Læringssenteret 2001.
- Amarloui, M. 2003 (7.utg): Stor Norsk-persisk ordbok. Oslo: Kunnskapsforlaget.
- Amarloui, M. 2005 (2. opplag): Stor Persisk-norsk ordbok. Oslo: Kunnskapsforlaget.
- Brun, V. 1994: Thai-dansk ordbok. Med assistanse fra Bundhit Pein-amphai. Utgitt av forfatteren. Craftmanns press. Bangkok.
- Bøyese, L. 1999: En kort oversikt over albansk, arabisk, somali, tyrkisk, urdu og vietnamesisk. I: Hauge, A. M.: Lærerveiledning småskolen. Generell del. Norsk som andrespråk for språklige minoriteter. Oslo: Cappelen.
- Bøyese, L. 2003: Lesing på to språk. En undersøkelse av tyrkisk-norske grunnskoleelevers lesing det siste året av mellomtrinnet. *HiO rapport 2003 nr 24*, kan bestilles via HiOs nettbokhandel.
- Bøyese, L. 2004. Begynneropplæring i lesing og skriving for minoritetslever. Noa-nett, Cappelen; <http://noa.cappelen.no/>
- Bøyese, L. 2005: Lese- og skriveopplæring når norsk er andrespråk. I: *Leik og Læring. Grunnleggjande lese- og skriveopplæring på 1. trinn*. Lesesenteret. Universitetet i Stavanger.
- Bøyese, L. 2006: Kartlegging og utredning - sikring eller marginalisering? I: Brock-Utne, B og Bøyese, L (red.): *Å greie seg i utdanningssystemet i nord og i sør. Innføring i flerkulturell og komparativ pedagogikk samt området utdanning – utvikling*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Bøyese, L. 2008a: Flerspråklighet og lese- og skrivevansker. I: Bjar, L. (red.): *Det er språket som bestemmer! Læring og språkutvikling i grunnskolen*. Landslaget for norskundervisning: Fagbokforlaget.
- Bøyese, L. 2008b: Lesing og leseproblemer innen forskjellige ortografier. Kartlegging og vurdering av flerspråklige elever. I: *NOA norsk som andrespråk*, Vol 23, nr 1. Oslo: Novus.
- Bøyese, L. 2008c: Systematisk lærersamarbeid om fagopplæring og lese- og skriveopplæring. I: Aamodt, Sigrun og Hauge, An-Magritt: *Familielæring og andre modeller innenfor flerkulturelt pedagogisk arbeid*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Bøyese, L 2009: *Mangfold i språk og tekst. Leseopplæring i et flerspråklig perspektiv*. Nasjonalt senter for leseopplæring og leseforskning, Universitetet i Stavanger og Utdanningsdirektoratet.
- Bøyese, L.: Lesing i alle fag for flerspråklige elever. I: *Fagbok i bruk i alle fag i videregående skole*. Margunn Mossige og Toril Frafjord Hoem (red): Utdanningsdirektoratet og Lesesenteret. Hftet er en del av veiledningsmateriellet Fagbok i bruk, utgitt av Lesesenteret i Stavanger,
- Bøyese, L. 2013: Lesing og tekst. Samarbeide mellom foreldre og skole. I: Sigrun Aamodt, An-Magritt Hauge (red): *Snakk med oss. Samarbeid mellom foreldre, barnehage og skole i et flerkulturelt perspektiv*. Oslo: Gyldendal akademiske.
- Ehri, L. 1998: Research on reading to read and spell: A personal-historical perspective. I: Scientific studies of reading, 2 (2), s. 97-114.
- Elbro, C. 1990: Differences in Dyslexia. Copenhagen: Munksgaard.
- Geva, E. og Siegel, L. S. 2000: Orthographic and cognitive factors in the concurrent development of basic reading skills in two languages. I: Reading and Writing. An interdisciplinary journal. Vol. 12. Dordrecht: Kluwer. s. 1-30.
- Goulrandis Nata (red) & Snowling, Margaret (konsulent i dysleksi) 2003: Dyslexia in different languages. Cross linguistic comparisons. London: Whurr.
- Hauge, AM: 2004: Den felleskulturelle skolen. Om arbeid i språklig og kulturelt mangfold. Universitetsforlaget.

- Husby, O. 1991: Vietnamesisk grammatikk. En innføring i vietnamesisk grammatikk sett med norske øyne. Trondheim: Friundervisningen forlag.
- Husby, O. og Silva, E. 1992: Tamilsk grammatikk. Trondheim: Friundervisningen forlag.
- Høien, T. 1999: Theories of Deficits in Dyslexia. I: Lundberg, I., Tønnesen, F. E. og Austad, I. (red): Dyslexia: Advances in Theory and Practice. Neuropsychology and Cognition. Vol. 16. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers.
- Høien, T. og Lundberg, I. (red) 2000: Dyslexia: From Theory to Intervention. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers.
- Liberman, A. M. 1997: How Theories of Speech Affect Research in Reading and Writing. I: Blachman, B. A. (red): Foundations of Reading Acquisition and Dyslexia. Implications for Early Intervention. N. J: Lawrence Erlbaum Ass.
- LS og SLF 2002: Veiledning for prøvene "Kartlegging av leseferdighet" brukt overfor elever med norsk som andrespråk 2. 3. 5. og 7. trinn: <http://ressursbanken.ls.no/kartlegging/>
- Morén, B. og Zsiga, E. The Lexical and Post-Lexical Phonology of Thai Tones. I: Natural Language and Linguistic Theory, Volume 24, Number 1, February 2006 , pp. 113-178(66). Springer
- Oftedal, M. P. 2000: Diagnostisering av ordavkodingsvansker: En prosessanalytisk tilnærmingssmåte. Avhandling fremlagt for dr. philos-graden ved Det psykologiske fakultet, Universitetet i Bergen.
- Snowling, M. og Nation, K. 1997: Language, Phonology and Learning to Read. I: Snowling, M. og Hulme, C. (red): Dyslexia: Biology, Cognition and Intervention. London: Whurr.

Noen aktuelle nettadresser:

NAFO ligger under Høgskolen i Oslo og Akershus: <http://www.hioa.no/nafo>

Tilknyttet denne siden er **Tema morsmål**: <http://morsmal.no/index.php/no/>

Utdanningsdirektoratet: www.udir.no har generell informasjon om sine aktiviteter, rapporter, konferanser og materiell.

Deichmanske bibliotek har eget søkested for litteratur og lenke til det flerspråklige bibliotek <http://www.dfb.deichman.no/>

En spennende nettadresse med oppslag om morsmålsundervisning i Sverige:

<http://modersmal.skolutveckling.se/pamodersmal/>

